

Sytuacja demograficzna województwa małopolskiego w 2023 r.

Demographic situation of Małopolskie Voivodship in 2023

Sytuacja demograficzna województwa małopolskiego w 2023 r.

Demographic situation of Małopolskie Voivodship in 2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Krakowie, Oddział w Tarnowie
Statistical Office in Kraków, Branch in Tarnów

pod kierunkiem

supervised by

Agnieszki Szlubowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Niemiec (opracowanie analityczne),

Sebastian Hebda, Mateusz Szot (opracowanie tabelaryczne)

Prace redakcyjne

Editorial work

Elżbieta Niemiec, Maria Penpeska, Renata Ptak, Grzegorz Ruta, Jadwiga Szponder

Tłumaczenie

Translation

Agnieszka Ziomek-Požoga

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Urszula Nieboga, Elżbieta Niemiec, Anna Nowak

Opracowanie graficzne okładki

Graphic design of the cover

Karolina Rudnik

ISSN 2545-2657

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

<http://krakow.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu kolejne wydanie publikacji „Sytuacja demograficzna województwa małopolskiego w 2023 r.” opracowanej w serii wydawniczej Analizy statystyczne.

Zakres tematyczny oraz forma prezentacji danych nawiązuje do poprzedniej edycji, co umożliwi analizę zjawisk demograficznych zachodzących w regionie w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Co roku opracowanie jest wzbogacane o nowe treści, wykresy lub mapy. Szczegółowo opisano czynniki mające wpływ na stan ludności województwa, a zmiany zachodzące w grupach wieku, ruchu naturalnym i migracyjnym porównano z poprzednim rokiem. Znaczna część opracowania poświęcona została procesowi starzenia się mieszkańców. Każdy rozdział kończy graficzna prezentacja województwa małopolskiego na tle kraju i pozostałych województw.

Uzupełnienie publikacji stanowi aneks tabelaryczny, który w tym roku poszerzono o tablice dotyczące prognozy ludności, ruchu naturalnego i wędrownego oraz mediany wieku według powiatów.

Składam podziękowania wszystkim organizacjom i instytucjom za współpracę, przekazane dane oraz cenne uwagi, które przyczyniły się do wzbogacenia publikacji. Wyrażam nadzieję, że niniejsze opracowanie spełni oczekiwania odbiorców i będzie stanowić cenne źródło informacji dla wszystkich zainteresowanych sytuacją demograficzną województwa małopolskiego.

Zachęcam wszystkich Czytelników do zapoznawania się z nowościami wydawniczymi Urzędu Statystycznego w Krakowie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Kraków, lipiec 2024 r.

Preface

I present to you the next edition of the publication entitled "Demographic situation of Małopolskie Voivodship in 2023" prepared in the publication series Statistical analyses.

The thematic scope and the form of presentation of data refer to the previous edition, which enables an analysis of demographic phenomena occurring in the region over the past several years. Each year the study is enriched with new content, charts and maps. Factors influencing the size of the voivodship population are described in detail, and changes occurring in age groups, vital statistics and migration are compared with the previous year. A significant part of the study was devoted to the aging process of the population. Each chapter ends with a graphic presentation of Małopolskie Voivodship against the background of Poland and other voivodships.

The publication is supplemented by a tabular annex, which this year was expanded with tables concerning population projection, vital statistics, migration and median age by powiats.

I would like to thank all organisations and institutions for their cooperation, the data provided and their valuable comments, which have contributed to enriching the publication. I hope that this study will meet the expectations of its recipients and will be a valuable source of information for all those interested in the demographic situation of Małopolskie Voivodship.

I encourage all readers to familiarise themselves with the latest publications of the Statistical Office in Kraków.

Director
of the Statistical Office
in Kraków

Agnieszka Szlubowska

Kraków, July 2024

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty.	6
Symbols. Main abbreviations	
Wstęp	8
Introduction.	9
Synteza	10
Executive summary	12
Rozdział 1. Stan ludności i jej rozmieszczenie w układzie terytorialnym	14
Chapter 1. Size of population and its structure in territorial layout	
Rozdział 2. Ludność według płci i grup wieku.	22
Chapter 2. Population by sex and age groups	
2.1. Ludność według płci.	22
2.1. Population by sex	
2.2. Ludność według ekonomicznych grup wieku.	23
2.2. Population by economic age groups	
2.3. Ludność według biologicznych grup wieku	38
2.3. Population by biological age groups	
2.4. Ludność według edukacyjnych grup wieku	40
2.4. Population by educational age groups	
Rozdział 3. Ruch naturalny ludności	44
Chapter 3. Vital statistics of population	
3.1. Małżeństwa, rozwody i separacje.	44
3.1. Marriages, divorces and separations	
3.2. Przyrost naturalny	52
3.2. Natural increase	
3.3. Urodzenia i dzietność kobiet	55
3.3. Births and female fertility	
3.4. Umieralność	60
3.4. Mortality	
3.5. Trwanie życia	62
3.5. Life expectancy	
Rozdział 4. Migracje	65
Chapter 4. Migration	
4.1. Migracje wewnętrzne stałe.	67
4.1. Permanent internal migration	
4.2. Migracje zagraniczne	69
4.2. International migration	
4.3. Osoby zameldowane na pobyt czasowy oraz mieszkańcy czasowo nieobecni	72
4.3. Persons registered temporarily and residents temporarily absent	
Uwagi metodologiczne	76
Methodological notes	80

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
m.	gmina miejska urban gmina
gm. w.	gmina wiejska rural gmina
gm. m.-w.	gmina miejsko-wiejska urban-rural gmina
pow.	powiat powiat
woj.	województwo voivodship
pp.	punkt promilowy promile point
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
poz.	pozycja
tabl.	tablica table
ust.	ustęp
Dz. U.	Dziennik Ustaw
r.	rok
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
nr (Nr) No.	numer number

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
PESEL	Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności Universal Electronic System for Registration of the Population
TERYT	Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju National Official Register of the Territorial Division of the Country
KTS	System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych Coding system for Territorial and Statistical Units
NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych Classification of Territorial Units for Statistical Purposes

Wstęp

Analizę statystyczną rozpoczyna synteza, w której przedstawiono podstawowe tendencje w rozwoju demograficznym województwa. Kolejną część stanowią rozdziały tematyczne, a uzupełnieniem jest aneks tabelaryczny.

W rozdziale pierwszym przedstawiono administracyjny podział województwa. Stan ludności wraz z czynnikami, które na niego wpłynęły zaprezentowano według miejsca zamieszkania. Typologia J.W. Webba pozwoliła na wskazanie jednostek terytorialnych aktywnych lub nieaktywnych demograficznie.

Rozdział drugi zawiera charakterystykę ludności z uwzględnieniem płci, ekonomicznych, biologicznych i edukacyjnych grupy wieku. Typologia demograficzna trójkąta Osanna pozwoliła na odpowiednie wskazanie przynależności województwa, powiatu czy gminy do jednego z trzech typów demograficznych: młodości, stabilizacji lub starości demograficznej. Podano także wskaźniki, które świadczą o postępującym starzeniu się mieszkańców.

W rozdziale trzecim zaprezentowano zmiany w zjawiskach ruchu naturalnego. Liczbę małżeństw, rozwodów i separacji przedstawiono według miejsca zamieszkania. W zakresie urodzeń podano poziom wykształcenia matek, ich wiek środkowy, a także wskazano miesiąc i dzień tygodnia, w którym urodziło się najwięcej dzieci. Ujęto także podstawowe wskaźniki dotyczące płodności i dzietności kobiet. Informacje dotyczące zgonów rozszerzono o udział zgonów osób w wieku 65 lat i więcej we wszystkich zgonach w danym powiecie. Według podregionów scharakteryzowano przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet.

Zmiany w ruchu wędrownym ludności na pobyt stały i czasowy opisano w rozdziale czwartym. W części dotyczącej migracji wewnętrznych podano zameldowania i wymeldowania ludności z innych i do innych województw. Ponadto wskazano kierunki migracji zagranicznych w podziale na kontynenty oraz wybrane państwa członkowskie Unii Europejskiej.

Zakończenie każdego rozdziału stanowi graficzna prezentacja województwa małopolskiego na tle kraju i pozostałych województw na wybranych tematycznie wykresach.

Uwagi metodologiczne zamieszczono na końcu publikacji. Zawierają one niezbędne informacje, które mogą być przydatne podczas korzystania z opracowania oraz linki do innych powiązanych tematycznie opracowań oraz do zeszytów metodologicznych Głównego Urzędu Statystycznego.

Źródła danych do opracowania niniejszej publikacji stanowiły:

- bilanse stanu ludności, które sporządzane są dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu: urodzeń i zgonów, migracji ludności oraz zmian w podziale administracyjnym kraju;
- rejestry Ministerstwa Cyfryzacji;
- sprawozdawczość urzędów stanu cywilnego;
- sprawozdawczość sądów;
- dane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczące osób fizycznych w wieku 65 lat i więcej pobierających świadczenia emerytalno-rentowe według stopnia niezdolności do pracy.

Introduction

The statistical analysis starts with an executive summary, which presents the basic trends in the demographic development of the voivodship. The next part consists of thematic chapters and is complemented by a tabular annex.

The first chapter presents the administrative division of the voivodship. The state of the population, together with the factors that influenced it, is presented according to place of residence. J.W. Webb's typology made it possible to indicate demographically active or inactive territorial units.

The second chapter contains the characteristics of the population by gender, economic, biological and educational age group. The demographic typology of Osann's triangle made it possible to indicate accordingly the belonging of the voivodship, powiat or gmina to one of three demographic types: young, stable or old demographics. Indicators were also given, which show the progressive ageing of the population.

Chapter three presents changes in the phenomena of vital statistics. The number of marriages, divorces and separations is presented by place of residence. With regard to births, the educational level of mothers, their middle age, and the month and day of the week in which the most children were born are given. Basic female fertility and fertility rates are also included. Information on deaths was expanded to include the share of deaths of people aged 65 and more in all deaths in particular powiat. By sub-region, life expectancy for men and women was characterised.

Changes in the migration movement of the population for permanent and temporary residence are described in chapter four. In the section on internal migration, registrations and de-registrations of population from and to other voivodships were given. In addition, directions of foreign migration by continent and selected European Union Member States were indicated.

Each chapter concludes with a graphic presentation of Małopolskie Voivodship against the background of the country and other voivodships using thematically selected charts.

Methodological notes are included at the end of the publication. They contain necessary information which may be useful while using the study and links to other thematically related studies and to methodological notebooks of Statistics Poland.

Data sources for the preparation of this publication were:

- population balances, which are prepared for the inter-census periods based on the results of the last census, considering: births and deaths, population migration and changes in the administrative division of the country;
- registers of the Ministry of Digital Affairs;
- reporting by civil registry offices;
- court reporting;
- data from the Social Insurance Institution on people aged 65 and more receiving pension benefits by degree of inability to work.

Synteza

Na koniec grudnia 2023 r. liczba ludności województwa małopolskiego wyniosła 3429,6 tys. osób i stanowiła 9,1% ludności kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem przybyło 0,6 tys. mieszkańców, tj. 0,02%.

Według klasyfikacji J.W. Webba województwo małopolskie było aktywne demograficznie. Uzyskany typ D potwierdzony został przez ujemny przyrost naturalny, który był kompensowany przez dodatnie saldo migracji.

Kobiety stanowiły 51,5% ogólnej liczby ludności województwa (w kraju – 51,7%). Na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet.

W 2023 r. liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 658,0 tys. osób i w porównaniu z poprzednim rokiem spadła o 0,7%. Udział tej grupy ekonomicznej w ogólnej zbiorowości wyniósł 19,2%. Osób w wieku produkcyjnym było 2037,4 tys., tj. o 0,4% mniej niż w roku poprzednim. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 59,4%. Wzrosła jednak liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. W grupie tej odnotowano 734,2 tys. osób, zatem więcej o 1,8% w porównaniu z poprzednim rokiem. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności stanowił 21,4%.

Według typologii trójkąta Osanna województwo małopolskie należało do typu młodości demograficznej (typ III). Wynika to z wyższego udziału osób w wieku przedprodukcyjnym od przeciętnego w kraju (19,2% wobec 18,2% w kraju), wyższego udziału ludności w wieku produkcyjnym (59,4% wobec 58,4%), a niższego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (21,4% wobec 23,3%).

Proces starzenia się ludności województwa potwierdziły liczne wskaźniki, m.in. obserwowano wzrost mediany wieku, wskaźnika starości, współczynnika starości demograficznej. Jedyne współczynniki obciążenia demograficznego i wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego pozostały na poziomie notowanym przed rokiem (odpowiednio 68 i 12 osób).

Mediana wieku mieszkańców województwa małopolskiego w 2023 r. wyniosła 41,2 lat wobec 40,7 lat w 2022 r. Ludność na obszarach wiejskich województwa była młodsza od ludności mieszkającej w miastach, tj. 40,1 wobec 42,3 lat. Wiek środkowy mężczyzn wyniósł 39,9 lat, a kobiet 42,5 lata.

Wskaźnik starości w 2023 r. wyniósł 115 osób (średnio na 100 potencjalnych wnuków przypadało 115 dziadków i babć), tj. o 5 osób więcej niż w 2022 r.

Kolejnym wyznacznikiem starzenia się ludności jest współczynnik starości demograficznej. Osoby w wieku 65 lat i więcej stanowiły 18,3%, tj. o 0,4 p. proc. więcej niż rok wcześniej.

W 2023 r. zarejestrowano 14,7 tys. małżeństw, tj. o 4,6% mniej niż rok wcześniej. Współczynnik małżeństw wyniósł 4,3.

W charakteryzowanym okresie prawomocnie orzeczono 4,1 tys. rozwodów, tj. o 2,0% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem.

W 2023 r. przyrost naturalny wyniósł minus 4,5 tys. osób. Współczynnik przyrostu naturalnego wyniósł minus 1,3 wobec minus 1,4 w 2022 r.

Zarejestrowano 28,3 tys. urodzeń żywych, których liczba była o 8,9% mniejsza niż w roku poprzednim. Współczynnik urodzeń wyniósł 8,3.

Współczynnik dzietności wyniósł 1,20 wobec 1,29 w 2022 r. i był poniżej poziomu urodzeń gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń.

Zmarło 32,8 tys. osób, tj. o 8,8% mniej niż w 2022 r., a współczynnik zgonów wyniósł 9,6.

Odnotowano 83 zgony dzieci poniżej jednego roku życia, tj. o 4,6% mniej w porównaniu z 2022 r. Współczynnik zgonów niemowląt, obliczany na tysiąc urodzeń żywych wyniósł 2,9 wobec 2,8 rok wcześniej.

W 2023 r. w województwie małopolskim statystyczny mężczyzna żył przeciętnie 76,2 lat, a kobieta 83,1 lata.

Na pobyt stały zameldowało się 37,0 tys. osób, a wymeldowało się 31,8 tys. osób. Dodatkowo ogólne saldo migracji stałej wyniosło 5,2 tys. osób wobec 4,1 tys. osób w roku poprzednim. Saldo migracji stałej na tysiąc ludności wyniosło 1,5 wobec 1,2 w poprzednim roku.

Executive summary

At the end of December 2023, the population of Małopolskie Voivodship was 3429.6 thousand and accounted for 9.1% of the country population. Compared to the previous year, there was an increase of 0.6 thousand inhabitants, i.e. 0.02%.

According to J.W. Webb's classification, Małopolskie Voivodship was demographically active. Type D was confirmed by a negative natural increase, which was compensated for by a positive migration balance.

Women accounted for 51.5% of the total population of the voivodship (51.7% in the country). There were 106 women per 100 men.

In 2023, the population of the pre-working age group amounted to 658.0 thousand people, a decrease of 0.7% compared to the previous year. The share of this economic group in the total population was 19.2%. Persons of working age were 2037.4 thousand, 0.4% less than in the previous year. The share of this group in the total population was 59.4%. However, there was an increase in the number of people in the post-working age group. 734.2 thousand people were recorded in this group, thus 1.8% more than in the previous year. The share of people of post-working age in the total population was 21.4%.

According to Osanna's triangle typology, Małopolskie Voivodship belonged to the young demographic type (type III). This is due to a higher proportion of people in pre-productive age than the country average (19.2% compared to 18.2% in the country), a higher proportion of people in working age (59.4% compared to 58.4%), and a lower proportion of people in post-productive age (21.4% compared to 23.3%).

The ageing process of the voivodship's population was confirmed by a number of indicators, e.g. an increase in the median age, the old-age ratio, the demographic old-age ratio were observed. Only the old-age dependency ratio and the intergenerational support index remained at the level recorded a year ago (68 and 12 respectively).

The median age of the population of Małopolskie Voivodship in 2023 was 41.2 years compared to 40.7 years in 2022. The population in rural areas of the voivodship was younger than the population living in urban areas, i.e. 40.1 against 42.3 years. The median age for men was 39.9 years and for women 42.5 years.

The old-age rate in 2023 was 115 people (on average, there were 115 grandparents and grandmothers for every 100 potential grandchildren), i.e. 5 more than in 2022.

Another indicator of population ageing is the demographic ageing rate. People aged 65 and more accounted for 18.3%, 0.4 pp more than the year before.

In 2023, 14.7 thousand marriages were registered, 4.6% less than the previous year. The marriage rate was 4.3.

During the characterised period, 4.1 thousand divorces were legally pronounced, i.e. 2.0% less compared to the previous year.

In 2023, the natural increase was minus 4.5 thousand. The natural increase rate was minus 1.3 against minus 1.4 in 2022.

There were 28.3 thousand live births registered, which were 8.9% lower than in the previous year. The birth rate was 8.3.

The fertility rate was 1.20 compared to 1.29 in 2022 and was below the birth rate guaranteeing simple replacement.

There were 32.8 thousand deaths, i.e. 8.8% less than in 2022 and the rate of deaths was 9.6.

There were 83 deaths of children under one year of age, 4.6% less than in 2022. The infant death rate, calculated per thousand live births, was 2.9 compared to 2.8 a year earlier.

In 2023, in Małopolskie Voivodship, a statistical male lived on average 76.2 years and a female 83.1 years.

37.0 thousand people registered for permanent residence and 31.8 thousand people de-registered. The positive overall balance of permanent migration was 5.2 thousand people compared to 4.1 thousand people in the previous year. The net of permanent migration per thousand population was 1.5 against 1.2 in the previous year.

Rozdział 1

Chapter 1

Stan ludności i jej rozmieszczenie w układzie terytorialnym

Size of population and its structure in territorial layout

W województwie małopolskim liczba ludności wzrosła. Ogólne saldo migracji stałej było dodatnie. Nadal jednak pozostał ujemny przyrost naturalny. Zgodnie z klasyfikacją J.W. Webba województwo było aktywne demograficznie. Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności zwiększył się, a udział ludności na obszarach wiejskich był niższy.

Województwo małopolskie położone jest w południowo-wschodniej części Polski. Powierzchnia województwa wynosi 15184 km² i stanowi 4,8% powierzchni kraju. Stolicą jest Kraków – miasto na prawach powiatu.

Tablica 1. Podregiony, powiaty i liczba gmin w powiatach w 2023 r.
Stan w dniu 1 stycznia

Table 1. Subregions, powiats and number of gminas in powiats in 2023
As of 1 January

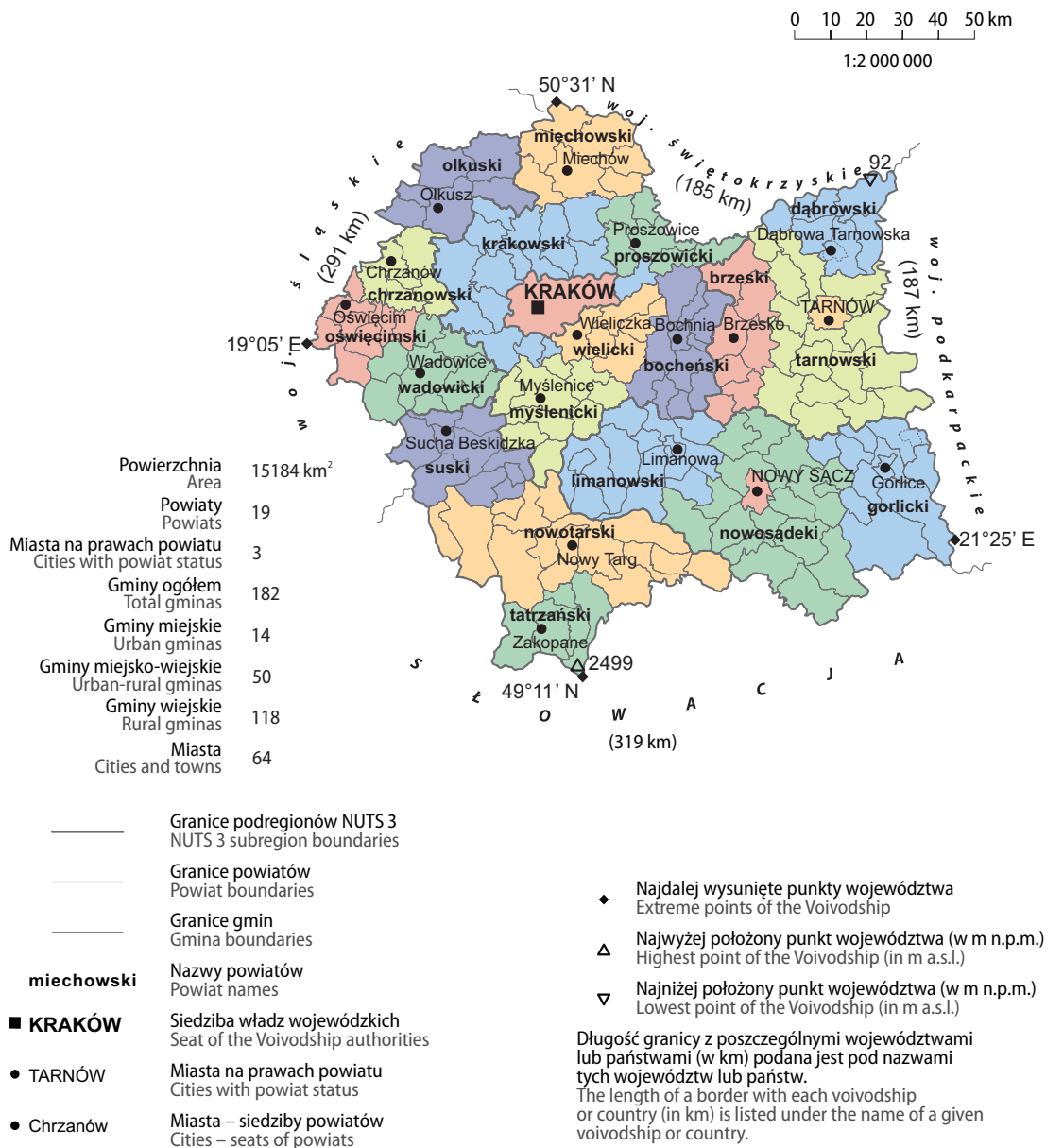
Podregiony Subregions	Powiaty Powiats	Liczba gmin Number of gminas
Krakowski	bocheński	9
	krakowski	17
	miechowski	7
	myślenicki	9
	proszowicki	6
	wielicki	5
Miasto Kraków City of Kraków	Miasto na prawach powiatu: Kraków City with powiat status: Kraków	1
Nowosądecki	gorlicki	10
	limanowski	12
	nowosądecki	16
	Miasto na prawach powiatu: Nowy Sącz City with powiat status: Nowy Sącz	1
Nowotarski	nowotarski	14
	suski	9
	tatrzański	5
Oświęcimski	chrzanowski	5
	olkuski	6
	oświęcimski	9
	wadowicki	10
Tarnowski	brzeski	7
	dąbrowski	7
	tarnowski	16
	Miasto na prawach powiatu: Tarnów City with powiat status: Tarnów	1

Podzielone zostało na: 6 podregionów, 22 powiaty (z tego trzy miasta na prawach powiatu: Kraków, Nowy Sącz i Tarnów) i 182 gminy. Gmin miejskich jest 14, miejsko-wiejskich 50, wiejskich 118, miast 64.

W 2023 r. dwie gminy zmieniły status z gmin wiejskich na miejsko-wiejskie. Były to gminy Książ Wielki w powiecie miechowskim i Czarny Dunajec w powiecie nowotarskim.

Na koniec grudnia 2023 r. ze względu na liczbę ludności województwo małopolskie zajmowało czwartą pozycję po mazowieckim, śląskim i wielkopolskim. Liczba ludności województwa wyniosła 3429,6 tys. osób, co stanowiło 9,1% ludności kraju. W porównaniu z poprzednim rokiem przybyło 0,6 tys. osób, tj. 0,02% (w Polsce ubyło o 0,3%). Najwięcej ludności było w Krakowie (806,2 tys. osób), ale też bardzo liczne były powiaty graniczące z miastami na prawach powiatu, tj. krakowski (302,3 tys.), nowosądecki (215,0 tys.) i tarnowski (197,3 tys. osób). Najmniej ludności – 42,0 tys. notowano w powiecie proszowickim.

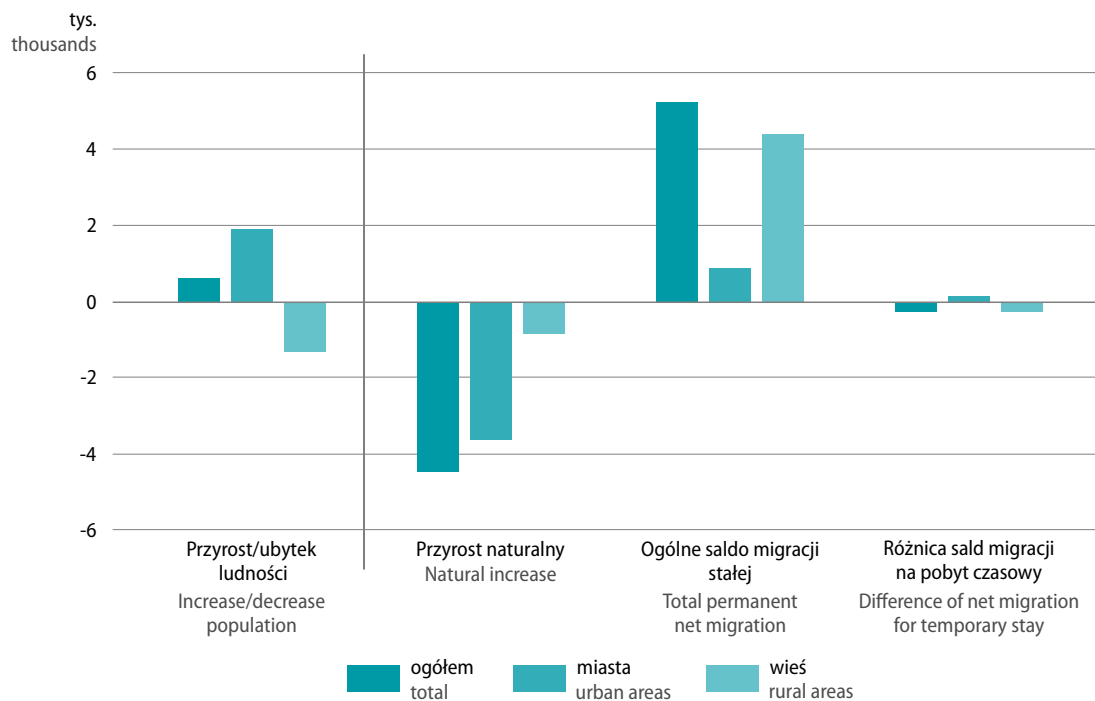
Mapa 1. Podział administracyjny województwa małopolskiego w 2023 r.
Map 1. Administrative division of Małopolskie Voivodship in 2023

W 2023 r. przyrost naturalny wyniósł minus 4,5 tys. osób. Więcej osób się zameldowało niż wymeldowało, saldo migracji stałej było dodatnie i wyniosło 5,2 tys. osób. Różnica sald migracji na pobyt czasowy była ujemna i wyniosła minus 0,1 tys. osób.

Wykres 1. Przyrost/ubytek ludności, przyrost naturalny, ogólne saldo migracji stałej i różnica sald migracji na pobyt czasowy według miejsca zamieszkania w 2023 r.

Chart 1. Population increase/decrease, natural increase, total permanent net migration and difference of net migration for temporary stay by the place of residence in 2023

W 2023 r. Główny Urząd Statystyczny opublikował prognozę ludności na lata 2023–2060. W województwie małopolskim przewidywany jest niewielki (po 0,2%) wzrost liczby ludności w latach 2027–2028, w 2029 r. – 0,03%. W kolejnych latach, prognozowany jest ubytek mieszkańców od 0,1% (2030 r.) do 0,6% (2060 r.)¹.

W porównaniu z rokiem 2022 liczba ludności w 2023 r. wzrosła w siedmiu powiatach: bocheńskim, krakowskim, Krakowie, limanowskim, myślenickim, nowosądeckim oraz najwięcej w powiecie wielickim (1,1%). W pozostałych powiatach ubyło mieszkańców, najwięcej w powiecie olkuskim – o 0,9%.

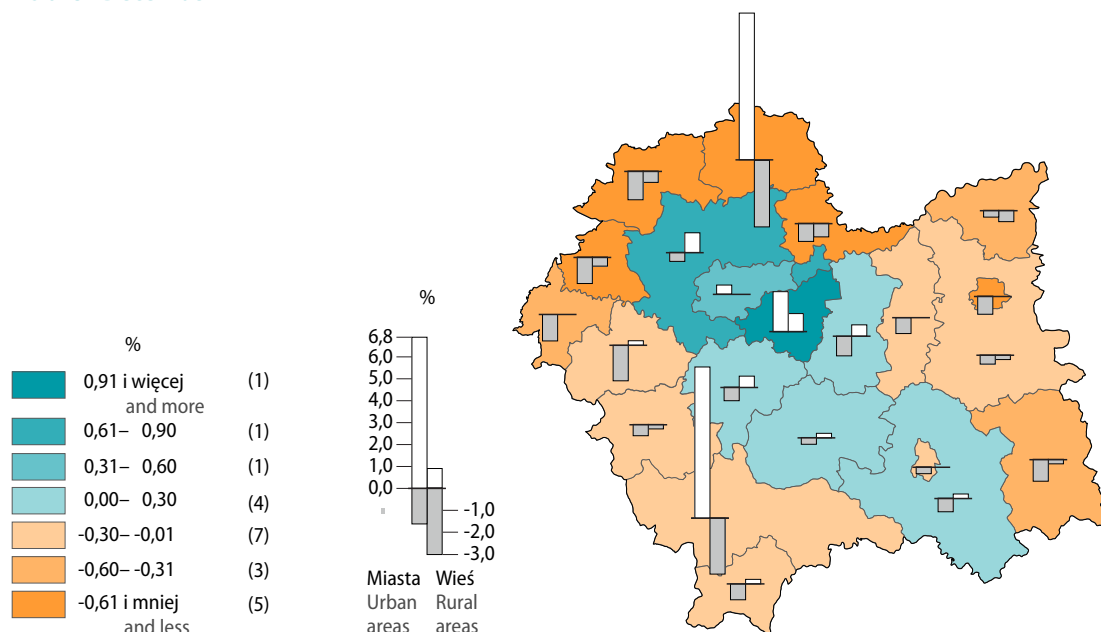
Najliczniejszą gminą w województwie (poza miastami na prawach powiatu) była Wieliczka (powiat wielicki). Mieszkało tam 68,9 tys. osób (2,0% wszystkich mieszkańców województwa). Najmniej osób, tj. 2,4 tys. (0,1%) było w gminie Raclawice (pow. miechowski).

¹ [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Ludność / Prognoza ludności / Prognoza ludności na lata 2023-2060](#)

Mapa 2. Zmiany liczby ludności oraz przyrosty/ubytki ludności zamieszkałej w miastach i na obszarach wiejskich w 2023 r. w porównaniu z 2022 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 2. Changes in population and increases/decreases in population living in urban areas and rural areas in 2023 compared to 2022
As of 31 December

W miastach województwa mieszkało 1642,0 tys. osób, tj. więcej o 1,9 tys. w stosunku do 2022 r. (w kraju mniej o 113,4 tys.). Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności województwa wyniósł 47,9% (w kraju – 59,5%) i zwiększył się o 0,1 p. proc. Najwięcej, tj. po blisko 7% ludności miejskiej przybyło w powiatach nowotarskim i miechowskim. Było to spowodowane między innymi zmianą w 2023 r. statusu gmin wiejskich Książ Wielki (pow. miechowski) i Czarny Dunajec (pow. nowotarski) na gminy miejsko-wiejskie (do ludności miast zaliczono łącznie 4,5 tys. osób).

Wyższe udziały ludności miejskiej od średniej wojewódzkiej wystąpiły w powiatach chrzanowskim (60,3%) i oświęcimskim (51,2%). Najmniejszy udział ludności miejskiej był w powiecie tarnowskim (11,6%).

Na obszarach wiejskich mieszkało 1787,7 tys. osób, tj. o 1,3 tys. mniej niż rok wcześniej (w kraju mniej o 16,4 tys.). Udział ludności zamieszkałej na wsi w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł 52,1% (w kraju 40,5%) i w porównaniu z 2022 r. był niższy o 0,1 p. proc. W porównaniu z poprzednim rokiem największy wzrost ludności na wsi zaobserwowano w powiecie krakowskim (0,9%).

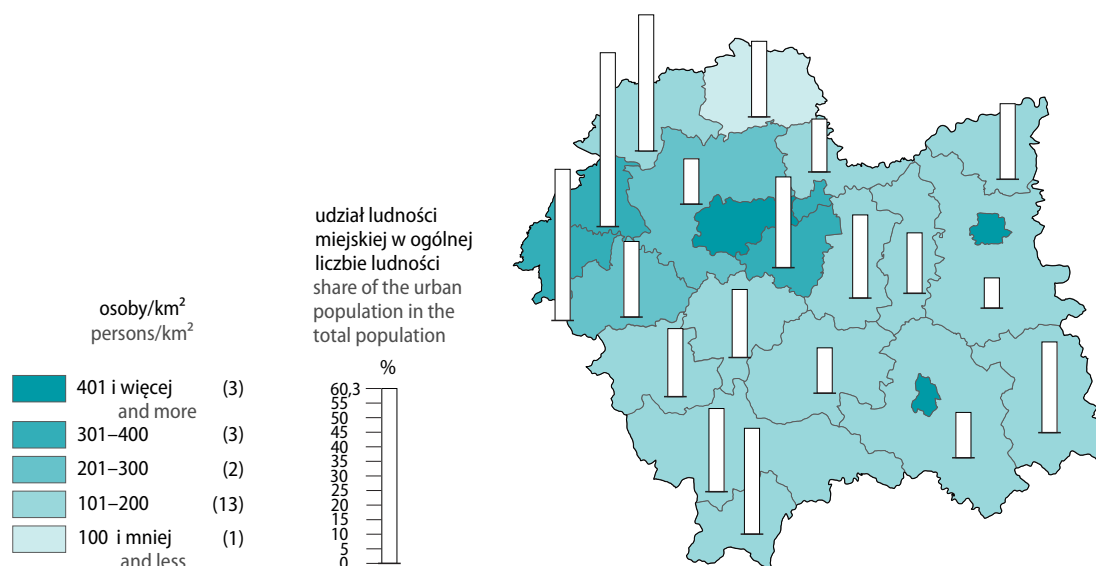
Gęstość zaludnienia to miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium – wyrażana najczęściej w osobach na 1 km² (również w osobach na 1 ha – przy bardzo dużym zaludnieniu np. w aglomeracjach).

Liczba ludności na 1 km² w 2023 r. wyniosła 226 osób (w kraju – 120 osób). W miastach na prawach powiatu wskaźnik ten wahał się od 1395 osób/km² w Nowym Sączu do 2467 osób/km² w Krakowie. W pozostałych powiatach największe zagęszczenie wystąpiło w oświęcimskim (365 osób/km²), a najmniejsze w miechowskim (69 osób/km²).

Mapa 3. Gęstość zaludnienia i udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności według powiatów w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 3. Density of population and share of the urban population in the total population by powiats in 2023
As of 31 December

W niniejszym opracowaniu przyrost naturalny i ogólne saldo migracji stałej stanowiły podstawę typologii demograficznej jednostek przestrzennych według J. W. Webba². Obserwacja zależności między tymi dwoma czynnikami pozwoliła na określenie aktywnego bądź nieaktywnego typu demograficznego dla województwa, powiatu czy gminy.

Zgodnie z typologią Webba, przez dwa lata województwo małopolskie należało do grupy jednostek aktywnych osiągając typ E, który oznacza, że ujemny przyrost naturalny nie był kompensowany przez dodatnie saldo migracji. W związku z ujemnym przyrostem naturalnym, który kompensowany był przez dodatnie saldo migracji (typ D), w 2023 r. województwo małopolskie znalazło się w grupie jednostek aktywnych demograficznie. Aktywnych demograficznie było siedem powiatów: limanowski i nowosądecki (typ A), bocheński, myślenicki i wielicki (typ C) oraz Kraków i krakowski (typ D). Do typu B, czyli dodatniego przyrostu naturalnego wyższego od dodatniego salda migracji nie należał żaden powiat.

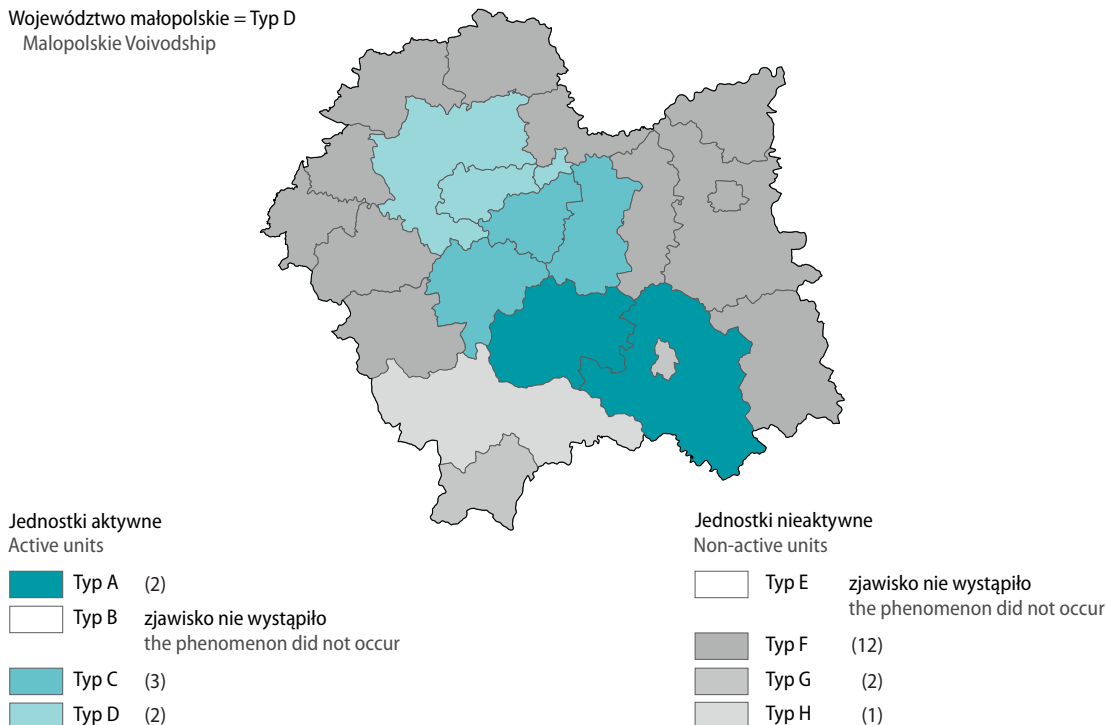
Pozostałe powiaty to jednostki nieaktywne demograficznie. Typ F osiągnęło 12 powiatów: brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, miechowski, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, Tarnów, wadowicki, typ G: tatrzański i Nowy Sącz, natomiast typ H powiat nowotarski. W analizowanym roku do typu E nie należał żaden powiat.

² Patrz uwagi metodologiczne str. 78.

Zgodnie z danymi wykorzystanymi do typologii demograficznej, w porównaniu z 2022 r. powiaty brzeski i wadowicki zmieniły typ demograficzny z E na typ F, ale nadal pozostały w jednostkach nieaktywnych demograficznie.

Mapa 4. Typologia demograficzna powiatów według Webba^a w 2023 r.
Map 4. Demographic typology of powiats according to Webb^a in 2023

Województwo małopolskie = Typ D
Małopolskie Voivodship

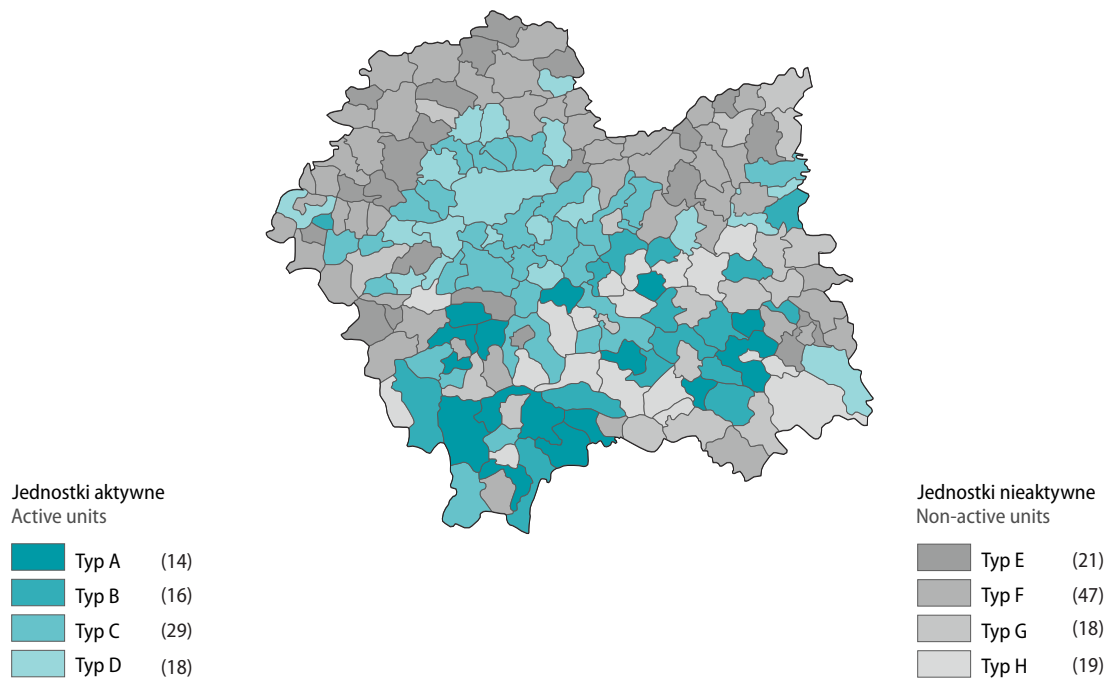

a Oznaczenia typów demograficznych – Patrz uwagi metodologiczne str. 78.
a Demographic types – See methodological notes page 82.

W 2023 r. aktywnych demograficznie było 77 gmin (w 2022 r. – 71), a pozostałe 105 gmin to jednostki nieaktywne demograficznie (2022 r. – 111 gmin).

W trzech gminach województwa zarejestrowano taką samą liczbę urodzeń i zgonów. W tym przypadku typ demograficzny gminy określono wyłącznie na podstawie ogólnego salda migracji stałej. W związku z tym do typu C (aktywnego) zaliczono gminę wiejską Tomice należącą do powiatu wadowickiego, natomiast do typu H (nieaktywnego) gminy: miejsko-wiejska Czchów (pow. brzeski) oraz wiejska Rytro (pow. nowosądecki).

Mapa 5. Typologia demograficzna gmin według Webba^a w 2023 r.
 Map 5. Demographic typology of gminas according to Webb^a in 2023

^a Oznaczenia typów demograficznych – Patrz uwagi metodologiczne str. 78.
^a Demographic types – See methodological notes page 82.

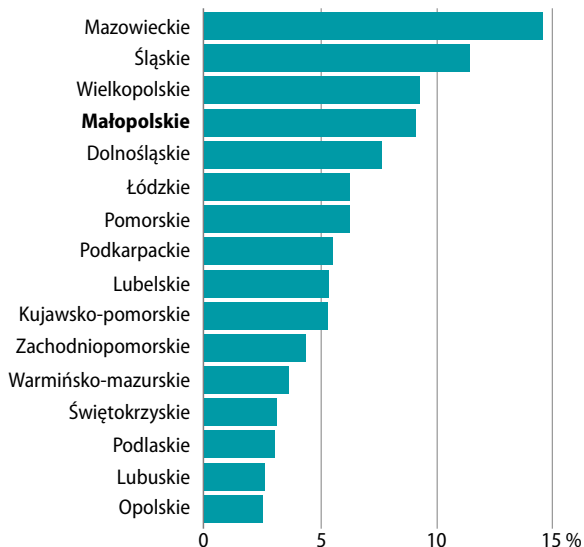
Województwo na tle kraju i pozostałych województw – stan ludności

Voivodship against the background of the country and other voivodships – size of population

Wykres 2. Udział ludności w ogólnej liczbie ludności kraju według województw w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

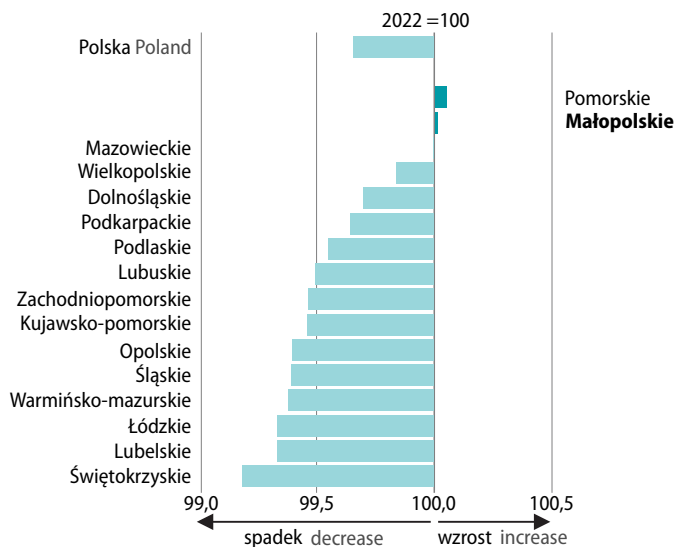
Chart 2. Share of population in the total population of the country by voivodships in 2023
As of 31 December

Wykres 3. Dynamika liczby ludności według województw w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

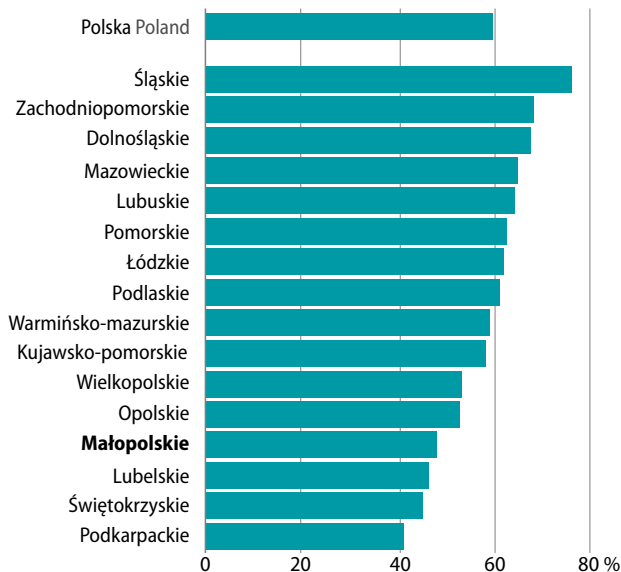
Chart 3. Dynamics of population number by voivodships in 2023
As of 31 December

Wykres 4. Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności według województw w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

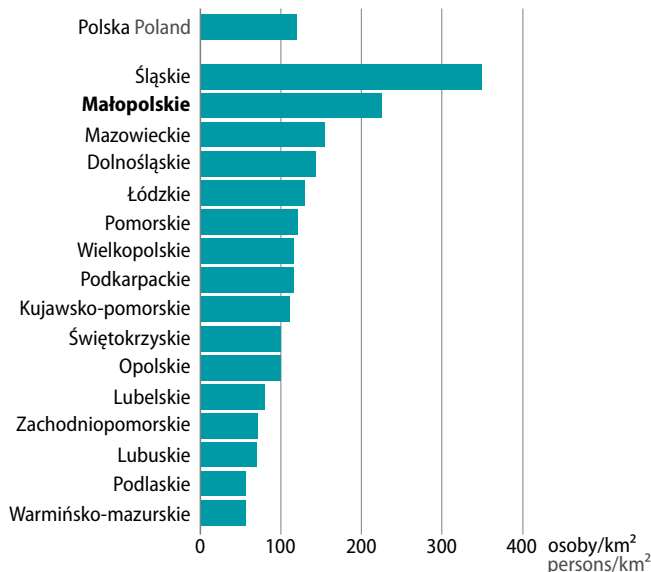
Chart 4. Share of the urban population in the total population by voivodships in 2023
As of 31 December

Wykres 5. Gęstość zaludnienia według województw w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 5. Density of population by voivodships in 2023
As of 31 December

Rozdział 2

Chapter 2

Ludność według płci i grup wieku

Population by sex and age groups

Ponad połowę ludności województwa małopolskiego stanowią kobiety. Współczynnik feminizacji pozostał na niezmiennym poziomie od kilku lat. Postępujący proces starzenia się mieszkańców potwierdził wzrost mediany wieku, wskaźnika starości oraz współczynnika starości demograficznej. Jedynie współczynnik obciążenia demograficznego i wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego pozostały na poziomie notowanym przed rokiem.

Pomimo widocznych niekorzystnych zmian w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku, w porównaniu do danych demograficznych w Polsce, zgodnie z typologią trójkąta Osanna województwo małopolskie należało do województw młodych demograficznie (typ III).

W strukturze biologicznych grup wieku najliczniejszą stanowiły osoby w wieku 15–64 lat. Najwyższy wzrost liczby ludności wystąpił w grupie osób 65 lat i więcej.

Ogólna liczba ludności według edukacyjnych grup wieku w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 7–12 lat.

2.1. Ludność według płci

2.1. Population by sex

W strukturze ludności przeważają kobiety, które w 2023 r. stanowiły 51,5% ogólnej liczby ludności województwa (w kraju – 51,7%), a współczynnik feminizacji określający liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn kształtował się na poziomie 106 (w kraju – 107). Bardziej sfeminizowana była ludność miejska niż wiejska. W 2023 r. w miastach kobiety stanowiły 52,8% ogólnej liczby mieszkańców, a wskaźnik feminizacji wyniósł 112 (na obszarach wiejskich – 101).

Szczególne przewagę liczby kobiet była widoczna wśród osób w wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej kobiety, 65 lat i więcej mężczyzn), gdyż na 100 mężczyzn w wieku poprodukcyjnym przypadało średnio 135 kobiet (w miastach – 147, na wsi 123).

Współczynnik feminizacji to współczynnik określający wzajemne relacje między liczbą kobiet i mężczyzn, tj. liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn.

Współczynnik maskulinizacji określa liczbę mężczyzn przypadającą na 100 kobiet.

Liczba kobiet przewyższała liczbę mężczyzn we wszystkich powiatach. Wyższe wartości współczynnika feminizacji od przeciętnego w województwie wystąpiły w miastach na prawach powiatu, tj. Krakowie (114), Tarnowie (113), Nowym Sączu (110) oraz w powiatach chrzanowskim, oświęcimskim, tatrzańskim (odpowiednio po 107).

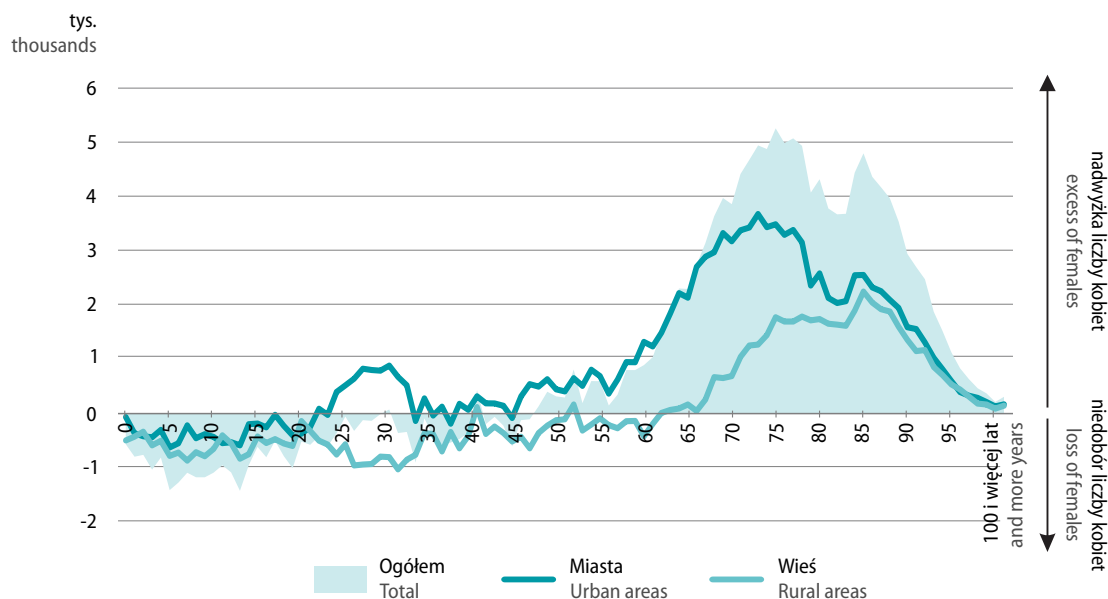
Liczebna przewaga kobiet nad mężczyznami wystąpiła w 136 gminach osiągając najwyższy współczynnik feminizacji w mieście Zakopane – 114. W pozostałych gminach województwa przeważali mężczyźni. Najwyższy współczynnik maskulinizacji wystąpił w gminie wiejskiej Bolesław (pow. dąbrowski) – 107.

Wykres 6. Różnica między liczbą kobiet a liczbą mężczyzn według wieku w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 6. Difference between the number of females and the number of males by age in 2023

As of 31 December

2.2. Ludność według ekonomicznych grup wieku**2.2. Population by economic age groups**

Analiza ludności według ekonomicznych grup wieku pomaga w podejmowaniu decyzji dotyczących sfery społecznej i ekonomicznej. Informacje wykorzystuje się między innymi do prognozowania liczby miejsc pracy, miejsc w szkołach, w przedszkolach itp. Postępujący proces starzenia się populacji powoduje spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Ponadto wzrasta mediana wieku, wskaźnik starości i współczynnik starości demograficznej. W 2023 r. jedynie wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego i współczynnik obciążenia demograficznego pozostały na niezmiennym poziomie.

W 2023 r. liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 658,0 tys. osób i w porównaniu z poprzednim rokiem spadła o 0,7%. Udział tej grupy ekonomicznej w ogólnej zbiorowości wyniósł 19,2% (w kraju – 18,2%). W miastach udział ten był niższy niż na wsi o 4,2 p. proc. i wyniósł 17,0%.

Osób w wieku produkcyjnym było 2037,4 tys., tj. o 0,4% mniej niż w roku poprzednim. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 59,4% (w Polsce – 58,5%). W miastach udział ludności w wieku produkcyjnym był niższy o 0,7 p. proc. niż na obszarach wiejskich i wyniósł 59,0%.

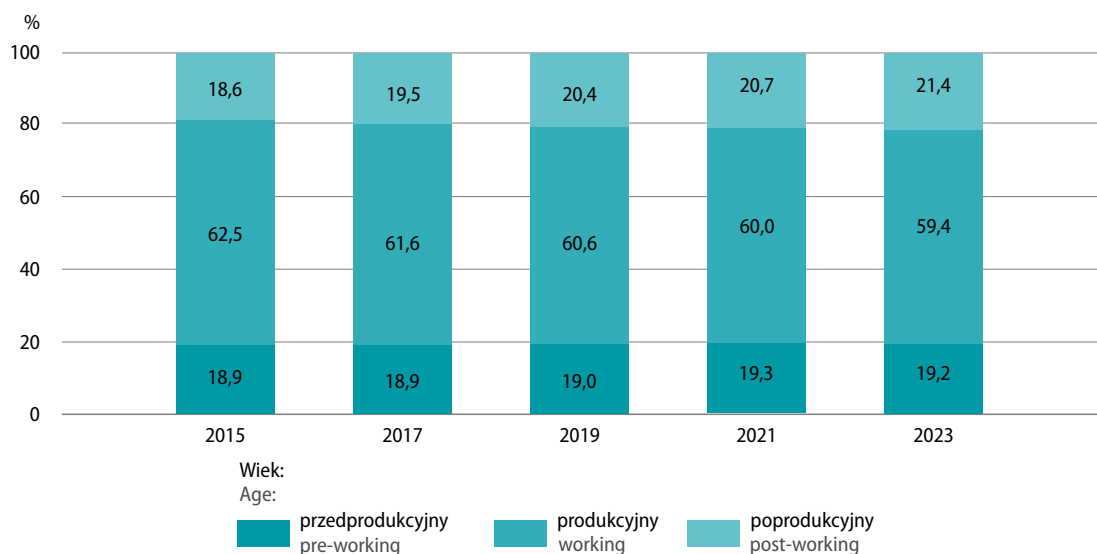
Ludność w wieku produkcyjnym stanowią osoby w wieku mobilnym (18-44 lat) i niemobilnym (45-64 lata dla mężczyzn, 45-59 lat dla kobiet). Osób w wieku mobilnym było 1269,8 tys. Udział tej grupy w ogólnej zbiorowości wyniósł 37,0%, podczas gdy w 2022 r. – 37,6%. Liczba ludności w wieku niemobilnym wyniosła 767,6 tys. Ta grupa w ogólnej liczbie ludności stanowiła 22,4% wobec 22,1% rok wcześniej.

Wykres 7. Ludność według ekonomicznych grup wieku

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 7. Population by economic age groups

As of 31 December

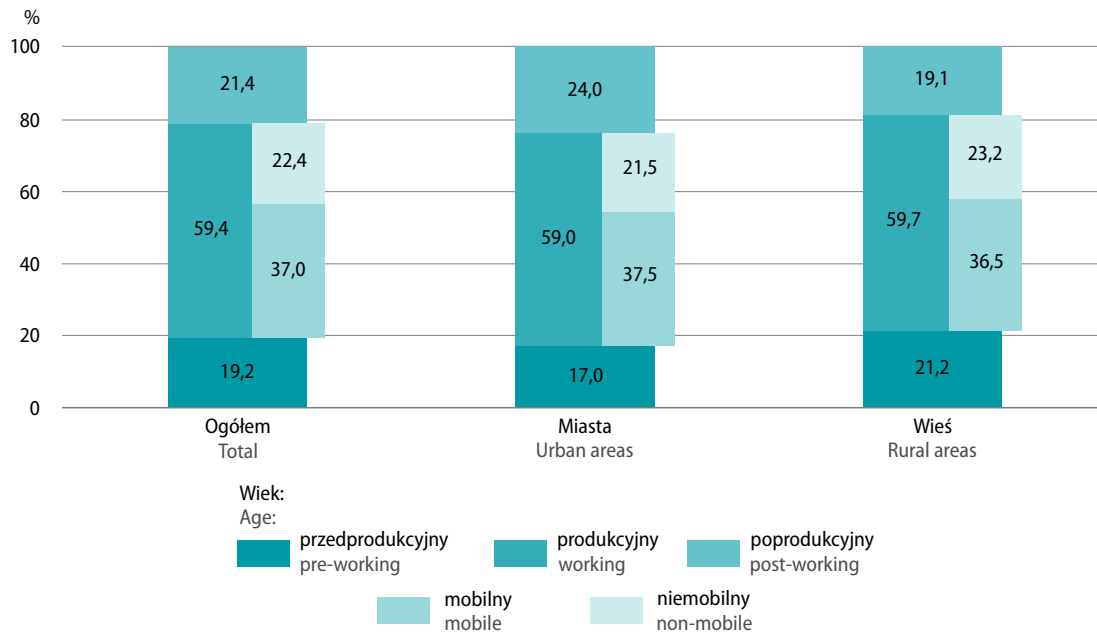

Wykres 8. Ludność według ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2023 r.

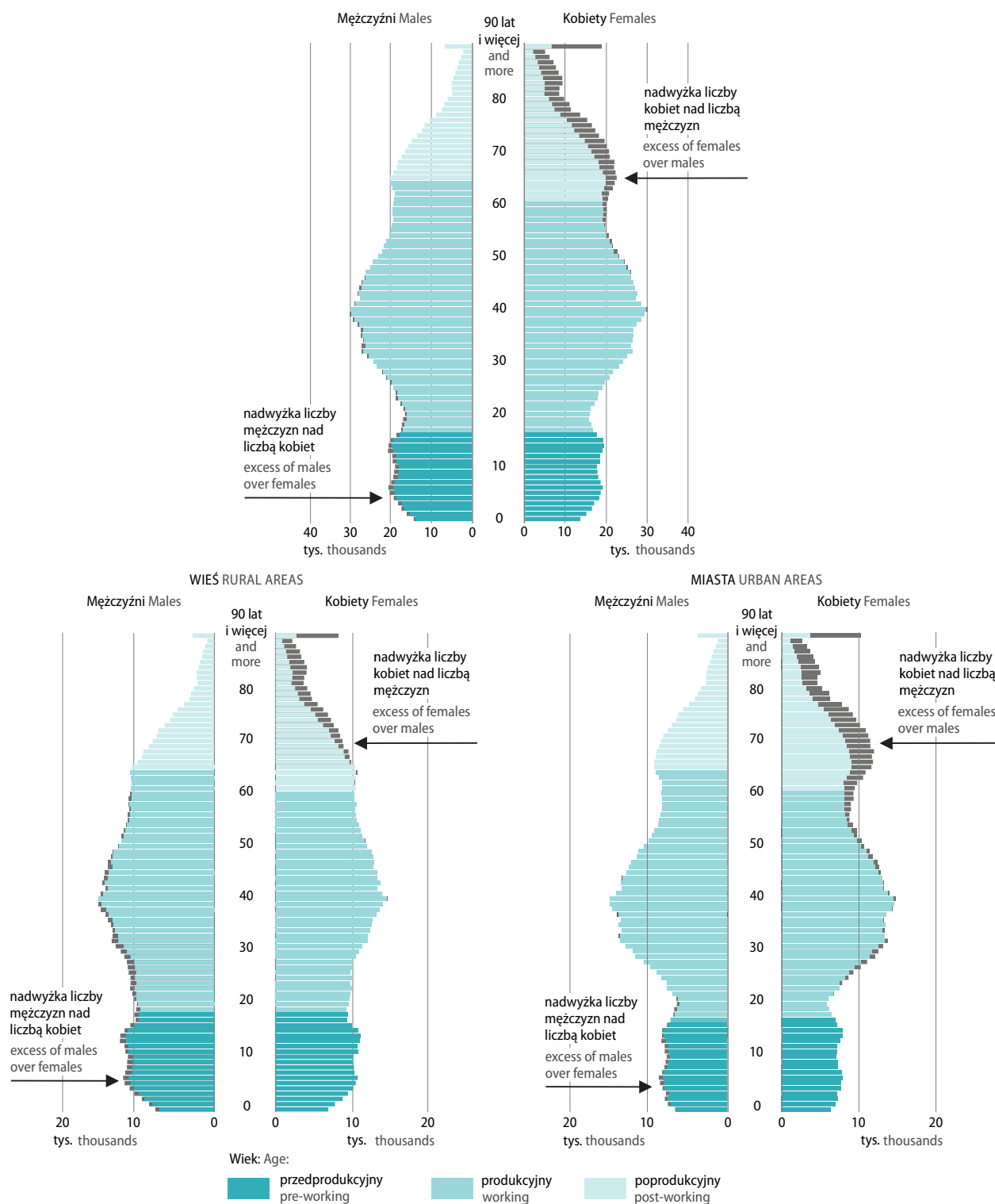
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Population by economic age groups and the place of residence in 2023

As of 31 December

Wykres 9. Ludność według płci, ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2023 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 9. Population by sex, economic age groups and the place of residence in 2023
 As of 31 December

Podobnie jak w 2022 r., największy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w populacji danego powiatu wystąpił w powiecie limanowskim (23,6%), natomiast najmniejszy w Tarnowie – 15,5%.

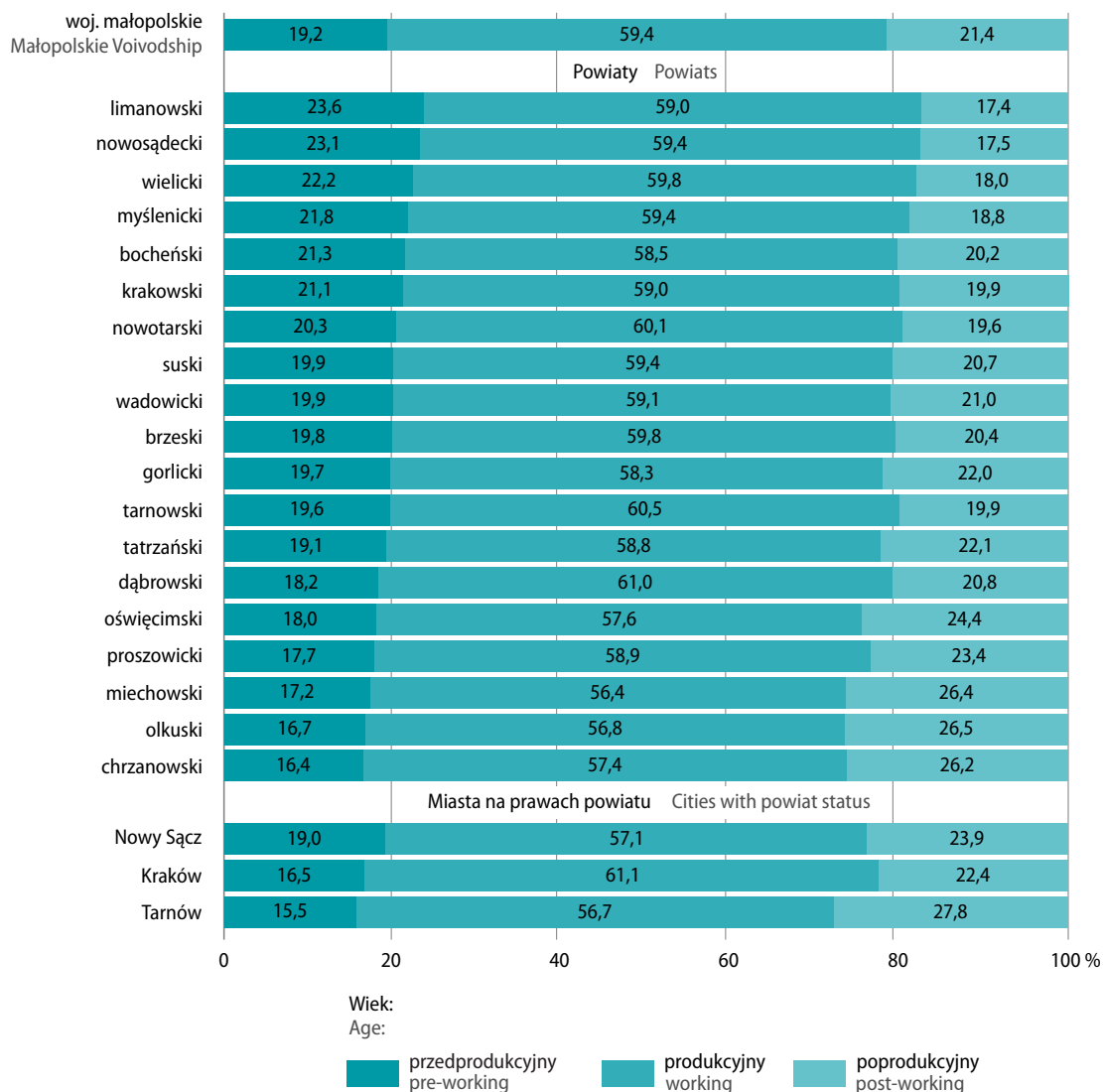
Osoby w wieku produkcyjnym miały największy udział wśród mieszkańców Krakowa (61,1%), a najmniejszy charakteryzował powiat miechowski (56,4%).

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym wahał się od 17,4% w powiecie limanowskim do 27,8% w Tarnowie.

Wykres 10. Ludność według ekonomicznych grup wieku^a i powiatów w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 10. Population by economic age groups^a and powiats in 2023
As of 31 December

a Uporządkowano od najwyższej wartości grupy wieku przedprodukcyjnego do najniższej.
a Ordered from the highest value of the pre-working age group to the lowest.

Systematycznie wzrasta liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. W 2023 r. było 734,2 tys. osób, zatem więcej o 1,8% w porównaniu z poprzednim rokiem. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności stanowił 21,4% (w kraju – 23,3%). W miastach udział ten był wyższy niż na wsi o 4,9 p. proc. i wyniósł 24,0%.

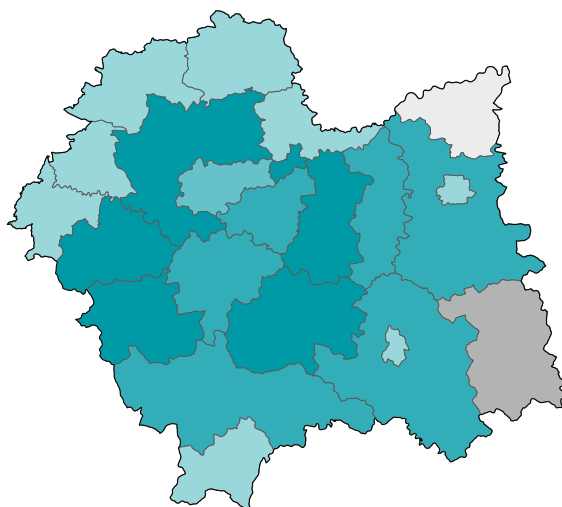
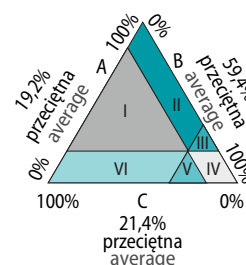
Podobnie jak w poprzednim roku według typologii trójkąta Osanna województwo małopolskie należało do typu młodości demograficznej (typ III). Wynika to z wyższego udziału osób w wieku przedprodukcyjnym od przeciętnego w kraju (19,2% w województwie małopolskim wobec 18,2% w kraju) oraz wyższego udziału ludności w wieku produkcyjnym (59,4% wobec 58,4%), a niższego udziału ludności w wieku poprodukcyjnym (21,4% wobec 23,3%). W porównaniu z poprzednim rokiem jedynie powiat tatrzański zmienił grupę ze stabilizacji demograficznej (typ I) na typ VI (starzenie się demograficzne).

Do powiatów młodych demograficznie (typ II lub III według klasyfikacji Trójkąta Osanna) należało 11 powiatów. Do typu II powiaty: bocheński, krakowski, limanowski, suski i wadowicki, natomiast do typu III powiaty: brzeski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, tarnowski i wielicki. Stabilizacją demograficzną charakteryzowały się dwa powiaty: gorlicki (typ I) oraz dąbrowski (typ IV). Do grupy powiatów starzejących się demograficznie, w których udział ludności w wieku przedprodukcyjnym był mniejszy od średniej w województwie (19,2%), a udział ludności w wieku poprodukcyjnym większy od średniej (21,4%) należały powiaty: Kraków (typ V) oraz chrzanowski, miechowski, Nowy Sącz, olkuski, oświęcimski, proszowicki, tatrzański i Tarnów (typ VI).

Mapa 6. Klasyfikacja powiatów według ekonomicznych grup wieku – Trójkąt Osanna w 2023 r.

Map 6. Classification of powiats by economic age groups – Osanna Triangle in 2023

Udział ludności w wieku:
Share of population aged:
A–0–17 lat
years
B–18–59/64
C–60/65 lat i więcej
and more

Typy demograficzne

Demographic types

młodość demograficzna:
demographic youth:

- Typ II: A > 19,2%; B < 59,4%; C < 21,4% (5)
- Typ III: A > 19,2%; B > 59,4%; C < 21,4% (6)

stabilizacja demograficzna:
demographic stabilization:

- Typ I: A > 19,2%; B < 59,4%; C > 21,4% (1)
- Typ IV: A < 19,2%; B > 59,4%; C < 21,4% (1)

starzenie się demograficzne:
demographic ageing:

- Typ V: A < 19,2%; B > 59,4%; C > 21,4% (1)
- Typ VI: A < 19,2%; B < 59,4%; C > 21,4% (8)

W omawianym roku, spośród 182 gmin do młodych demograficznie (typ II i III) należało 110 gmin wobec 115 gmin w 2022 r. Gminy, w których udział dzieci i młodzieży był większy od przeciętnego w województwie (19,2%), a udział ludności w wieku 60/65 lat i więcej był mniejszy od przeciętnego (21,4%) to gminy położone głównie w południowej i wschodniej części województwa.

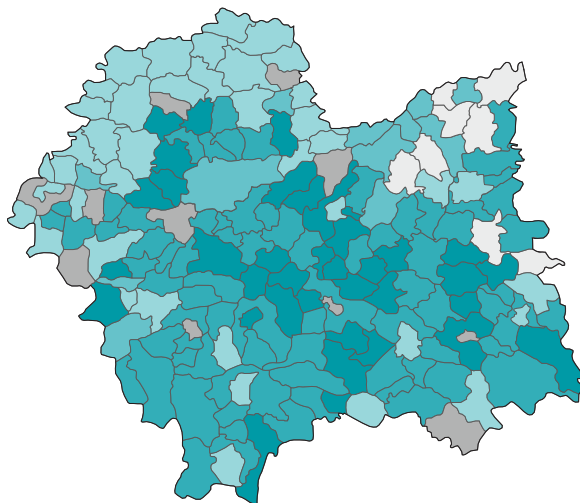
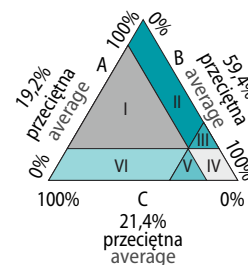
Mapa 7. Klasyfikacja gmin według ekonomicznych grup wieku – Trójkąt Osanna w 2023 r. Map 7. Classification of gminas by economic age groups – Osanna Triangle in 2023

Udział ludności w wieku:
Share of population aged:

A–0–17 lat
years

B–18–59/64

C–60/65 lat i więcej
and more

Typy demograficzne

Demographic types

młodość demograficzna:

demographic youth:

Typ II: A > 19,2%; B < 59,4%; C < 21,4% (36)

Typ III: A > 19,2%; B > 59,4%; C < 21,4% (74)

stabilizacja demograficzna:

demographic stabilization:

Typ I: A > 19,2%; B < 59,4%; C > 21,4% (11)

Typ IV: A < 19,2%; B > 59,4%; C < 21,4% (8)

starzenie się demograficzne:

demographic ageing:

Typ V: A < 19,2%; B > 59,4%; C > 21,4% (12)

Typ VI: A < 19,2%; B < 59,4%; C > 21,4% (41)

Do typów V i VI, które oznaczają starzenie się ludności, należały 53 gminy wobec 50 gmin w 2022 r. Gminy, w których udział dzieci i młodzieży był mniejszy od przeciętnego w województwie, a udział osób w wieku poprodukcyjnym wyższy niż przeciętny w województwie, położone były głównie w północnej części województwa. Do typu starzenia demograficznego należały trzy miasta na prawach powiatu: Kraków, Nowy Sącz i Tarnów; siedem gmin miejskich; 24 gminy miejsko-wiejskie i 19 gmin wiejskich. Pozostałe 19 gmin wykazało się stabilizacją demograficzną (typ I i IV).

Starzenie się ludności

Population ageing

Pogłębiający się proces starzenia ludności województwa obrazowały liczne wskaźniki, m.in. wzrost mediany wieku, wskaźnika starości, współczynnika starości demograficznej. Jedynie współczynnik obciążenia demograficznego i wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego pozostały na poziomie notowanym przed rokiem.

Współczynnik obciążenia demograficznego to stosunek liczby dzieci (0–14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15–64 lata.

Współczynnik może być liczony także w odniesieniu do ekonomicznych grup wieku i jest to stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym. W niniejszym opracowaniu do obliczenia współczynnika posłużyły ekonomiczne grupy wieku.

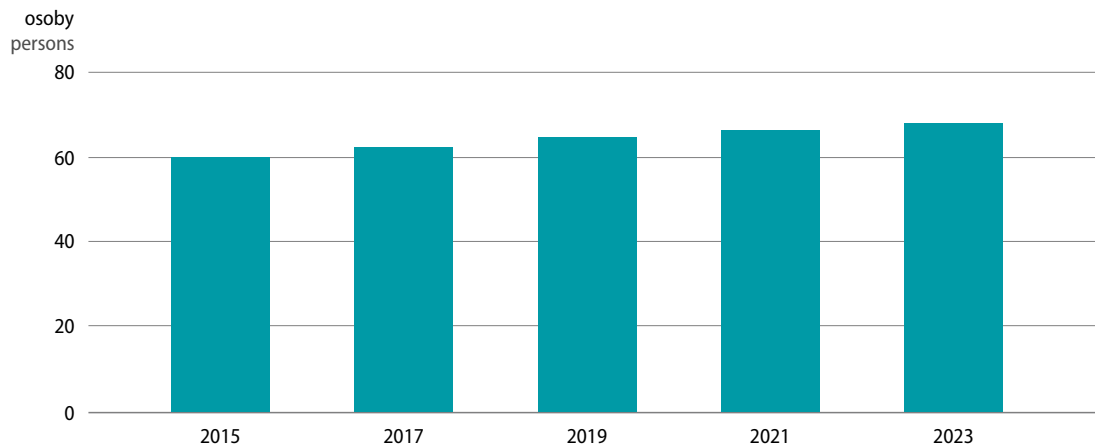
Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym określana współczynnikiem obciążenia demograficznego od kilku lat systematycznie wzrastała, jednak w porównaniu z poprzednim rokiem nie zmieniła się i wyniosła 68 (w kraju – 71 osób). Współczynnik dla kobiet wyniósł 82, a dla mężczyzn – 56.

Wykres 11. Współczynnik obciążenia demograficznego

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 11. Age dependency ratio

As of 31 December

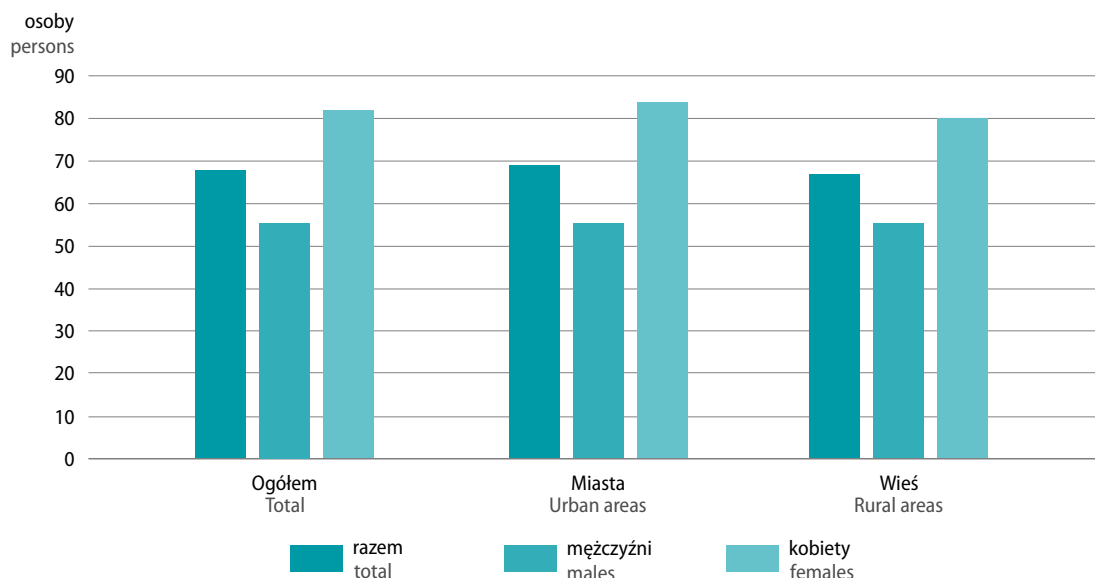

Wykres 12. Współczynnik obciążenia demograficznego według płci i miejsca zamieszkania w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 12. Age dependency ratio by sex and the place of residence in 2023

As of 31 December

W omawianym roku w miastach województwa współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 70 osób i był wyższy o 3 osoby niż na wsi. W miastach, na 100 kobiet w wieku produkcyjnym, przypadały 84 kobiety w wieku nieprodukcyjnym, tj. o 3 więcej niż na wsi, natomiast wśród mężczyzn, zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich współczynnik wyniósł 56.

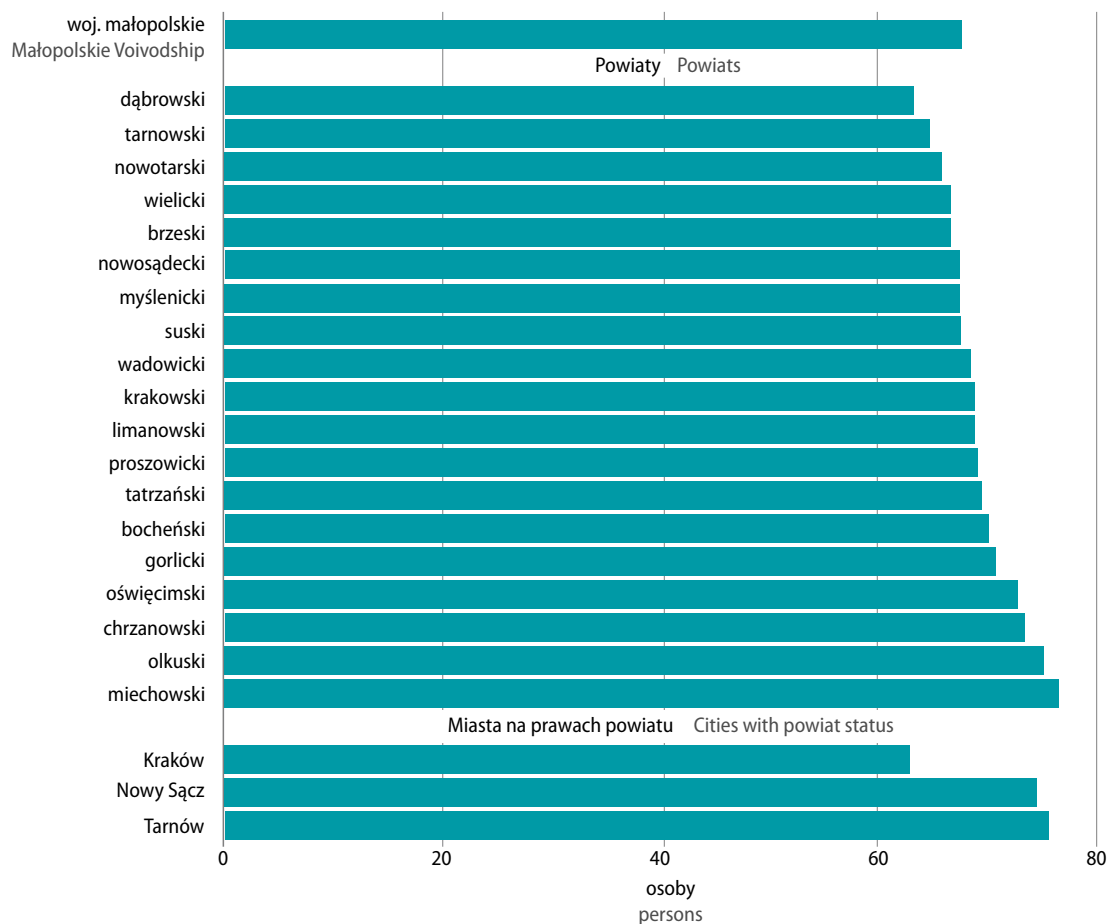
Wartość współczynnika była zróżnicowana i wyniosła od 64 w powiecie dąbrowskim i Krakowie do 77 w powiecie miechowskim.

Wykres 13. Współczynnik obciążenia demograficznego według powiatów w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 13. Age dependency ratio by powiats in 2023

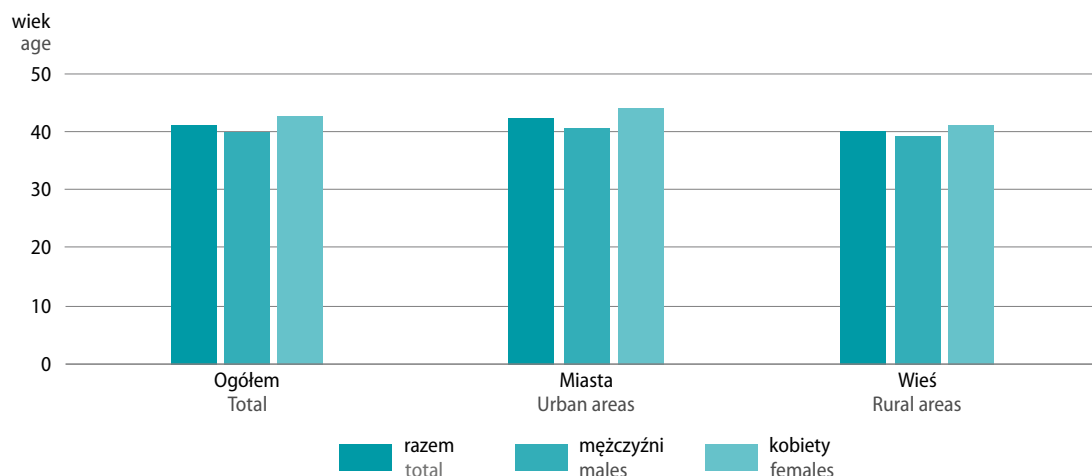
As of 31 December

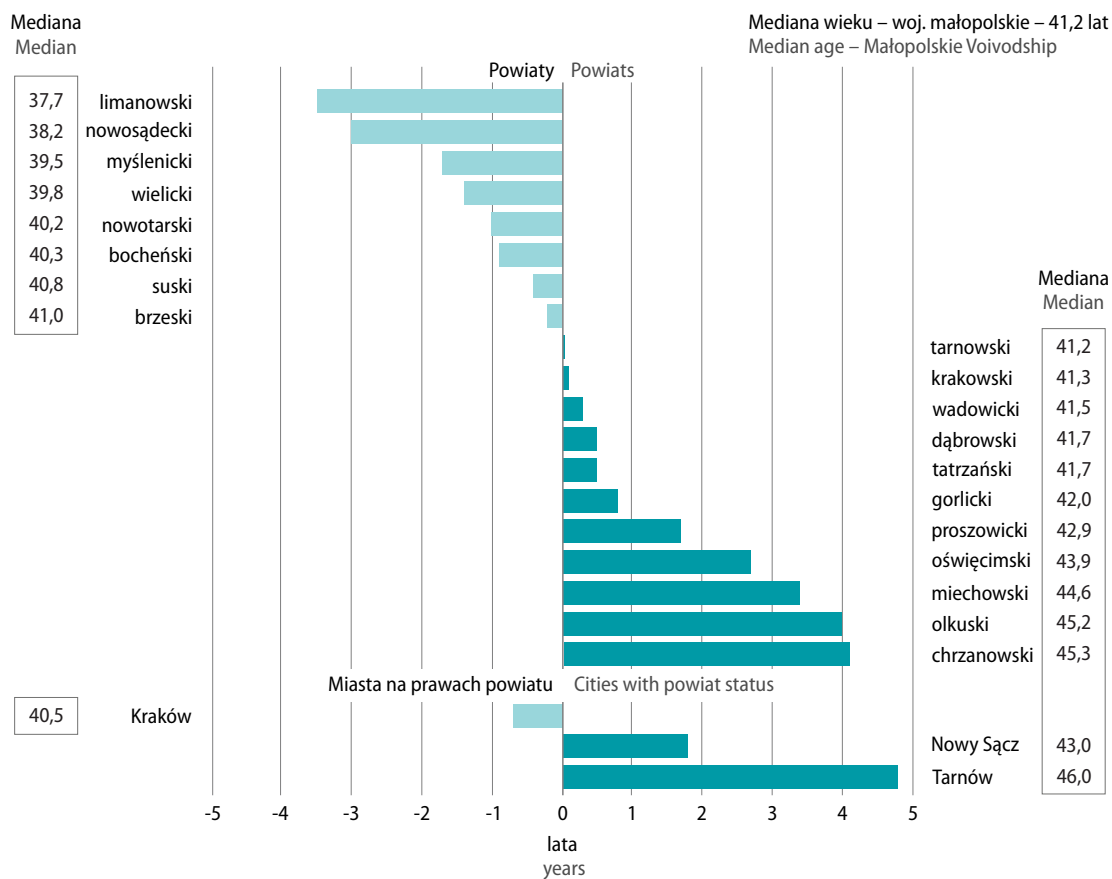
Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Mediana wieku mieszkańców województwa systematycznie rośnie, w 2023 r. wyniosła 41,2 lat (w kraju – 42,8 lata) wobec 40,7 lat w poprzednim roku. Ludność mieszkająca na obszarach wiejskich województwa była młodsza od ludności w miastach. Mediana wieku ludności zamieszkującej na wsi wyniosła 40,1 lat wobec 42,3 lata w miastach. Mężczyźni byli statystycznie młodszy od kobiet. Mediana wieku mężczyzn wyniosła 39,9 lat (w kraju – 41,2 lat), a kobiet 42,5 lata (w kraju – 44,4 lata).

Wykres 14. Mediana wieku ludności według płci i miejsca zamieszkania w 2023 r.
 Chart 14. Median age of population by sex and the place of residence in 2023

Wykres 15. Różnica między medianą wieku w powiatach a przeciętną medianą wieku w województwie w 2023 r.
 Chart 15. Difference between median age in powiats and average median age in the voivodship in 2023

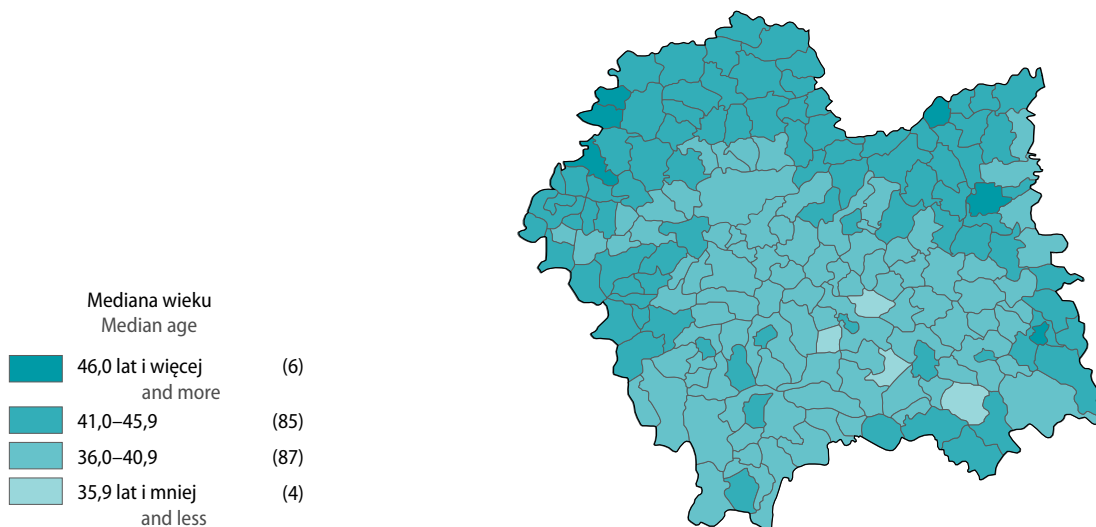

Najwyższa mediana wieku była w Tarnowie (46,0 lat), natomiast najniższa w powiecie limanowskim (37,7 lat).

Większe zróżnicowanie mediany wieku mieszkańców wystąpiło na poziomie gmin. W 2023 r., podobnie jak w poprzednim roku najniższa mediana wieku - 33,0 lata wystąpiła w gminie wiejskiej Słopnice powiatu limanowskiego. Najwyższą medianę – 47,7 lat zanotowano w Bukowni gminie miejskiej powiatu olkuskiego.

Mapa 8. Mediana wieku ludności według gmin w 2023 r.

Map 8. Median age of population by gminas in 2023

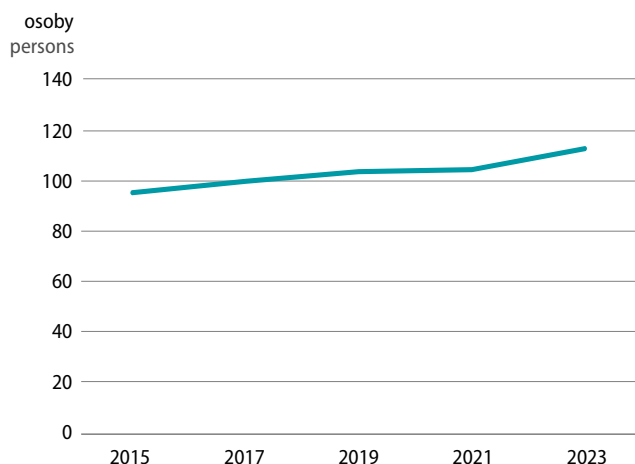
Wskaźnik starości – relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków, tj. liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.

Postępujący od kilkunastu lat proces starzenia się społeczeństwa potwierdza wzrost wartości wskaźnika starości, określającego liczbę osób w wieku co najmniej 65 lat na 100 osób w wieku 0–14 lat. W 2023 r. wskaźnik starości był wyższy o 5 osób niż w 2022 r. i wyniósł 115 (w kraju – 133 osoby). W powiecie limanowskim był najniższy, tj. 74 osoby, a w Tarnowie najwyższy – 193 osoby.

Wykres 16. Wskaźnik starości

Stan w dniu 31 grudnia

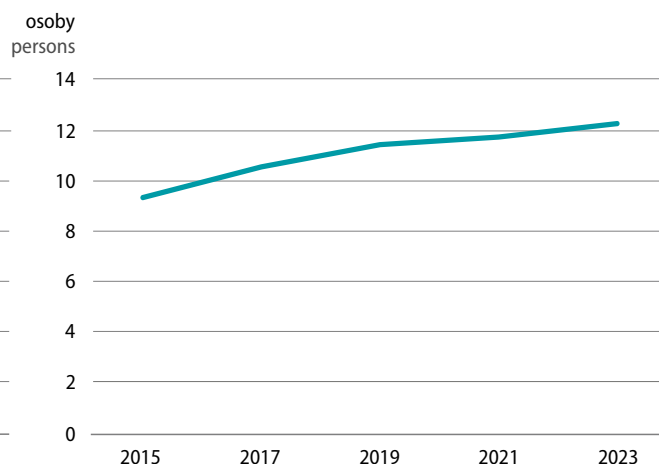
Chart 16. Ageing ratio
As of 31 December

Wykres 17. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego

Stan w dniu 31 grudnia

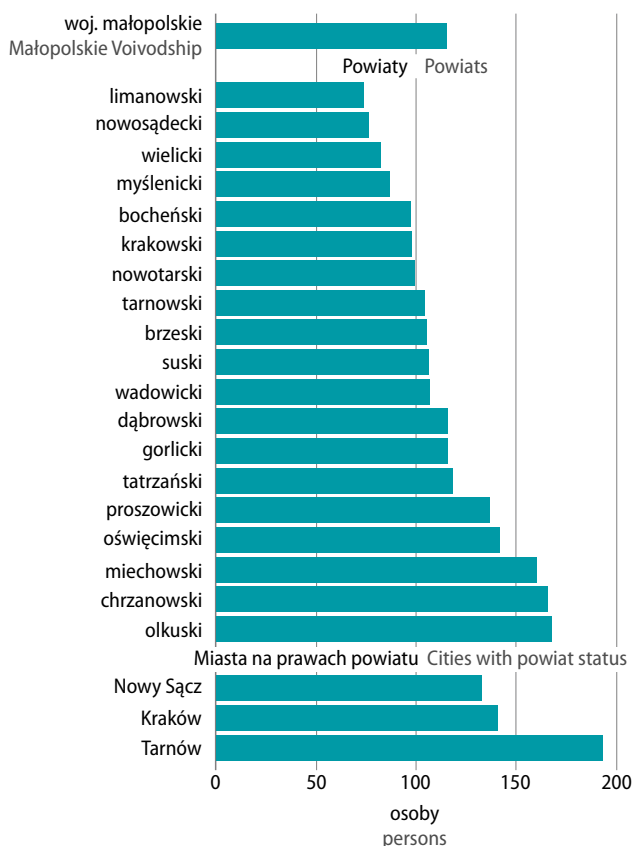
Chart 17. Intergenerational support indicator
As of 31 December

Wykres 18. Wskaźnik starości według powiatów w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

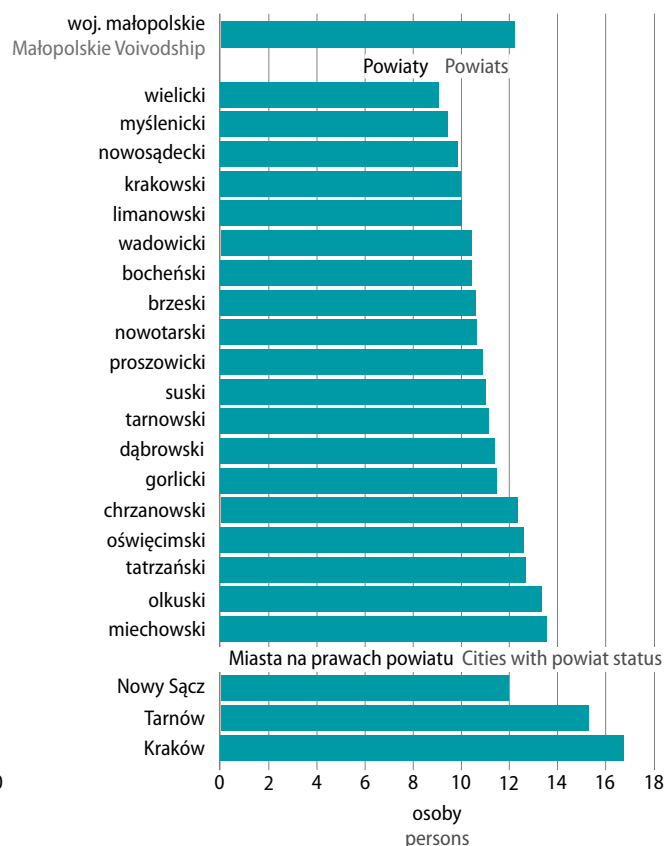
Chart 18. Ageing ratio by powiats in 2023
As of 31 December

Wykres 19. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego według powiatów w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 19. Intergenerational support indicator by powiats in 2023
As of 31 December

Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego, zwany również wskaźnikiem wsparcia osób najstarszych, to liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata.

Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego w ujęciu rocznym nie uległ zmianie i wyniósł podobnie jak w kraju 12 osób. Najniższy był w powiatach myślenickim i wielickim (po 9 osób), a najwyższy w Krakowie (17 osób).

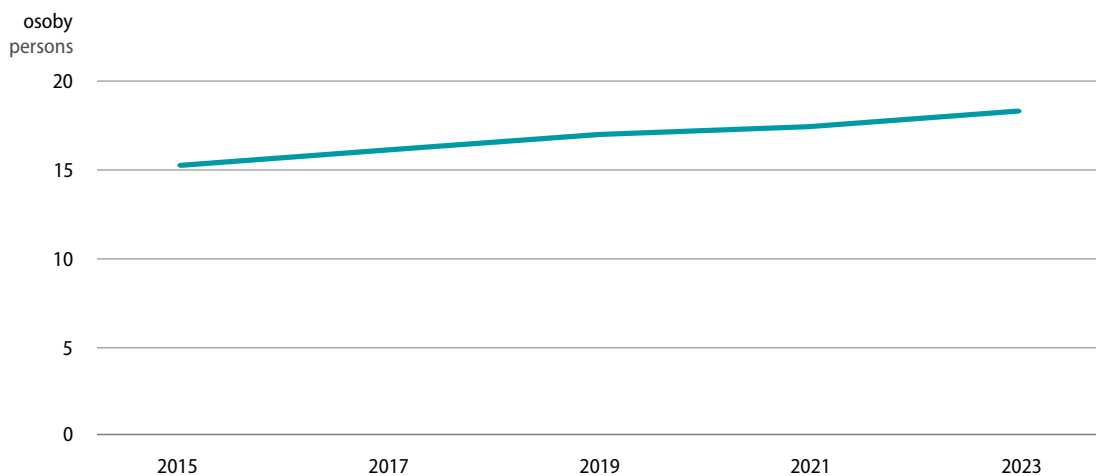
Współczynnik starości demograficznej to relacja liczby osób w starszym wieku (65 lat i więcej) do ogólnej liczby ludności.

W omawianym roku wzrósł także współczynnik starości demograficznej, który określa udział zbiorowości w wieku co najmniej 65 lat w ogólnej liczbie ludności. Współczynnik starości demograficznej wyniósł 18,3% (w kraju – 20,1%) i był o 0,4 p. proc. wyższy niż rok wcześniej. Najniższy poziom współczynnika zaobserwowano w powiecie limanowskim (14,5%), natomiast najwyższy w Tarnowie (24,0%).

Wykres 20. Współczynnik starości demograficznej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 20. Rate demographics of ageing
As of 31 December

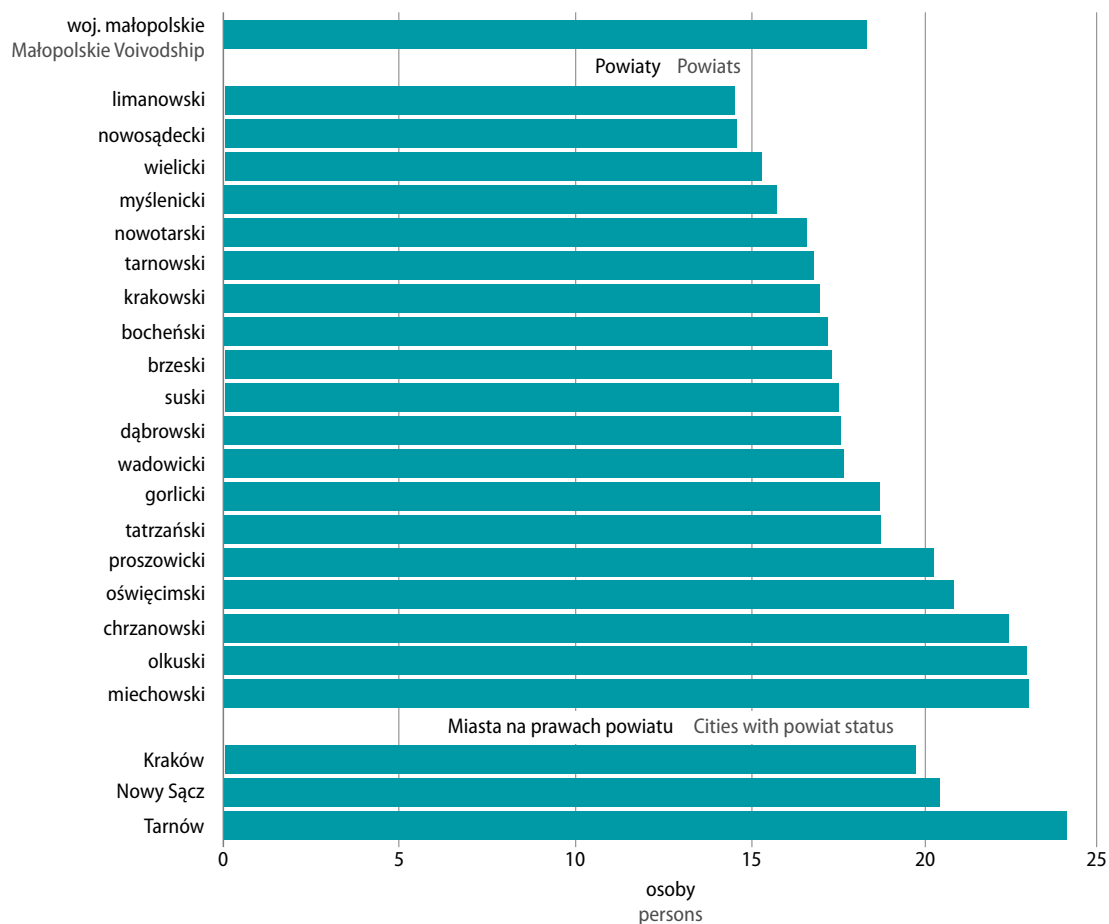

Wykres 21. Współczynnik starości demograficznej według powiatów w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 21. Rate demographics of ageing by powiats in 2023

As of 31 December

Podwójne starzenie się ludności to wzrost udziału osób w wieku 80 lub 85 lat i więcej w liczbie ludności w wieku 65 lat i więcej. W opracowaniu wzięto pod uwagę liczbę ludności 85 lat i więcej.

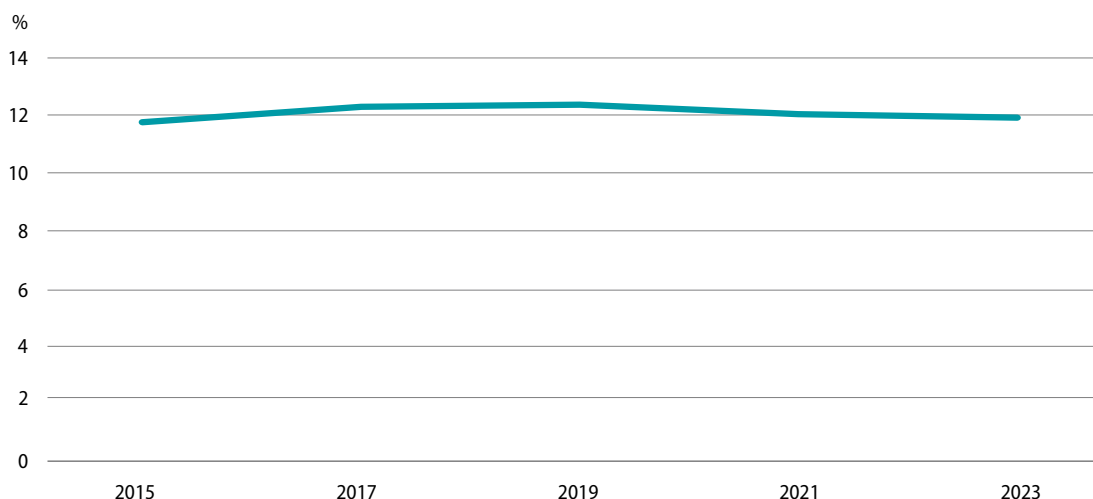
Potwierdzeniem postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, jest podwójne starzenie (tzw. double ageing). W województwie małopolskim przez kilka lat wzrastał udział osób w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności w wieku 65 lat i więcej. W 2023 r. udział osób w tym wieku wyniósł 11,9% (w kraju – 10,8%). W porównaniu z 2015 r. udział wzrósł o 0,2 p. proc., natomiast w porównaniu z 2022 r. zjawisko podwójnego starzenia nie wystąpiło ponieważ notowano spadek udziału o 0,01 p. proc.

Wykres 22. Udział liczby ludności w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności 65 lat i więcej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 22. Share of the population aged 85 and more in the population 65 and more

As of 31 December

W 2023 r. w porównaniu z poprzednim rokiem w blisko połowie powiatów wystąpiło zjawisko podwójnego starzenia się społeczeństwa. Zjawisko podwójnego starzenia się najwyższy wymiar miało w powiecie nowotarskim (wzrost o 0,4 p. proc.).

Statystyki dotyczące liczby seniorów pozwalają na podejmowanie decyzji w zakresie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze. Działania wspierające mogą być kierowane do osób mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

W 2023 r. w województwie małopolskim mieszkało 629,0 tys. osób w wieku 65 lat i więcej, tj. o 2,7% więcej w porównaniu z 2022 r. Najliczniejsza populacja osób w tym wieku wystąpiła w Krakowie – 158,9 tys. osób, wśród gmin miejsko-wiejskich w Olkuszu (pow. olkuski) – 10,8 tys. osób, a wśród gmin wiejskich w Zabierzowie (pow. krakowski) – 5,3 tys. osób.

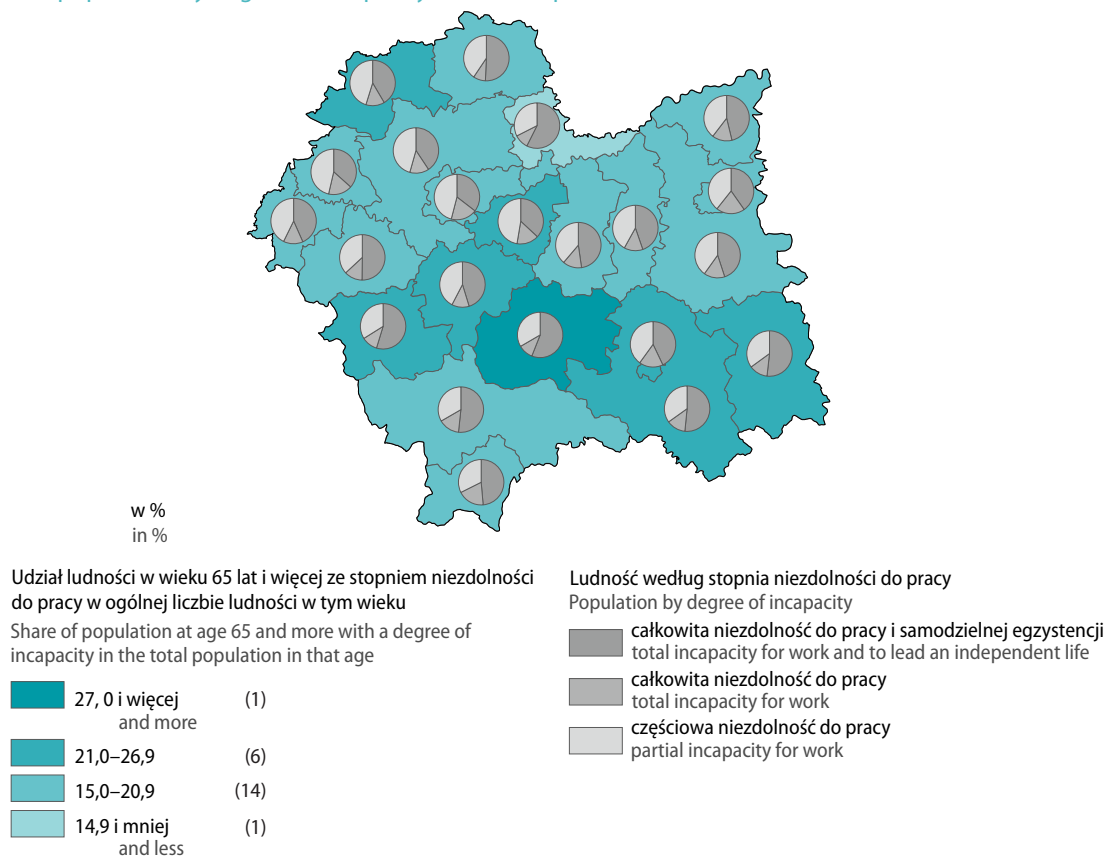
W omawianej grupie (65 lat i więcej) blisko 122 tys. osób posiadało orzeczenie o niezdolności do pracy³, o 21,6% więcej osób w porównaniu z 2022 r.

Udział ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie osób w tym wieku wyniósł 19,3% wobec 16,3% w 2022 r. Najniższy udział wystąpił w powiecie proszowickim (14,1%), a najwyższy, tj. 27,0% w powiecie limanowskim.

³ Do opisu zjawiska w podziale na powiaty nie ujęto 0,9 tys. osób z powodu braku informacji o przynależności do konkretnego powiatu.

Mapa 9. Udział ludności w wieku 65 lat i więcej ze stopniem niezdolności do pracy w ogólnej liczbie ludności w tym wieku oraz ludność według stopnia niezdolności do pracy w powiatach w 2023 r.

Map 9. Share of people aged 65 and over with a degree of incapacity for work in the total population at that age and population by degree of incapacity for work in powiats in 2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
Source: own elaboration based on data from the Social Insurance Institution.

Wśród osób posiadających stopień niezdolności do pracy największy udział, tj. 43,9% miały osoby z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji. Najwięcej takich osób było w powiecie proszowskim (57,4%), a najmniej w Krakowie (35,4%). Podobnie jak w poprzednim roku najwięcej osób ze stopniem całkowitej niezdolności do pracy odnotowano w Tarnowie (20,4%), natomiast najmniej w powiecie miechowskim (8,7%). Najwyższy udział osób z częściową niezdolnością do pracy wystąpił w powiecie wielickim (47,4%), a najniższy był w powiecie tatrzańskim 32,4%.

2.3. Ludność według biologicznych grup wieku

2.3. Population by biological age groups

W demografii są wyróżniane trzy podstawowe, najczęściej stosowane biologiczne grupy wieku obejmujące dzieci, czyli ludność od 0–14 lat, grupę dorosłych bez osób starszych, którą stanowi ludność w wieku od 15–64 lat oraz grupę osób starszych w wieku 65 lat i więcej.

W 2023 r. liczba ludności w pierwszej grupie (0–14 lat) wyniosła 548,6 tys. osób i stanowiła 16,0% całej zbiorowości województwa (w kraju 15,1%). W porównaniu z poprzednim rokiem liczba omawianej populacji spadła o 0,3 p. proc.

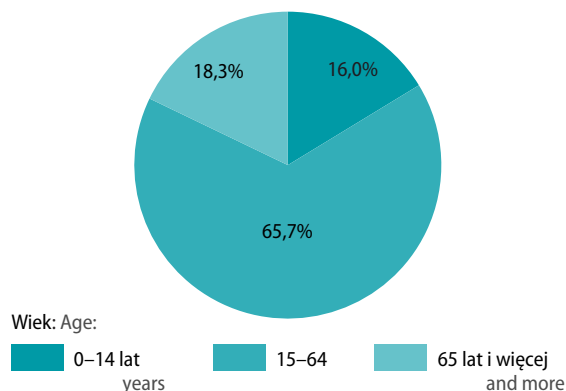
Najliczniejszą grupę stanowiła ludność w wieku 15–64 lat – 2252,1 tys. osób, tj. 65,7% ogólnej liczby ludności (w kraju 64,9%). W relacji do poprzedniego roku zanotowano jej spadek o 0,1 p. proc.

Kolejna grupa, to osoby starsze (65 lat i więcej), których w województwie było 629,0 tys., tj. 18,3% ogólnej liczby ludności (w kraju – 20,1%). W grupie tej w porównaniu z poprzednim rokiem liczba ludności wzrosła o 0,4 p. proc.

Wykres 23. Ludność według biologicznych grup wieku w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart. 23. Population by biological age groups in 2023
As of 31 December

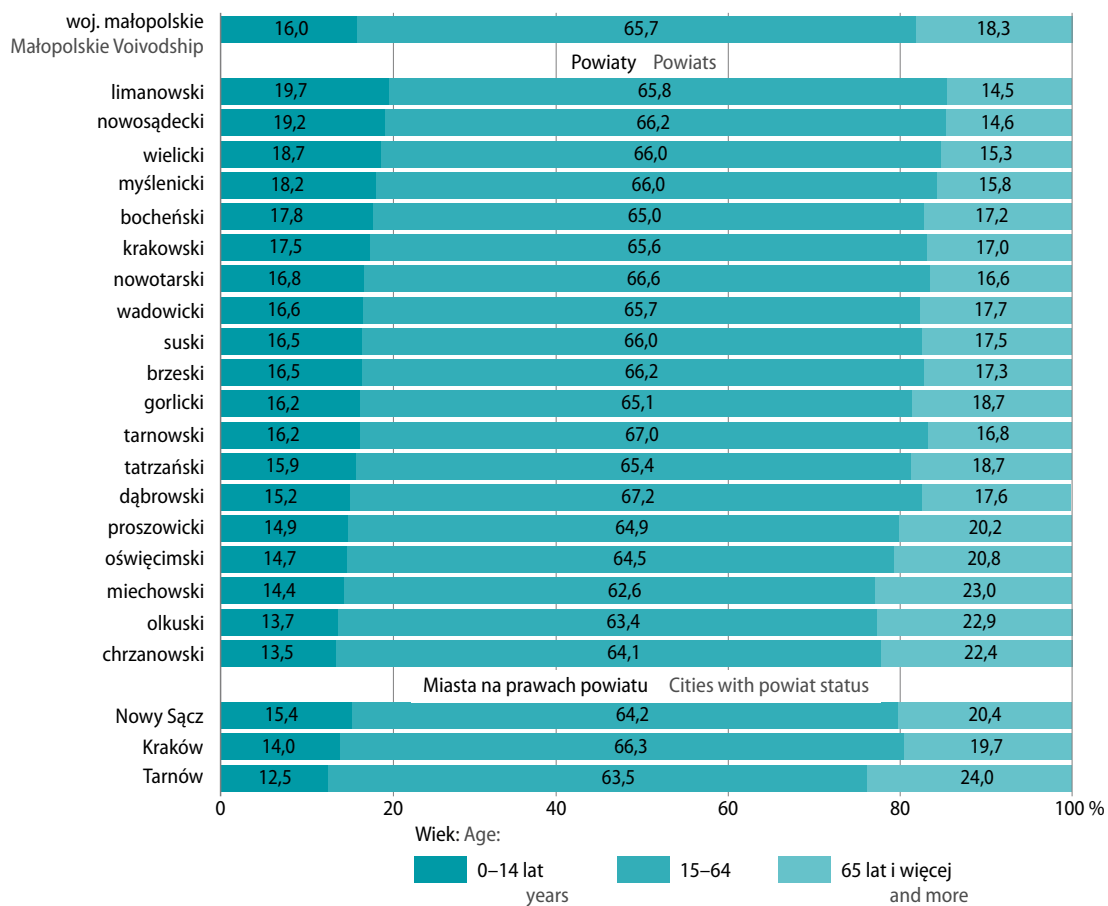
W grupie 0–14 lat, wyższe udziały od przeciętnego w województwie małopolskim wystąpiły w 12 powiatach – najwyższy w powiecie limanowskim (19,7%). W drugiej grupie (15–64 lata) udziały wyższe od przeciętnego w województwie wystąpiły w 11 powiatach (najwyższy w powiecie dąbrowskim – 67,2%). W grupie wieku 65 lat i więcej poziom wojewódzki przekroczyło 10 powiatów – najwyższy udział odnotowano w Tarnowie (24,0%).

Wykres 24. Ludność według biologicznych grup wieku w powiatach^a w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 24. Population by biological age groups in powiats^a in 2023

As of 31 December

a Uporzędkowano od najwyższej wartości grupy wieku 0-14 lat do najniższej.
 a Ordered from the highest value of the 0-14 age group to the lowest.

2.4. Ludność według edukacyjnych grup wieku⁴

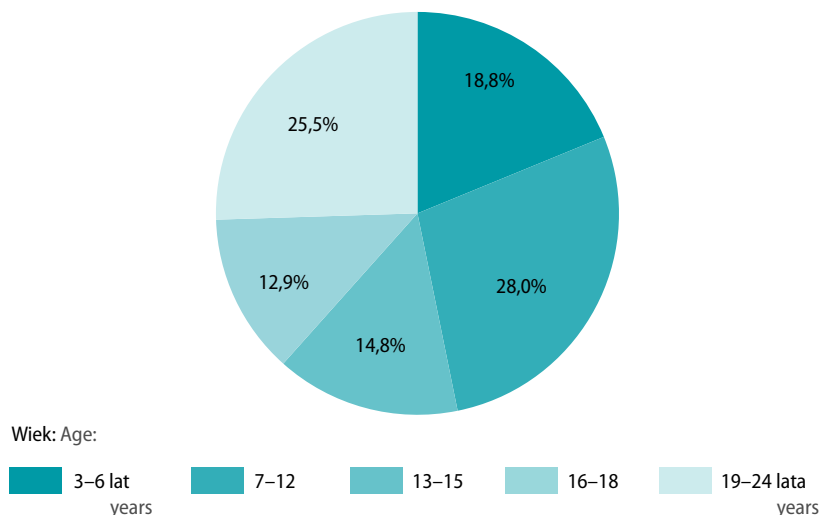
2.4. Population by educational age groups⁴

Populacja osób w wieku potencjalnej nauki (od 3–24 lat) w omawianym roku wyniosła 804,1 tys. osób i stanowiła 23,4% ogólnej liczby ludności województwa. W porównaniu z poprzednim rokiem, liczba ludności tej grupy zmniejszyła się o 0,3% (w kraju – spadek o 0,4%).

Wykres 25. Ludność według edukacyjnych grup wieku w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart. 25. Structure of population by educational age groups in 2023
As of 31 December

W 2023 r. liczba dzieci w wieku przedszkolnym 3–6 lat wyniosła 151,1 tys. osób, tj. o 1,9% mniej niż rok wcześniej. Dzieci w tym wieku stanowiły 18,8% ogólnej liczby ludności zaliczanej do edukacyjnych grup wieku (w kraju – 18,1%).

Wyższe udziały tej grupy od przeciętnego w województwie małopolskim wystąpiły w Krakowie (21,2%) oraz w powiatach: wielickim (20,1%), bocheńskim (19,0%), limanowskim i myślenickim (po 18,9%). Najniższy był w powiecie chrzanowskim (17,2%).

Najliczniejsza grupa, tj. 225,1 tys. osób to dzieci w wieku 7–12 lat. W porównaniu z rokiem poprzednim dzieci w tej grupie wieku było mniej o 0,5%. W zbiorowości grup edukacyjnych populacja ta stanowiła 28,0% (w kraju – 28,0%).

Najwyższy udział osób w wieku 7–12 lat w ogólnej liczbie edukacyjnych grup wieku był w powiecie wielickim – 30,2%, a najniższy w powiecie dąbrowskim (27,0%).

Zbiorowość dzieci w wieku 13–15 lat wyniosła 118,6 tys., tj. 14,8% (w kraju 15,2%) ogólnej liczby badanej populacji (wzrost o 3,1%). Największy udział dzieci w tym wieku był w Nowym Sączu (16,1%). W Krakowie i powiecie proszowickim udział był najniższy w województwie – po 13,9%.

⁴ Przetawione udziały kolejnych grup wiekowych obliczono w zbiorowości grup edukacyjnych, która wyniosła 804,1 tys. osób, wyjątek stanowił udział grupy dzieci od 0–2 lat, które obliczono w liczbie ludności wieku przedprodukcyjnego – 658,0 tys. osób.

⁴ Presented shares of subsequent age groups were calculated in the population of educational groups, which amounted to 804.1 thousand persons, the exception was the shares of a group of children from 0–2 years, which were calculated in the pre-working age population number – 658.0 thousand persons.

W starszej grupie, tj. 16–18 lat liczba młodzieży wyniosła 103,9 tys. osób. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła o 3,7%, stanowiąc 12,9% ogólnej liczby badanej zbiorowości (w kraju – 13,4%).

Najwyższy udział tej grupy wieku odnotowano w Nowym Sączu (14,7%), a najniższy w Krakowie (12,0%).

Kolejna grupa edukacyjna to potencjalni studenci szkół wyższych (19–24 lat). Ich liczba w analizowanym roku wyniosła 205,4 tys. osób, tj. 25,5% badanej zbiorowości (w kraju – 25,3%). W porównaniu z poprzednim rokiem było ich mniej o 2,6%. Wśród powiatów najwyższy udział tej grupy odnotowano w powiecie proszowickim (28,7%), najniższy w powiecie wielickim (22,0%).

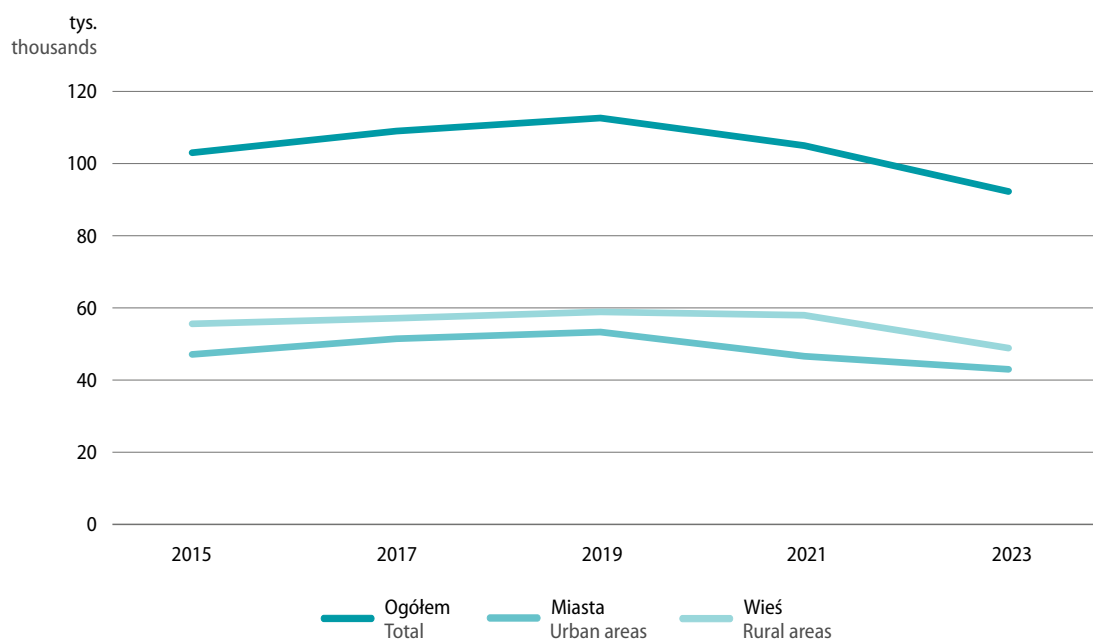
Dodatkowo w opracowaniu przedstawiono dane dla najmłodszej grupy dzieci w wieku 0–2 lat. Grupa wiekowa nie należy do grupy edukacyjnej, ale corocznie publikowane są dane (zawarte w tablicy 1), które mogą okazać się pomocne przy określaniu potrzeb i wynikających z nich zadań w zakresie edukacji i ochrony zdrowia.

W 2023 r. populacja dzieci w wieku 0–2 lata wyniosła 92,8 tys. (o 6,7% mniej niż w roku poprzednim), w tym 53,2% mieszkało na obszarach wiejskich. Liczba dzieci w tej grupie wieku stanowiła 14,1% liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (w kraju – 13,2%).

Wykres 26. Dzieci w grupie wieku 0–2 lata według miejsca zamieszkania

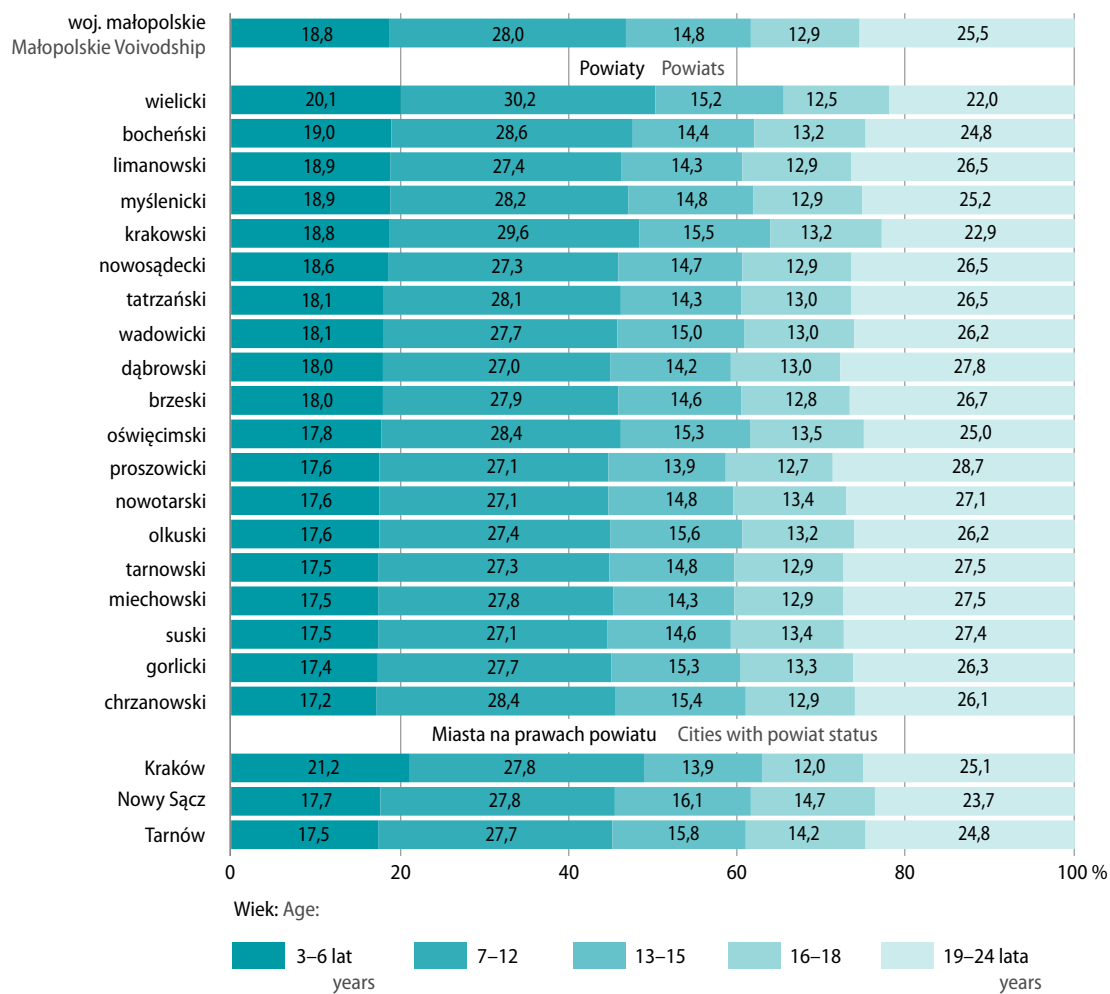
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 26. Children in the 0–2 age group by the place of residence
As of 31 December

Wykres 27. Ludność według edukacyjnych grup wieku w powiatach^a w 2023 r.
 Stan w dniu 31 grudnia

Chart 27. Population by educational age groups in powiats^a in 2023
 As of 31 December

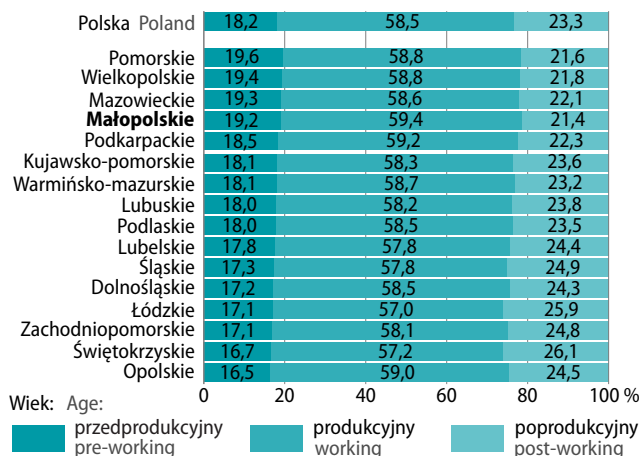
^a Uporzędkowano od najwyższej wartości grupy wieku 3-6 lat do najniższej.
^a Ordered from the highest value of the 3-6 age group to the lowest.

Województwo na tle kraju i pozostałych województw – ludność według grup wieku Voivodship against the background of the country and other voivodships – population by age groups

Wykres 28. Ludność według ekonomicznych grup wieku^a w województwach w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

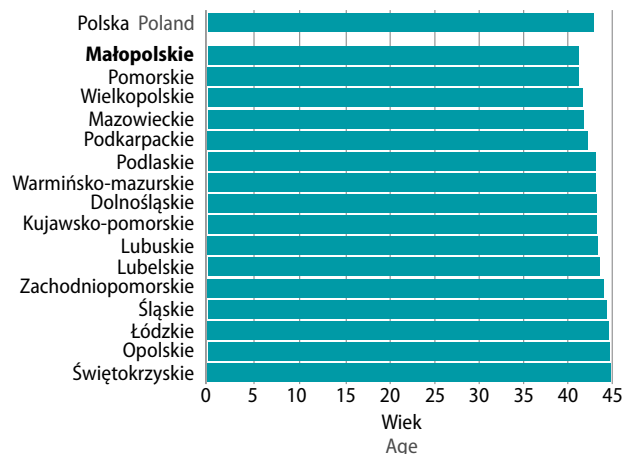
Chart 28. Population by economic age groups^a in voivodships in 2023
As of 31 December

a Uporządkowano od najwyższej wartości grupy wieku przedprodukcyjnego.
a Ordered from the highest value of the pre-working age group.

Wykres 29. Mediana wieku ludności według województw w 2023 r.

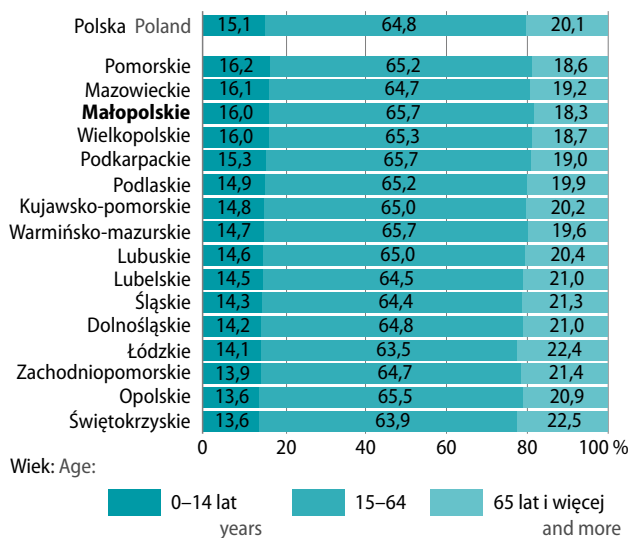
Chart 29. Median age of population by voivodships in 2023

Wykres 30. Ludność według biologicznych grup wieku^b w województwach w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 30. Population by biological age groups^b in voivodships in 2023
As of 31 December

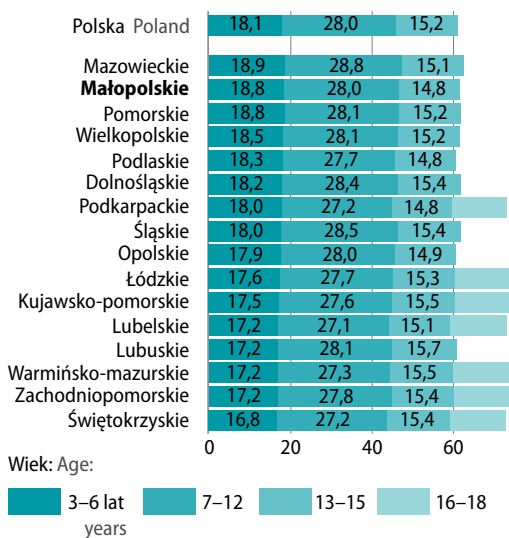

b Uporządkowana od najwyższej wartości grupy wieku 0-14 lat do najniższej.
b Ordered from the highest value of the 0-14 age group to the lowest.

Wykres 31. Ludność według edukacyjnych^c grup wieku w województwach w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 31. Population by educational^c age groups in voivodships in 2023
As of 31 December

c Uporządkowana od najwyższej wartości grupy wieku 3-6 lat do najniższej.
c Ordered from the highest value of the 3-6 age group to the lowest.

Rozdział 3

Chapter 3

Ruch naturalny ludności

Vital statistics of population

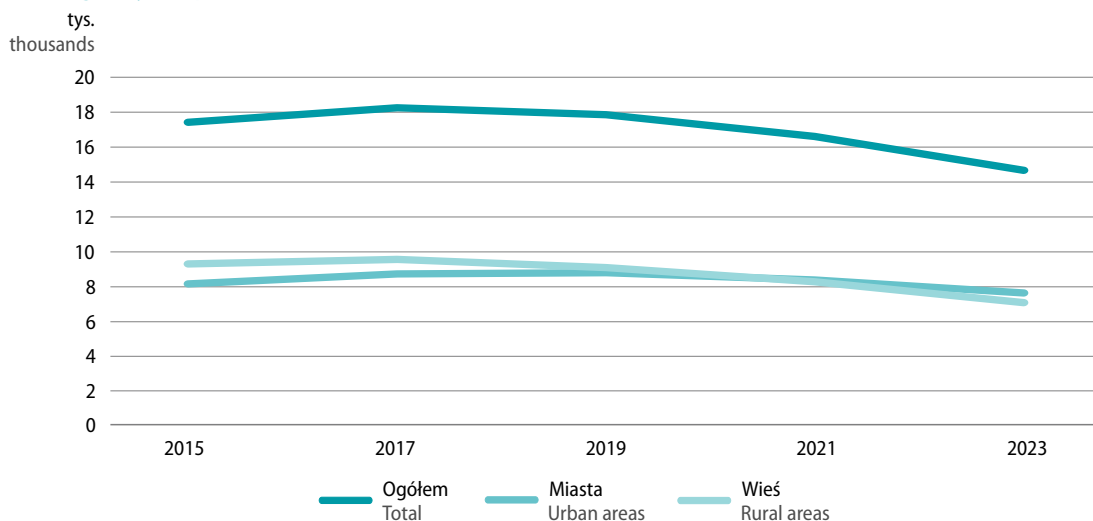
W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się liczba małżeństw. Sądy orzekły prawomocnie mniej rozwodów i separacji. Przyrost naturalny był ujemny, obniżył się współczynnik płodności, a współczynnik dzietności nadal był poniżej poziomu gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń.

3.1. Małżeństwa, rozwody i separacje

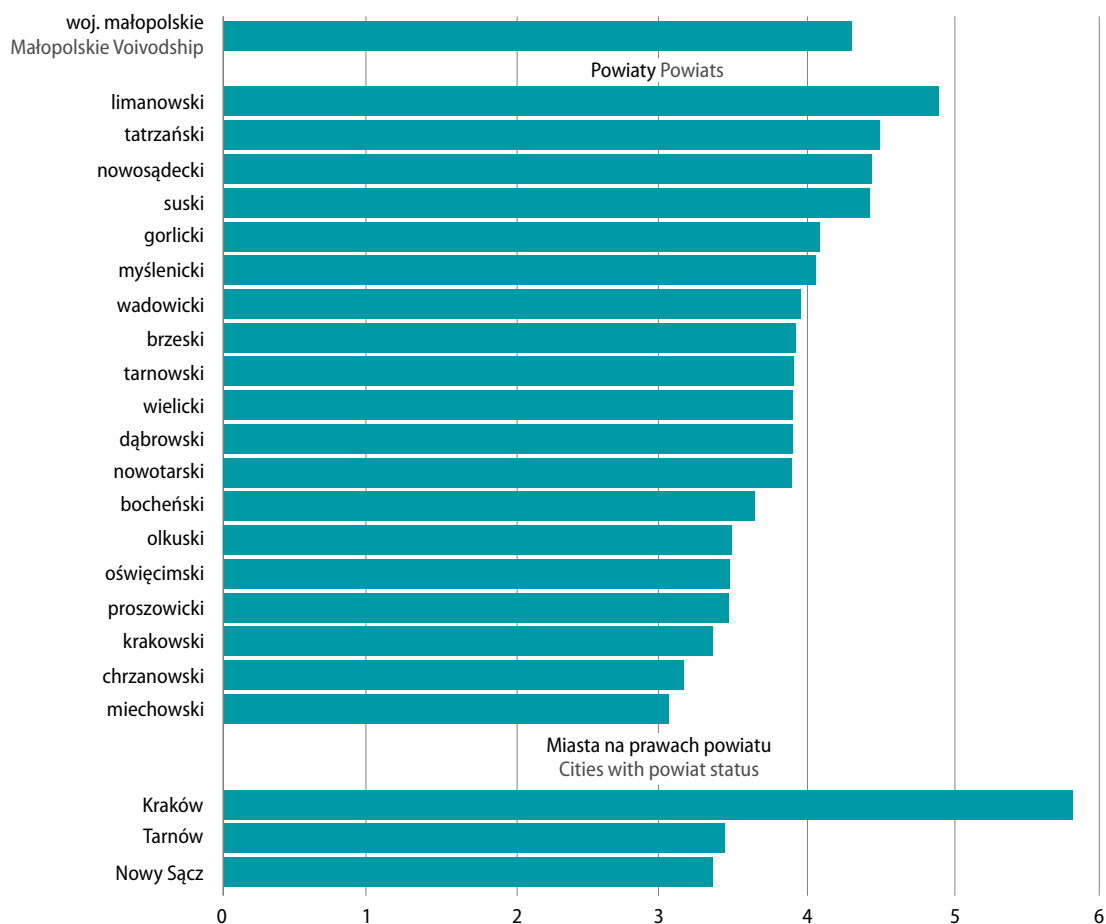
3.1. Marriages, divorces and separations

W 2023 r. zarejestrowano 14,7 tys. małżeństw, tj. o 4,6% mniej niż rok wcześniej (w kraju – spadek o 6,4%). W miastach zawarto 7,6 tys. małżeństw, tj. o 8,0% więcej niż na wsi. Współczynnik małżeństw wyniósł 4,3 (w kraju – 3,9), przy czym w miastach 4,6, a na wsi 4,0. Najwięcej małżeństw na tysiąc ludności zawarto w Krakowie (5,8), a najmniej w powiecie miechowskim (3,0).

Wykres 32. Małżeństwa według miejsca zamieszkania
Chart 32. Marriages by the place of residence

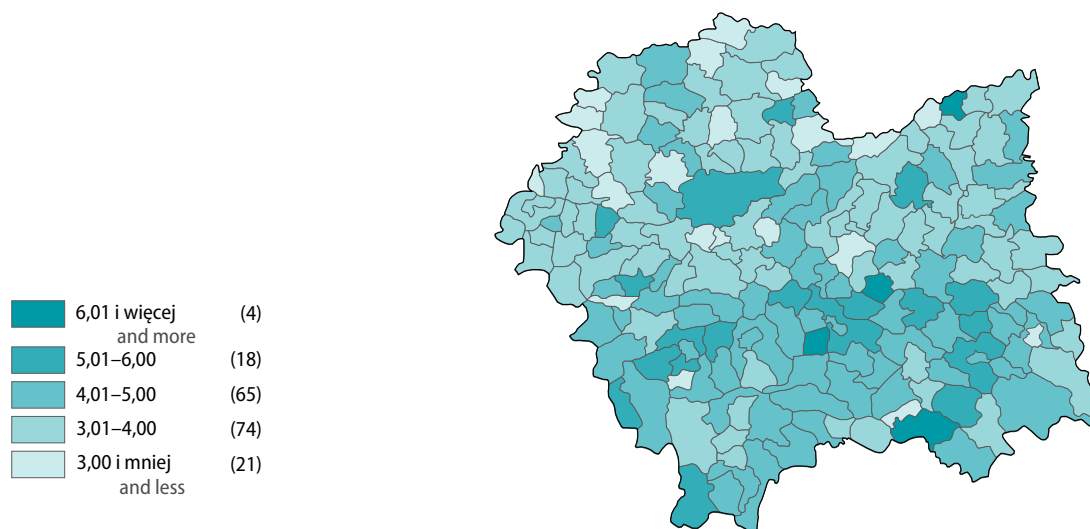
Wykres 33. Małżeństwa na 1000 ludności według powiatów w 2023 r.
 Chart 33. Marriages per 1000 population by powiats in 2023

Współczynnik małżeństw charakteryzował się większą rozpiętością w przekroju gmin niż powiatów. Najwięcej, blisko 8 małżeństw na tysiąc ludności, było w Bolesławiu – gminie wiejskiej powiatu dąbrowskiego, a najmniej po 1 małżeństwie – w gminach wiejskich: Spytkowice powiatu nowotarskiego i Bolesław powiatu olkuskiego.

Mapa 10. Małżeństwa na 1000 ludności według gmin w 2023 r.

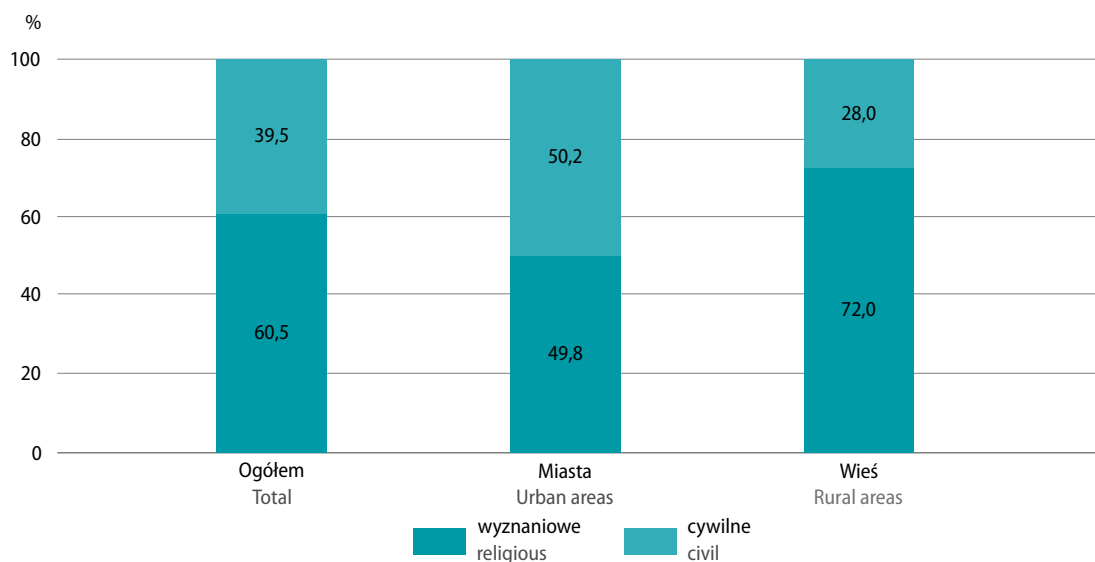
Map 10. Marriages per 1000 population by gminas in 2023

W 2023 r. małżeństwa wyznaniowe stanowiły 60,5% wszystkich zawartych małżeństw (w kraju – 46,9%), a cywilne – 39,5% (w kraju – 53,1%). W porównaniu z poprzednim rokiem liczba małżeństw wyznaniowych spadła o 8,3% (w kraju o 13,8%).

Wykres 34. Małżeństwa według rodzaju i miejsca zamieszkania w 2023 r.

Chart 34. Marriages by type and the place of residence in 2023

Na obszarach wiejskich udział małżeństw wyznaniowych w ogólnej liczbie zawartych małżeństw wyniósł 72,0% i był o 22,2 p. proc. wyższy niż w miastach.

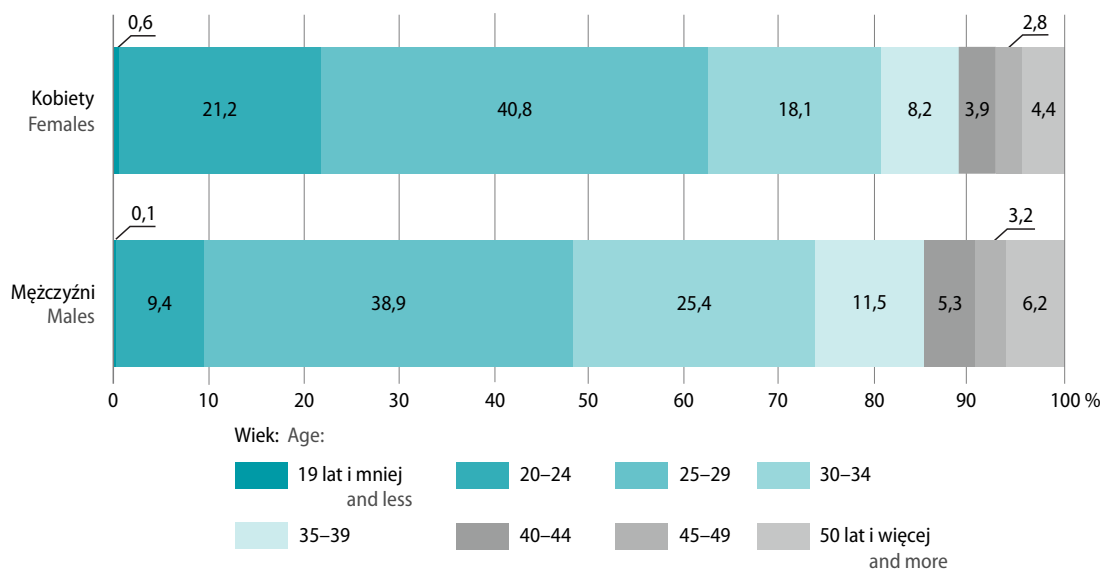
Najwyższy udział małżeństw wyznaniowych w ogólnej liczbie zawartych małżeństw wystąpił w powiecie limanowskim (83,8%), a najniższy w chrzanowskim (43,3%). Liczba małżeństw wyznaniowych na tysiąc ludności w wieku 15 lat i więcej wyniosła 3,1 (w kraju – 2,1).

Małżeństwa, w których oboje małżonkowie byli w równym wieku stanowiły 14,5%. Małżeństw, w których mąż był starszy od żony o 1–2 lata było 27,5%, a żona starsza od męża (o 1–2 lata) 11,5%.

Najwięcej małżeństw zawarły osoby w grupie wieku 25–29 lat. Wśród mężczyzn osoby w tym wieku stanowiły 38,9%, a wśród kobiet – 40,8%.

Wykres 35. Nowożeńcy według płci i wieku w 2023 r.

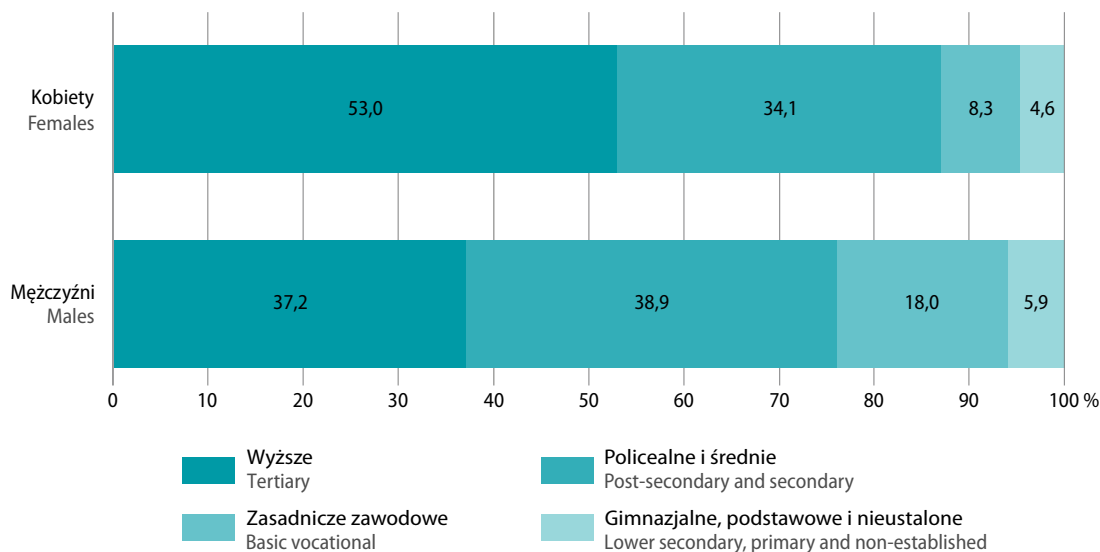
Chart 35. Newlyweds by sex and age in 2023

Wśród małżeństw przeważały pary z wykształceniem wyższym, policealnym i średnim. Wykształcenie wyższe posiadało 53,0% kobiet i 37,2% mężczyzn, natomiast policealne i średnie – 34,1% kobiet i 38,9% mężczyzn.

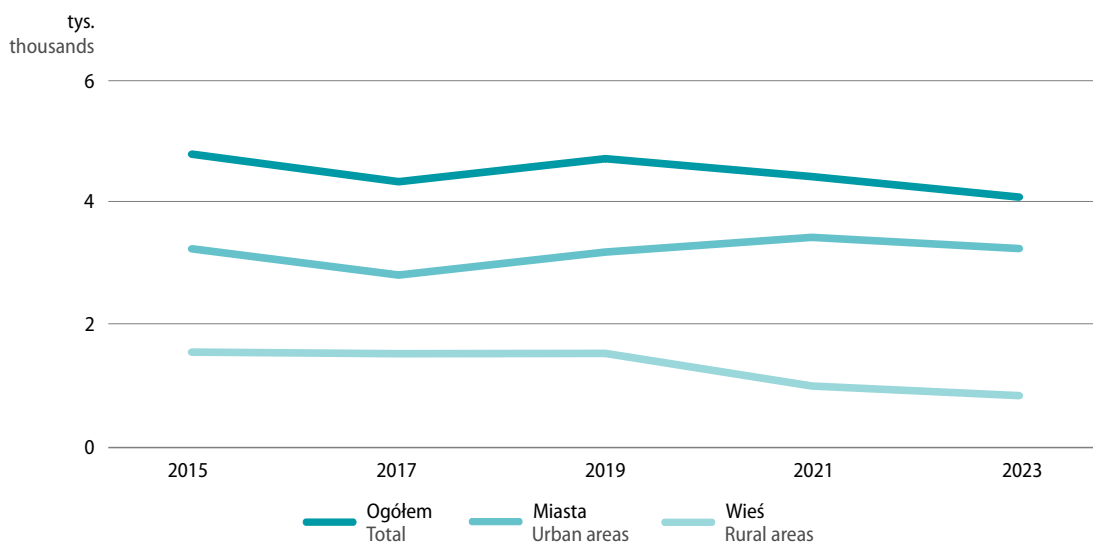
Wykres 36. Nowożeńcy według płci i poziomu wykształcenia w 2023 r.

Chart 36. Newlyweds by sex and educational level in 2023

W charakteryzowanym okresie prawomocnie orzeczono 4,1 tys. rozwodów⁵, tj. o 2,0% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem (w kraju mniej o 5,4%). Liczba rozwodów na tysiąc ludności w wieku 20 lat i więcej w województwie wyniosła 1,5 (w kraju – 1,9). Współczynnik ten w miastach był wyższy niż na wsi i wynosił odpowiednio 2,4 i 0,6.

Wykres 37. Rozwody według miejsca zamieszkania
Chart 37. Divorces by the place of residence

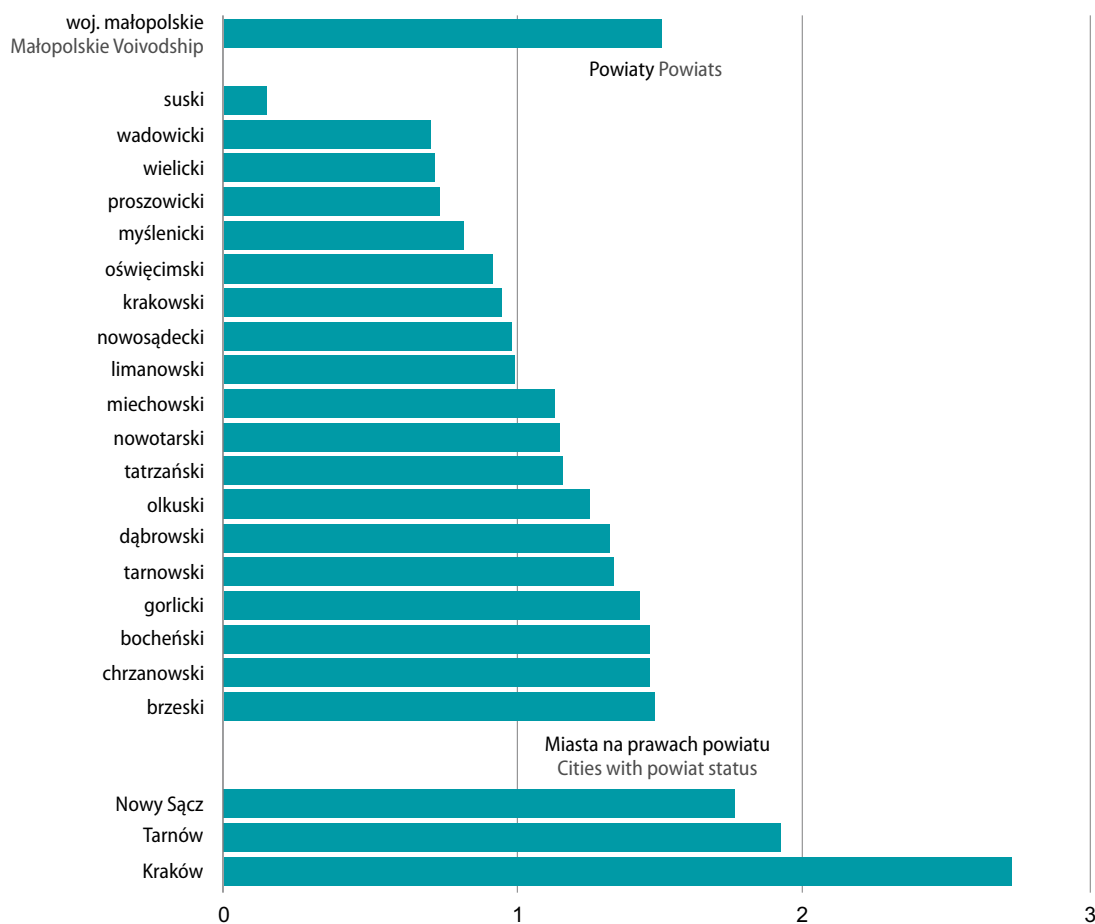

Najniższy współczynnik rozwodów wystąpił w powiecie suskim (0,1), a najwyższy w Krakowie (2,7). Do głównych przyczyn⁶ rozwodów orzeczonych prawomocnym wyrokiem sądu należała niezgodność charakterów małżonków (2,6 tys.).

⁵ Dane o rozwodach orzeczonych/separacjach podano według miejsca zamieszkania powoda, czyli strony, która wniosła powództwo o rozwód/separację.

⁶ Wzięto pod uwagę przyczyny rozwodów wyłącznie z podanego powodu, bez powiązania z innymi przyczynami.

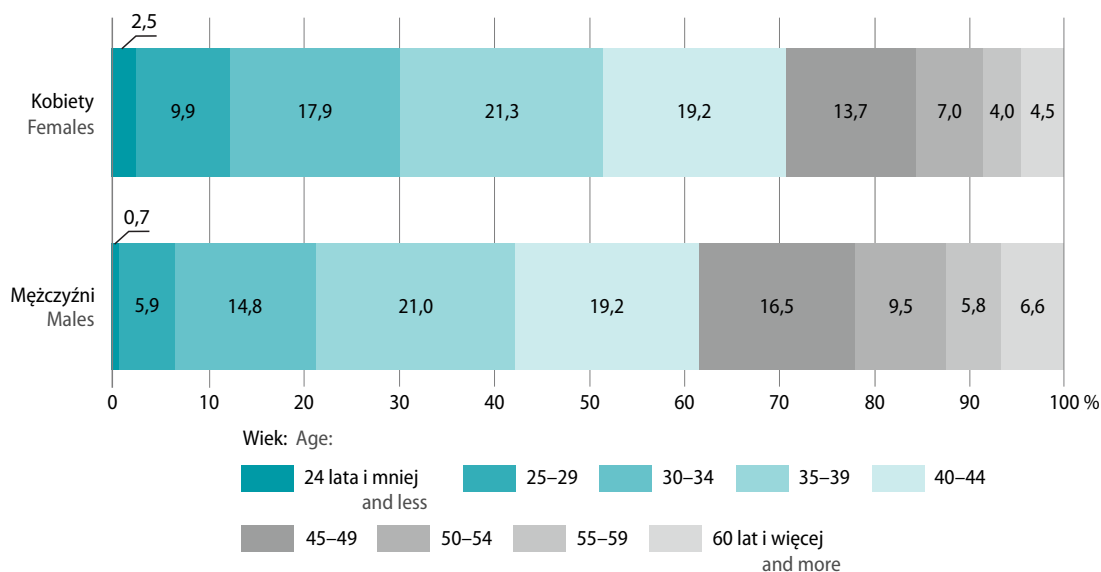
Wykres 38. Rozwody na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej według powiatów w 2023 r.
 Chart 38. Divorces per 1000 population aged 20 years and more by powiats in 2023

Większość rozwodów orzeczonych prawomocnie to rozwody z powództwa żony, które stanowiły 66,5% w ogólnej liczbie rozwodów w województwie.

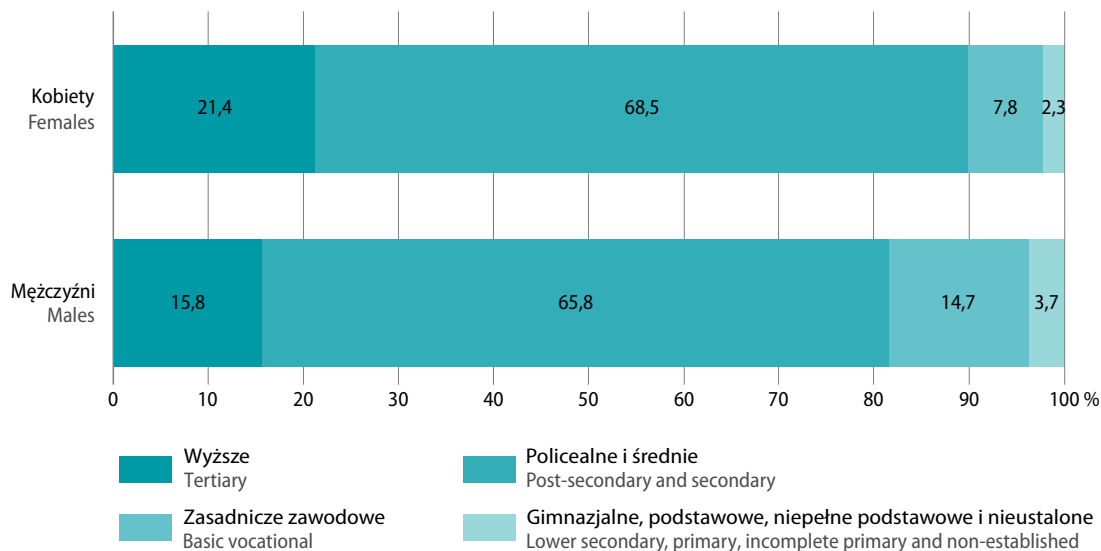
Z analizy rozwodów według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa wynika, że najczęściej orzeczono ich wobec par będących w grupie wieku 35–39 lat w przypadku kobiet (21,3%) oraz 40–44 lata w przypadku mężczyzn (19,2%).

Wykres 39. Rozwody według płci i wieku w momencie wniesienia powództwa w 2023 r.
Chart 39. Divorced by sex and age at the moment of filing petition in 2023

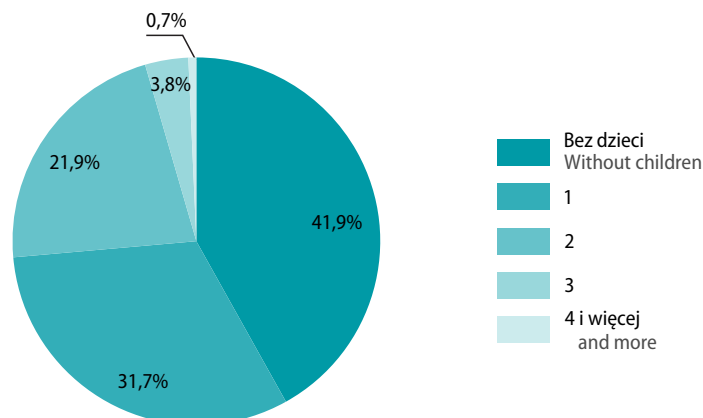
Wśród rozwiedzionych kobiet 21,4% miało wykształcenie wyższe, 68,5% policealne i średnie. Dla rozwiedzionych mężczyzn było to odpowiednio 15,8% i 65,8%. Ponadto, o blisko 7 p. proc. wyższy był odsetek mężczyzn niż kobiet z wykształceniem zasadniczym zawodowym, który wyniósł 14,7% ogólnej liczby rozwiedzionych mężczyzn.

Wykres 40. Rozwody według płci i poziomu wykształcenia w 2023 r.
Chart 40. Divorced by sex and educational level in 2023

W 2023 r. najwięcej (1,7 tys.) rozwodów było wśród par bezdzietnych, które w ogólnej liczbie rozwodów stanowiły 41,9%.

Wykres 41. Rozwody według liczby małoletnich^a dzieci w małżeństwie w 2023 r.
 Chart 41. Divorces by the number of underage^a children in the marriage in 2023

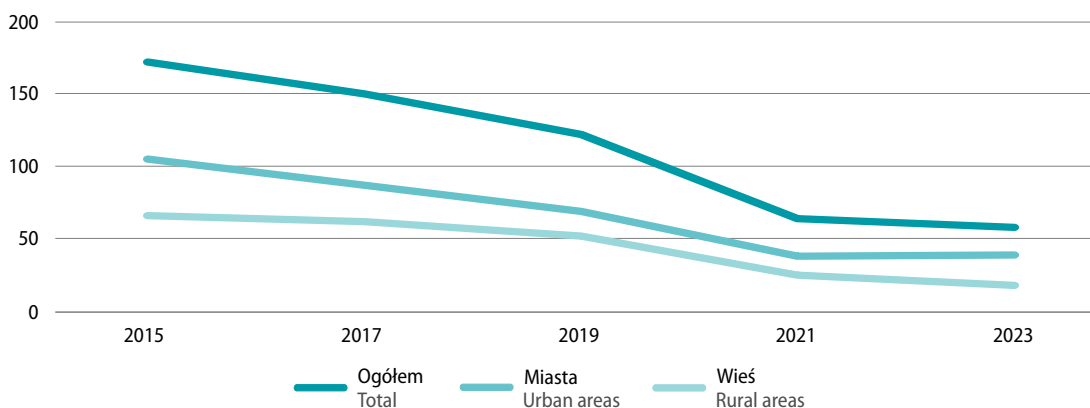

^a Dzieci poniżej 18 lat.
^a Children below the age of 18.

Liczba rozwodów małżeństw posiadających na utrzymaniu wspólnie dzieci poniżej 18 lat wyniosła 2,4 tys. Rozwody, w których wykonanie władzy rodzicielskiej powierzono razem matce i ojcu stanowiły 85,0%.

W 2023 r. prawomocnie orzeczono 59 separacji wobec 63 w 2022 r. (w kraju 608 wobec 693). Na 100 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej, podobnie jak w kraju, przypadają 2 separacje (w miastach – 3, na wsi – 1). Najwięcej separacji orzeczono w Krakowie (14), zaś w ośmiu powiatach separacji nie orzeczono wcale. W 2023 r. orzeczono 13 przypadków zniesienia separacji⁷ (2022 r. – 9).

Wykres 42. Separacje według miejsca zamieszkania
 Chart 42. Separations by the place of residence

⁷ Według województwa, w którym zniesiono separacje.

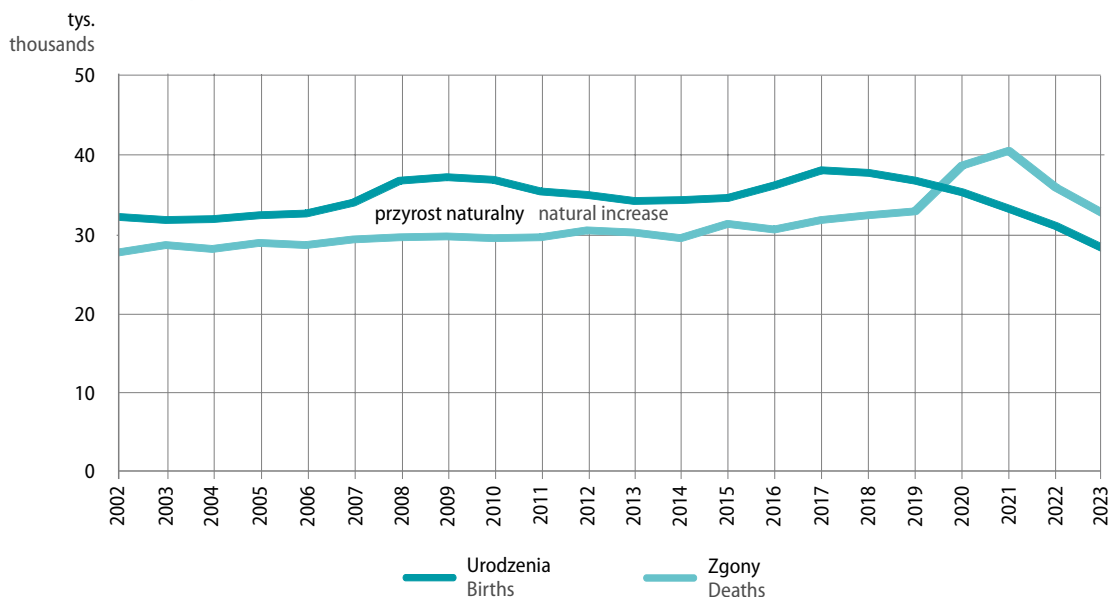
3.2. Przyrost naturalny

3.2. Natural increase

W 2023 r. przyrost naturalny wyniósł minus 4,5 tys. osób. Przyrost naturalny na tysiąc ludności wyniósł minus 1,3 wobec minus 1,4 w 2022 r. Zarówno w miastach, jak też na wsi przyrost naturalny był ujemny (odpowiednio minus 3,6 tys. i minus 0,8 tys. osób).

Przyrost naturalny ludności określany jest jako różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. Współczynnik przyrostu naturalnego liczony jest na tysiąc ludności.

Wykres 43. Ruch naturalny ludności
Chart 43. Vital statistics of population

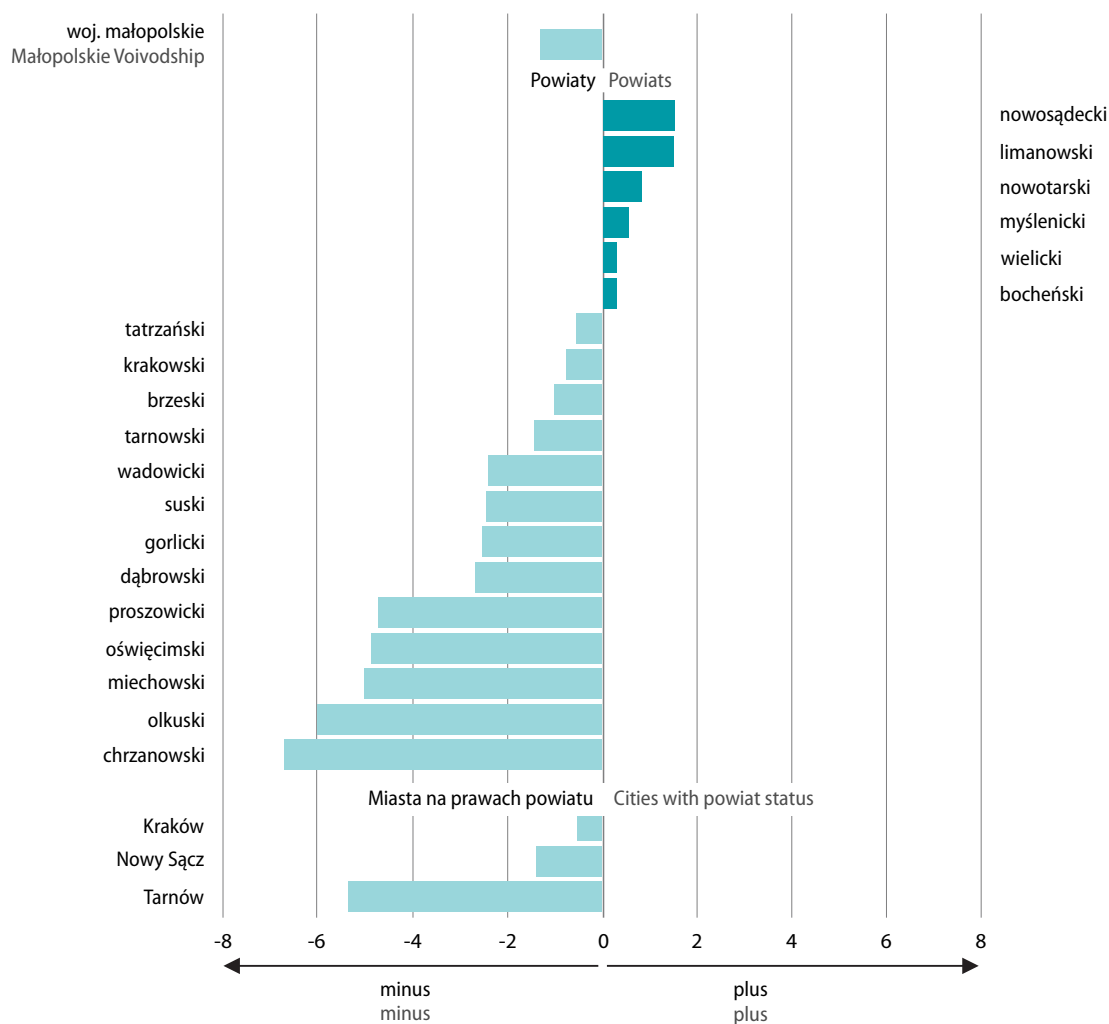

Dodatni przyrost naturalny zanotowano w sześciu powiatach: bocheńskim, limanowskim, myślenickim, nowosądeckim, nowotarskim i wielickim. Najwyższy przyrost naturalny na tysiąc ludności wystąpił w powiecie nowosądeckim (1,5). W pozostałych powiatach liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń. Najniższy przyrost naturalny na tysiąc ludności był w powiecie chrzanowskim (minus 6,7).

Z prognozy ludności na lata 2023–2060⁸ wynika, że co roku liczba zgonów może przewyższyć liczbę urodzeń. W związku z tym ujemny przyrost naturalny będzie się pogłębiał i w 2060 r. może wynieść minus 20,1 tys. osób.

8 Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Ludność / Prognoza ludności / Prognoza ludności na lata 2023-2060

Wykres 44. Przyrost naturalny na 1000 ludności według powiatów w 2023 r.
 Chart 44. Natural increase per 1000 population by powiats in 2023

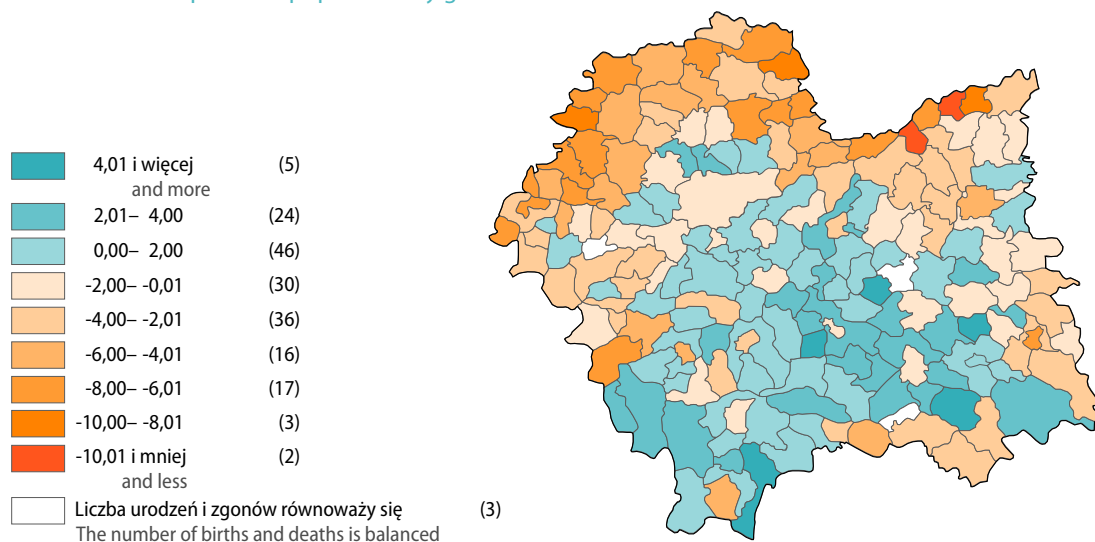

W 75 gminach województwa małopolskiego (w 2022 r. w 64) odnotowano dodatni przyrost naturalny.

Równowaga liczby urodzeń z liczbą zgonów wystąpiła w gminie miejsko-wiejskiej Czchów (pow. brzeski) oraz w gminie wiejskiej Rytków (pow. nowosądecki) i w gminie wiejskiej Tomice (pow. wadowicki). W pozostałych gminach przyrost naturalny był ujemny.

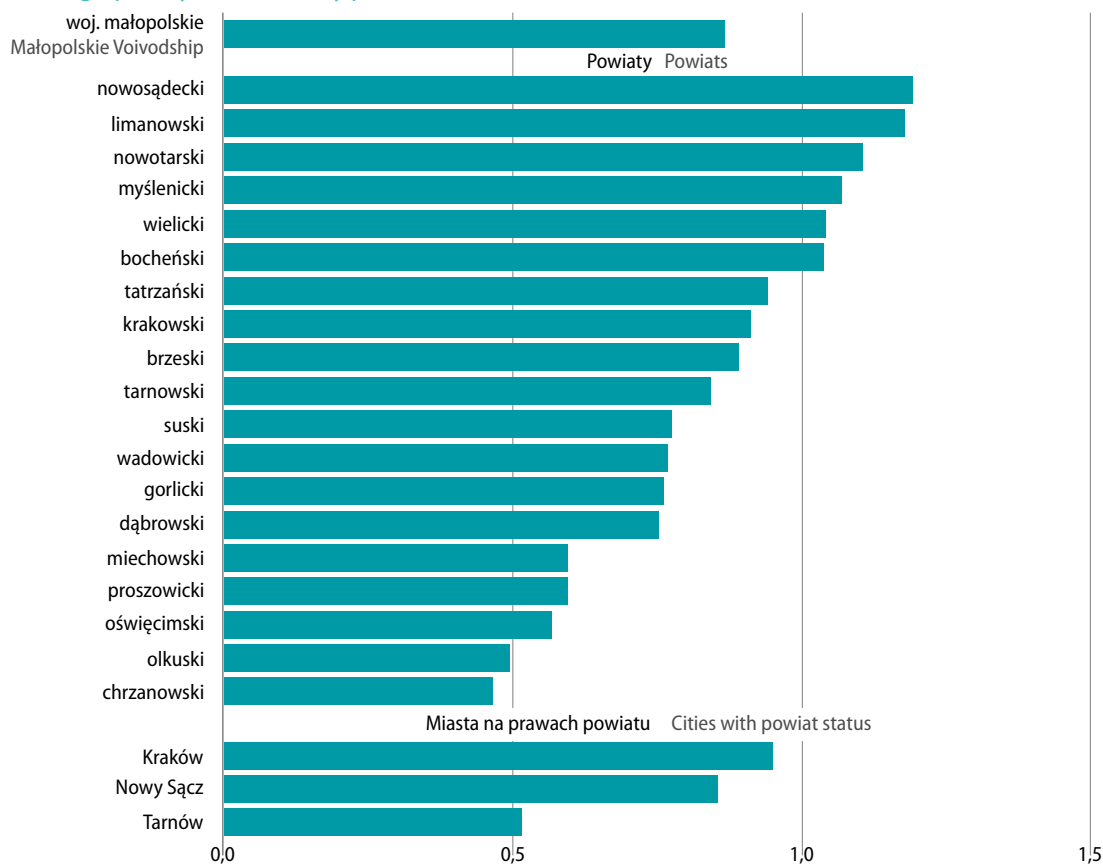
Najwyższy współczynnik przyrostu naturalnego wystąpił w gminie wiejskiej Łabowa (pow. nowosądecki) – plus 7,0, a najniższy w gminie wiejskiej Wietrzychowice (pow. tarnowski) – minus 11,8.

Mapa 11. Przyrost naturalny na 1000 ludności według gmin w 2023 r.
 Map 11. Natural increase per 1000 population by gminas in 2023

Współczynnik dynamiki demograficznej to stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie (najczęściej 1 roku) do liczby zgonów w tym okresie (liczba urodzeń przypadająca na 1 zgon).

Wykres 45. Współczynnik dynamiki demograficznej według powiatów w 2023 r.
 Chart 45. Demographic dynamics rate by powiats in 2023

W 2023 r., podobnie jak rok wcześniej, współczynnik dynamiki demograficznej w województwie wyniósł 0,86 (w kraju – 0,67).

Roczna liczba urodzeń nie przekroczyła rocznej liczby zgonów w 16 powiatach. Najniższy współczynnik był w powiecie chrzanowskim (0,46). W pozostałych powiatach urodzeń było więcej niż zgonów, przy czym najwyższy współczynnik odnotowano w powiecie nowosądeckim (1,19).

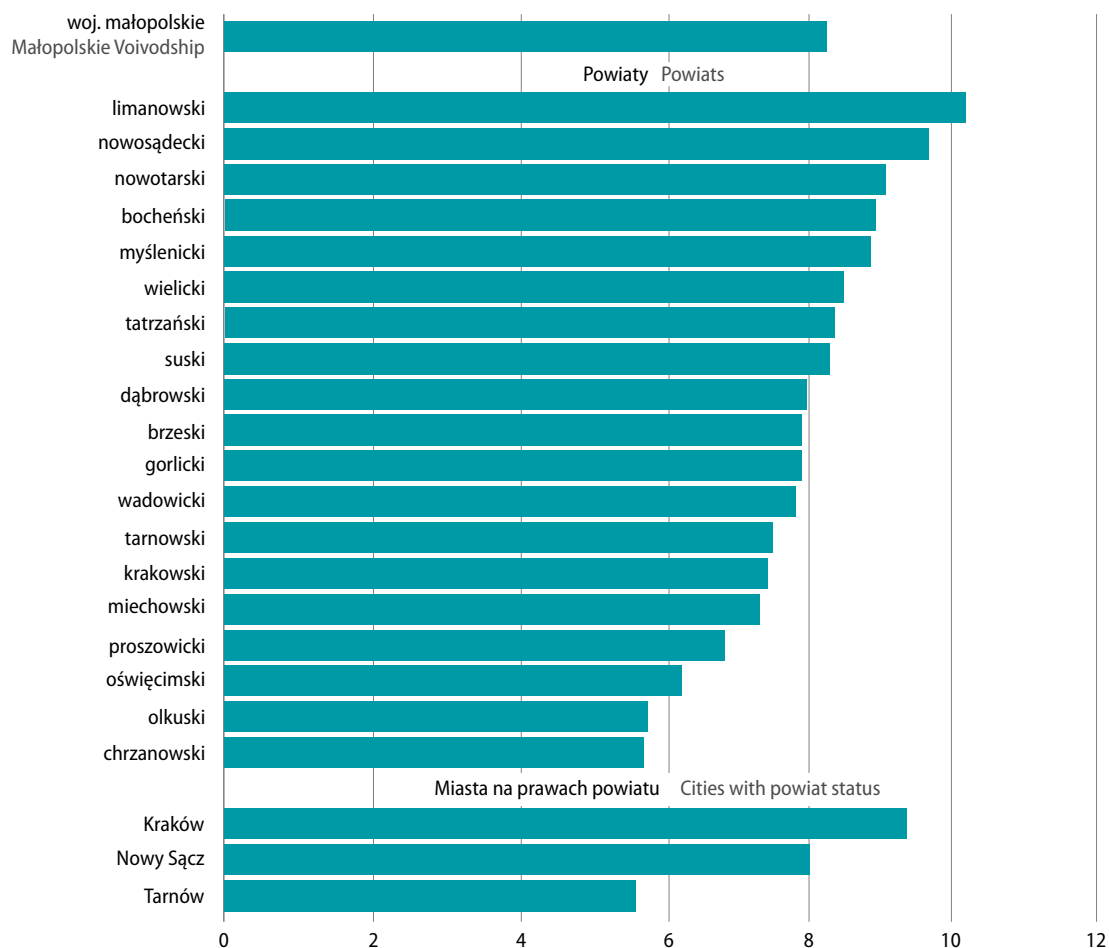
3.3. Urodzenia i dzietność kobiet

3.3. Births and female fertility

W 2023 r. zarejestrowano 28,3 tys. urodzeń żywych, których liczba była o 8,9% mniejsza niż w roku poprzednim (w kraju – mniejsza o 10,7%). Współczynnik urodzeń wyniósł 8,3 (w kraju – 7,2); w miastach 8,2, a na wsi 8,3.

Wykres 46. Urodzenia żywe na 1000 ludności według powiatów w 2023 r.

Chart 46. Live births per 1000 population by powiats in 2023

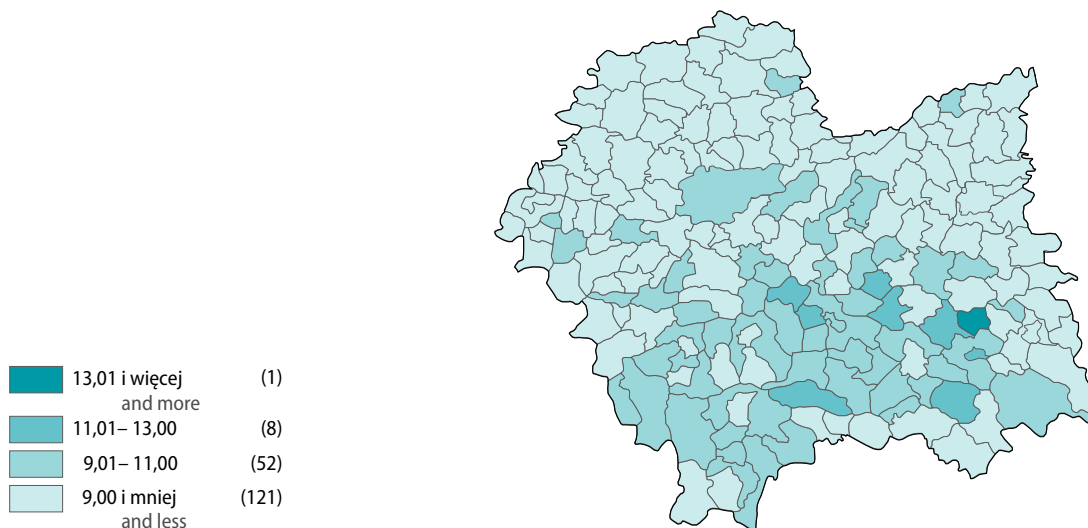
Większe zróżnicowanie liczby urodzeń obserwowano w powiatach. Najwięcej dzieci urodziło się w Krakowie (7,5 tys.), a najmniej w powiecie proszowickim (0,3 tys.).

Najwyższy współczynnik urodzeń był w powiecie limanowskim (10,2), a najniższy w Tarnowie (5,6).

W przekroju gminnym (z wyłączeniem miast na prawach powiatu) w omawianym roku najczęściej urodzeń żywych zarejestrowano w gminie miejsko-wiejskiej Wieliczka (pow. wielicki) – 0,6 tys. Najmniej – 10 dzieci urodziło się w gminie wiejskiej powiatu proszowickiego Radziemice.

Najwyższa liczba urodzeń na tysiąc ludności wystąpiła w Bobowej – gminie miejsko-wiejskiej powiatu gorlickiego (15 urodzeń), a najniższa w gminie wiejskiej Radziemice (pow. proszowicki) – 3 urodzenia.

Mapa 12. Urodzenia żywe na 1000 ludności według gmin w 2023 r.
Map 12. Live births per 1000 population by gminas in 2023

Ponad połowa, tj. 55,2% matek nowonarodzonych dzieci posiadała wykształcenie wyższe, średnie – 28,8%; zasadnicze zawodowe – 8,8%, a matki z wykształceniem policealnym, gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym stanowiły razem 2,9%⁹.

W omawianym roku wiek środkowy¹⁰ matek wyniósł 31 lat. Najwięcej urodzeń było w grupie wieku 30–34 lat – 10,5 tys. Urodzenia pojedyncze stanowiły 97,7% wszystkich urodzeń żywych.

Statystyki obejmują także dane dotyczące urodzeń żywych według miesięcy i dni tygodnia. W 2023 r. najwięcej dzieci urodziło się w styczniu (2,6 tys.) i we wtorek (4,9 tys.).

⁹ Nie uwzględniono nieustalonego poziomu wykształcenia matki.

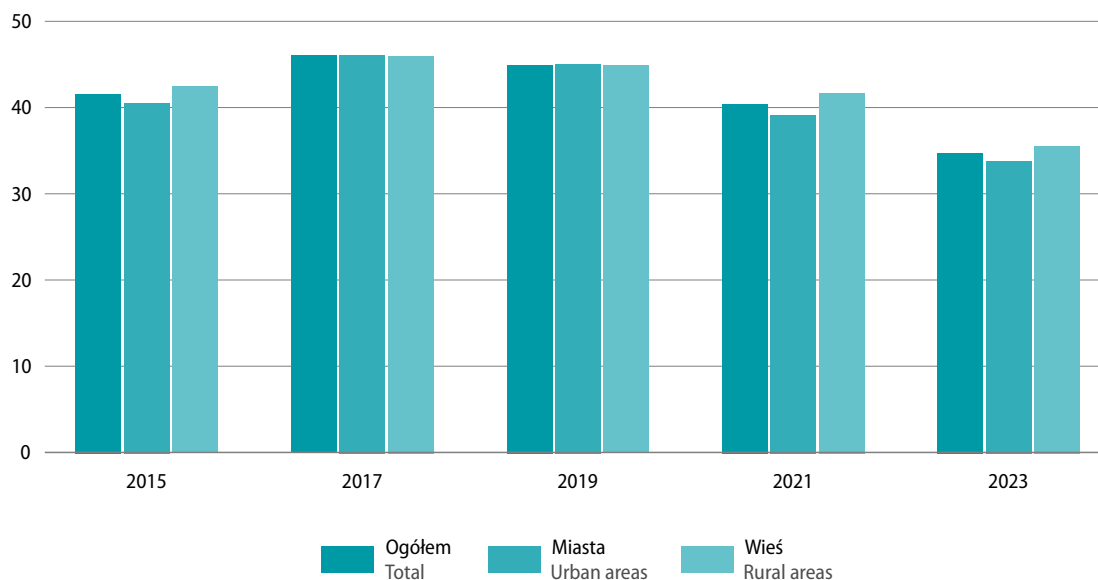
¹⁰ Wiek matek w momencie urodzenia kolejnego dziecka, który połowa matek już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Współczynnik płodności to stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie do liczby kobiet będących w wieku rozrodczym (15–49 lat).

Współczynnik liczony jest dla okresów nie krótszych niż rok. Wyraża średnią liczbę dzieci urodzonych w ciągu badanego okresu przypadającą na 1 tys. kobiet (lub na 100 kobiet) w wieku rozrodczym – jest liczony dla pojedynczych roczników lub 5-letnich grup wieku (częstkowe współczynniki płodności).

Współczynnik płodności kobiet w 2023 r. wyniósł 35 urodzeń żywych wobec 38 w 2022 r. W miastach województwa małopolskiego przypadają 34 urodzenia żywe, natomiast na obszarach wiejskich 36 urodzeń. Współczynnik płodności w województwie był wyższy od krajowego o 3,3 pp.

Wykres 47. Współczynnik płodności
Chart 47. Female fertility rate

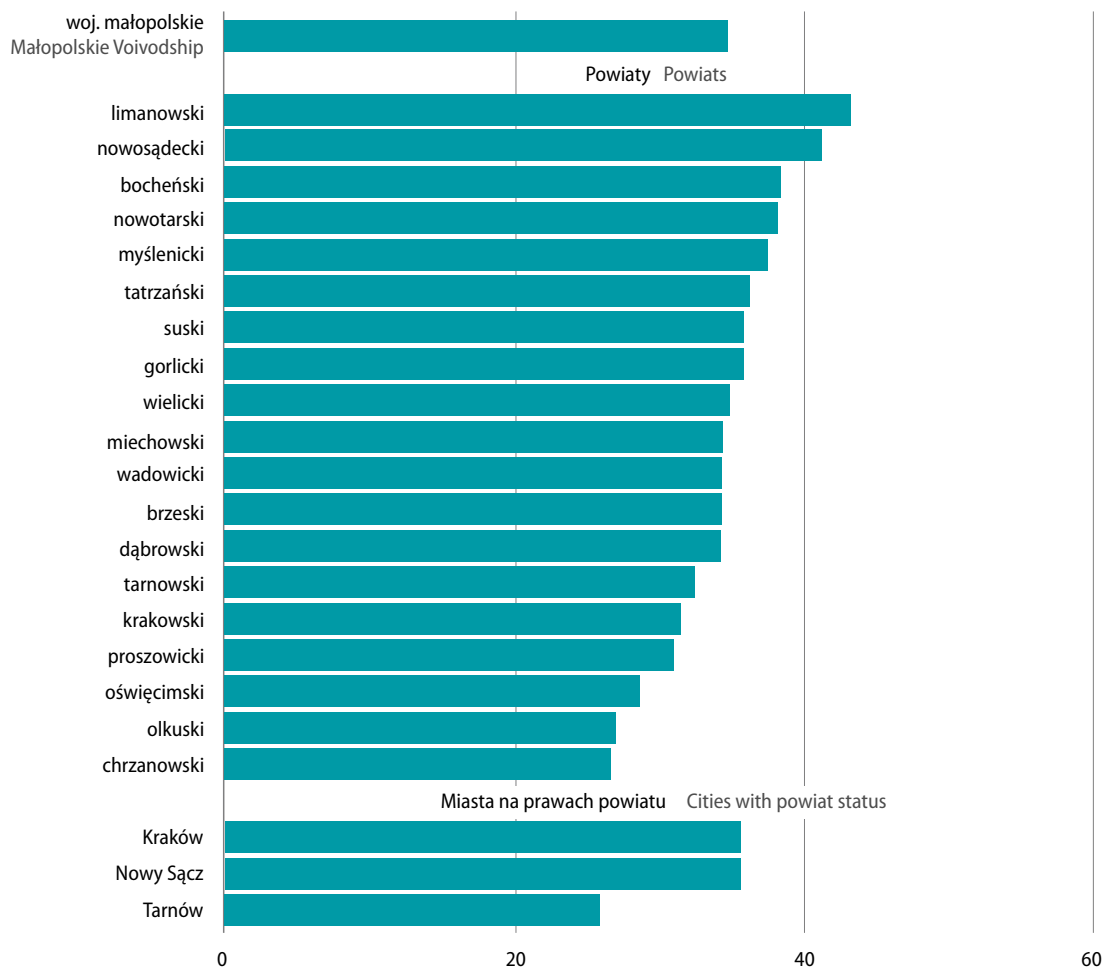

W omawianym roku w regionie najwyższy współczynnik płodności, tj. 82 urodzenia wystąpił w grupie kobiet w wieku 25–29 lat.

Liczba urodzeń żywych na tysiąc kobiet w wieku 15–49 lat przewyższająca średnią wojewódzką wystąpiła w 11 powiatach: limanowskim (43,3), nowosądeckim (41,3), bocheńskim (38,5), nowotarskim (38,2), myślenickim (37,6), tatrzańskim (36,4), suskim i gorlickim (po 35,9), Krakowie i Nowym Sączu (po 35,7) oraz wielickim (34,9). Najniższy współczynnik płodności był w Tarnowie (26,0).

Podobnie jak w poprzednim roku w żadnym z powiatów województwa małopolskiego poziom urodzeń nie zagwarantował prostej zastępowalności pokoleń.

Wykres 48. Współczynnik płodności według powiatów w 2023 r.
 Chart 48. Female fertility rate by powiats in 2023

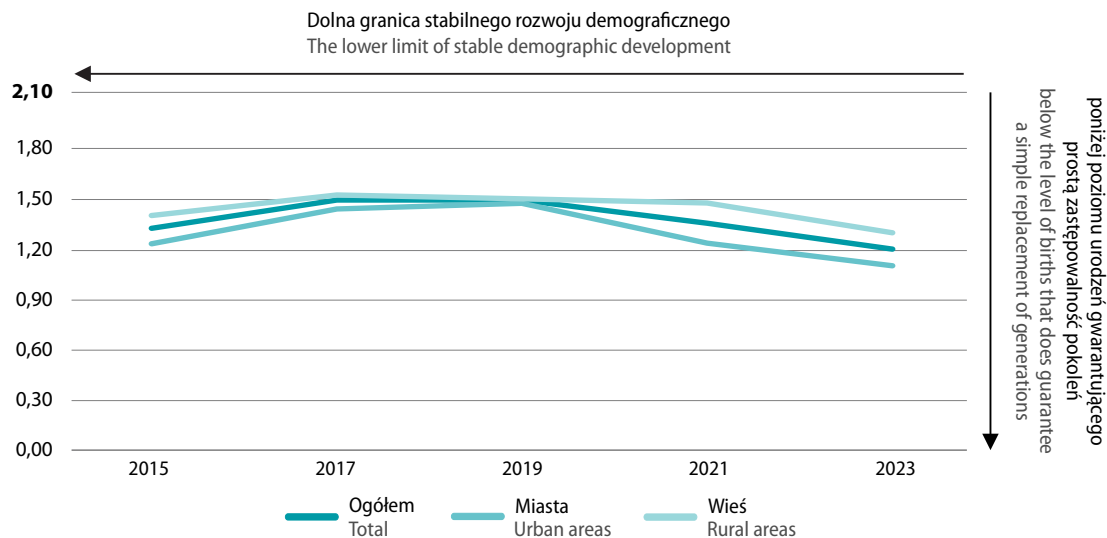
Współczynnik dzietności to suma cząstkowych współczynników płodności. Oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.

Współczynnik dzietności powinien kształtować się na poziomie od 2,10 do 2,15, co oznacza, że na statystyczną kobietę w wieku 15–49 lat przypada średnio dwoje dzieci w ciągu całego okresu rozrodczego. Wówczas wielkość ta staje się korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego.

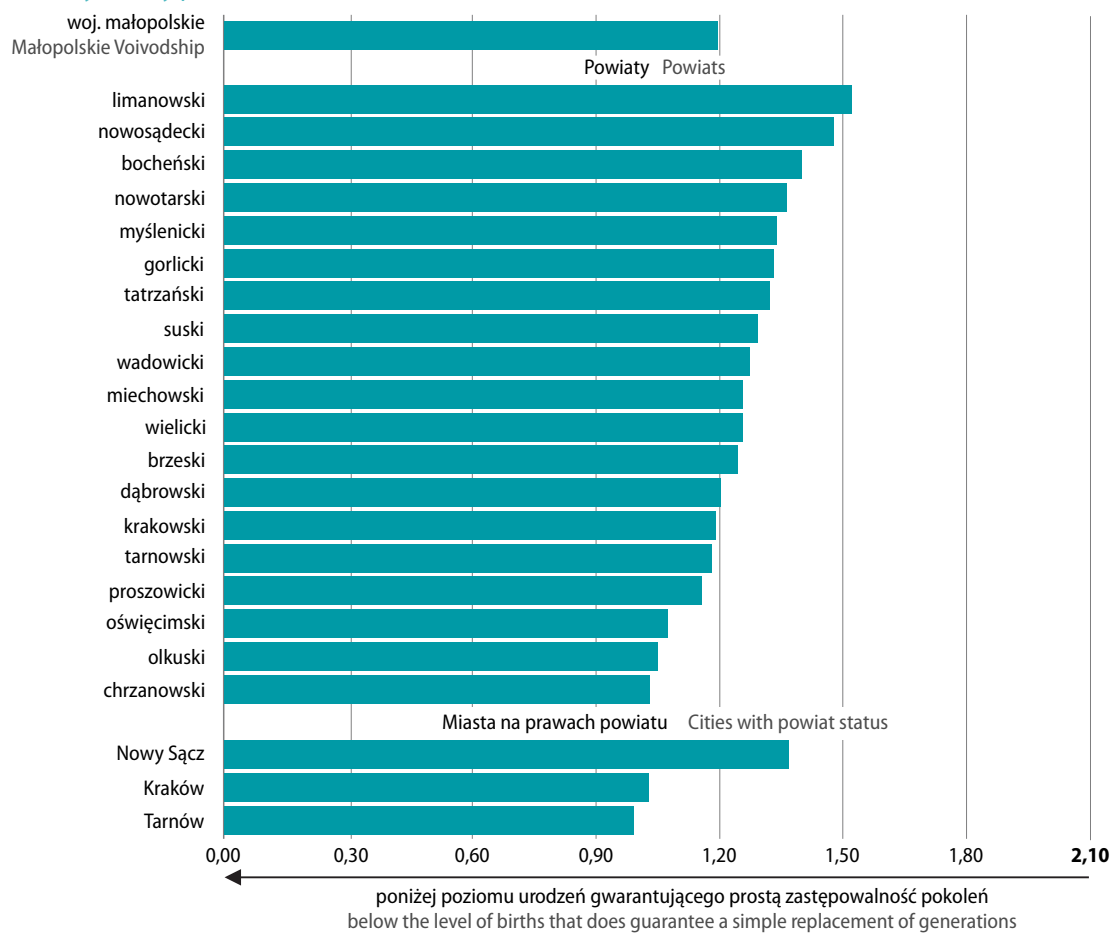
W badanym roku współczynnik dzietności wyniósł 1,20 (w kraju – 1,16) wobec 1,29 w 2022 r. W miastach województwa kształtował się na poziomie 1,10, natomiast na wsi – 1,29.

Najwyższy współczynnik dzietności był w powiecie limanowskim – 1,52, a najniższy wystąpił w Tarnowie – 0,99.

Wykres 49. Współczynnik dzietności
Chart 49. Fertility rate

Wykres 50. Współczynnik dzietności według powiatów w 2023 r.
Chart 50. Fertility rate by powiat in 2023

3.4. Umieralność

3.4. Mortality

W 2023 r. zmarło 32,8 tys. osób, tj. o 8,8% mniej niż w 2022 r. (w kraju – również spadek o 8,8%).

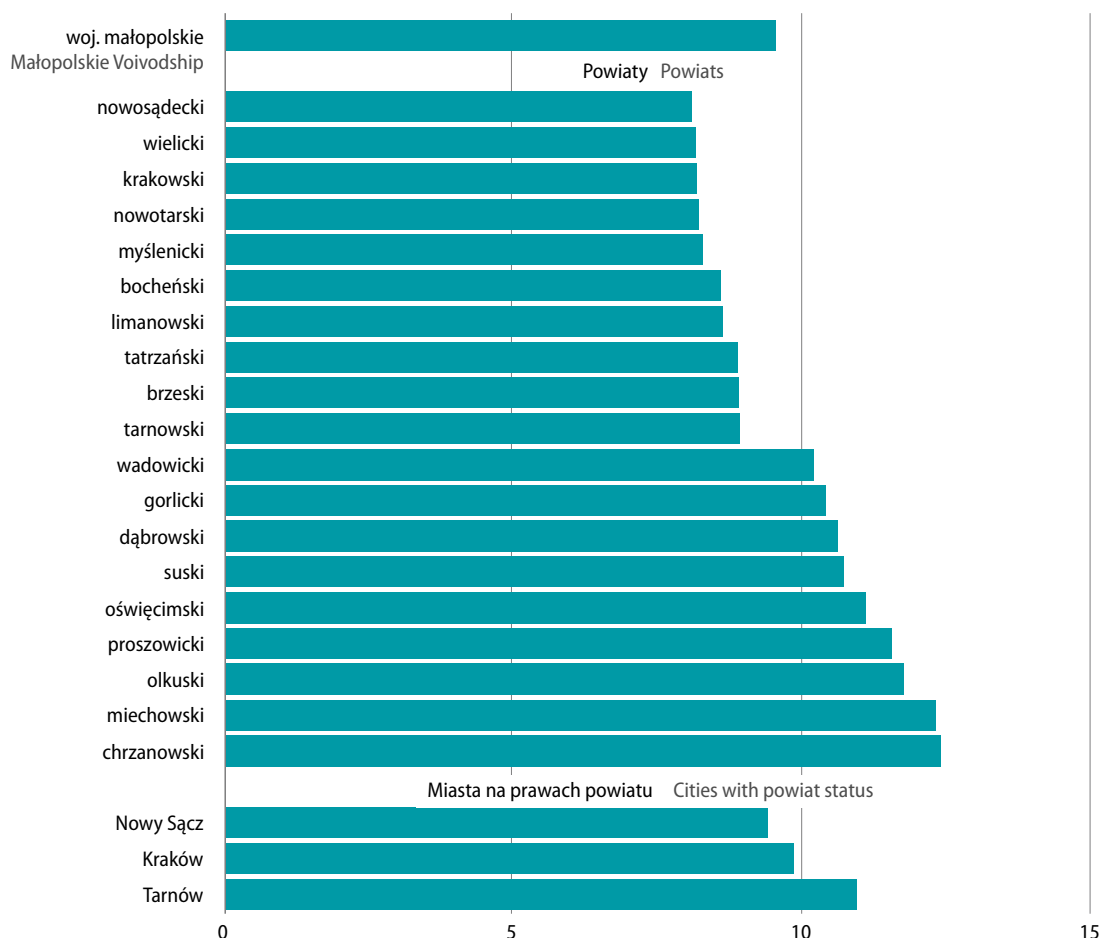
W miastach zarejestrowano 17,1 tys. zgonów, tj. o 8,7% więcej niż na wsi. W dalszym ciągu miała miejsce relacja określana nadumieralnością mężczyzn względem kobiet. Zmarło o 3,7% więcej mężczyzn niż kobiet. Udział zgonów mężczyzn w ogólnej liczbie zgonów był niższy niż w kraju o 0,3 p. proc. i wyniósł 50,9%.

Współczynnik zgonów wyniósł 9,6 (w kraju – 10,9), w miastach – 10,4, a na wsi – 8,8.

Najniższą liczbę zgonów na tysiąc ludności zanotowano w powiecie nowosądeckim (8,1), a najwyższą obserwowano w powiecie chrzanowskim (12,4).

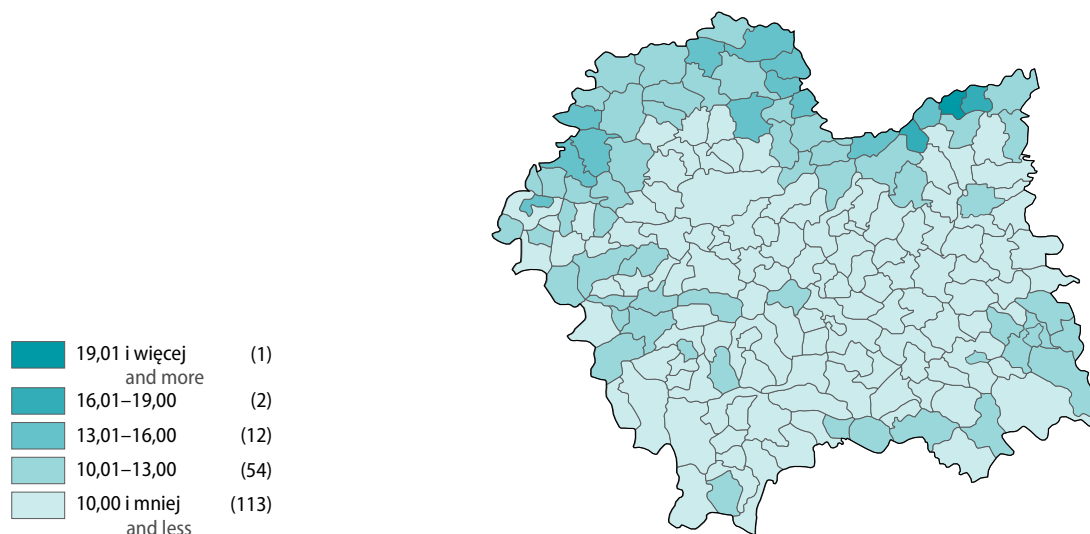
Wykres 51. Zgony na 1000 ludności według powiatów w 2023 r.

Chart 51. Deaths per 1000 population by powiats in 2023

W przekroju gminnym najmniej, tj. 19 zgonów zarejestrowano w gminie wiejskiej Spytkowice (pow. nowotarski), natomiast najwięcej w gminie miejsko-wiejskiej Chrzanów (pow. chrzanowski) – 579.

Mapa 13. Zgony na 1000 ludności według gmin w 2023 r.
Map 13. Deaths per 1000 population by gminas in 2023

Najmniej, tj. cztery zgony na tysiąc mieszkańców zarejestrowano w Spytkowicach – gminie wiejskiej powiatu nowotarskiego, a najwięcej (22) w gminie wiejskiej powiatu dąbrowskiego – Bolesław.

Zgony osób w wieku 65 lat i więcej

Deaths of the population aged 65 and more

W 2023 r. w województwie małopolskim zmarło 26,5 tys. osób w wieku 65 lat i więcej, co stanowiło 81,0% ogólnej liczby zgonów (w kraju –79,5%). W omawianej grupie zmarło więcej kobiet (14,2 tys.) niż mężczyzn (12,3 tys.).

W 2023 r. do powiatów o najmniejszym udziale (77,0%) liczby zgonów osób w wieku 65 lat i więcej zaliczono powiat myślenicki, a największym Tarnów (85,0%).

Najmniej osób w wieku 65 lat i więcej zmarło w powiecie proszowickim (0,4 tys.), natomiast najwięcej zgonów dla tej grupy wieku było w Krakowie (6,7 tys.).

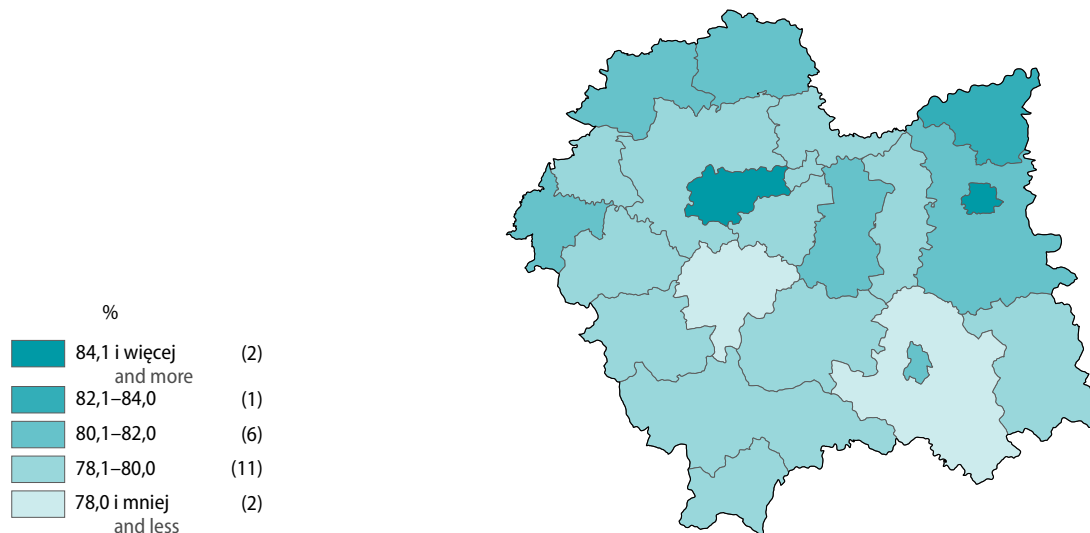
Zgony niemowląt – to liczba zgonów dzieci w wieku poniżej 1 roku życia.

Współczynnik zgonów niemowląt – stosunek liczby zgonów niemowląt w badanym okresie do liczby urodzeń żywych w tym okresie – wyrażony w ‰ (tj. na 1 tys. urodzeń żywych).

Odnotowano 83 zgony dzieci poniżej jednego roku życia, tj. o 4,6% mniej w porównaniu z 2022 r. Współczynnik zgonów niemowląt, obliczany na tysiąc urodzeń żywych wyniósł 2,9 wobec 2,8 rok wcześniej.

Mapa 14. Udział zgonów ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie zgonów w danym powiecie w 2023 r.

Map 14. Share of deaths of the population aged 65 and more in the total number of deaths in powiat in 2023

3.5. Trwanie życia

3.5. Life expectancy

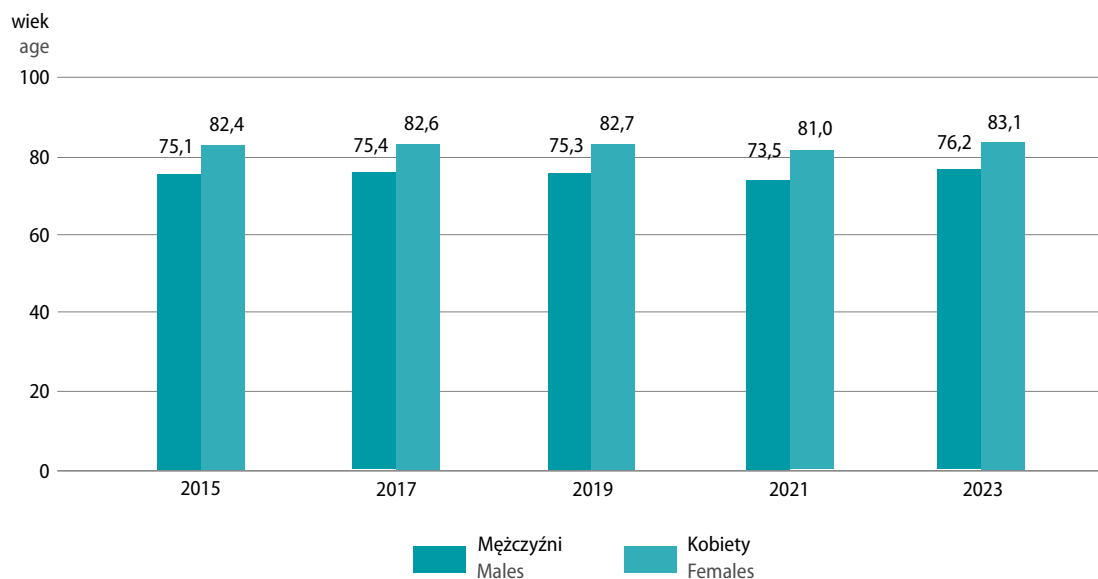
Poprawa kondycji zdrowotnej społeczeństwa poprzez rozwój nowoczesnych metod leczenia, prowadzenie coraz lepszego i zdrowszego stylu życia ma odzwierciedlenie w wydłużeniu życia mężczyzn i kobiet.

W 2023 r. w województwie małopolskim statystyczny mężczyzna żył przeciętnie 76,2 lat (w kraju – 74,7 lata), a kobieta 83,1 lata (w kraju – 82,0 lat).

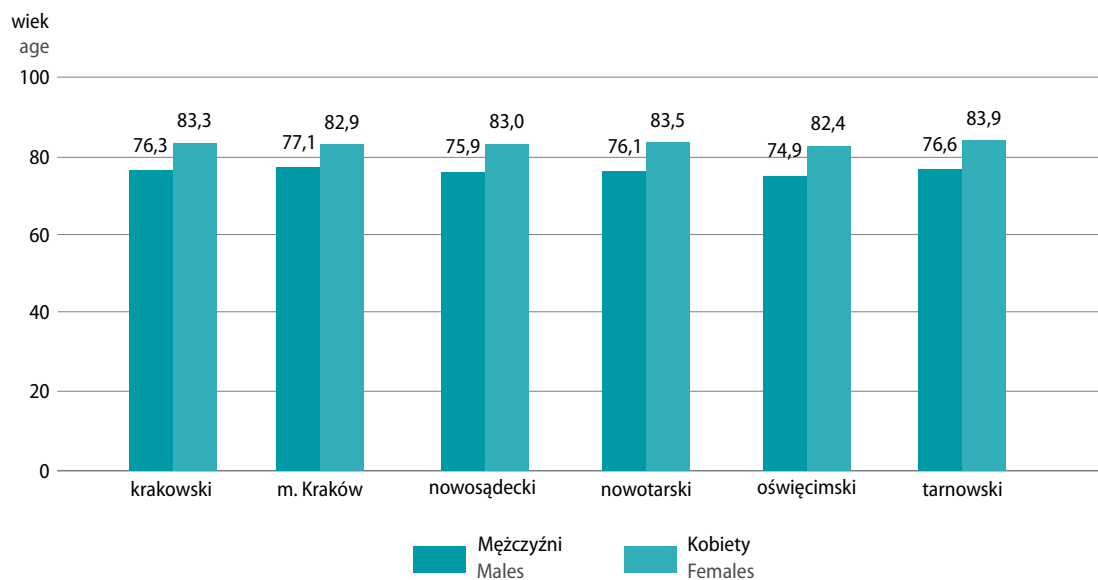
Spośród sześciu podregionów województwa małopolskiego mężczyźni żyli statystycznie najdłużej w Krakowie, gdzie średni wiek wyniósł 77,1 lat. W przypadku kobiet, w podregionie tarnowskim – średnia wieku wyniosła tam 83,9 lata.

Najkrótszą przeciętną długością życia, zarówno mężczyzn jak też kobiet, charakteryzowali się mieszkańcy podregionu oświęcimskiego, odpowiednio 74,9 lata i 82,4 lata.

Wykres 52. Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet
Chart 52. Life expectancy of males and females

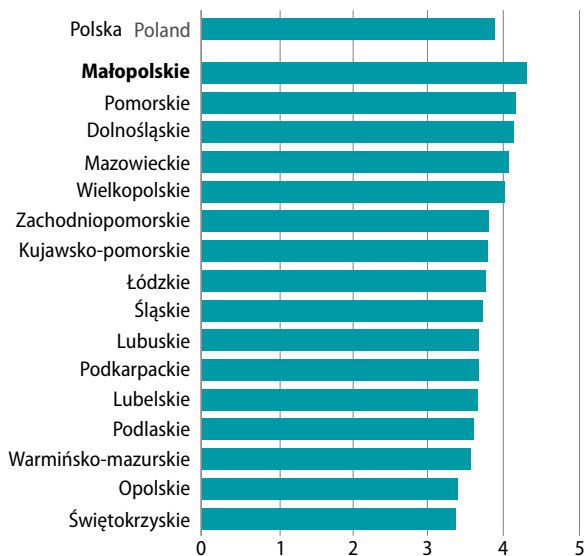
Wykres 53. Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet według podregionów w 2023 r.
Chart 53. Life expectancy of males and females by subregions in 2023

Województwo na tle kraju i pozostałych województw – ruch naturalny Voivodship against the background of the country and other voivodships – vital statistics

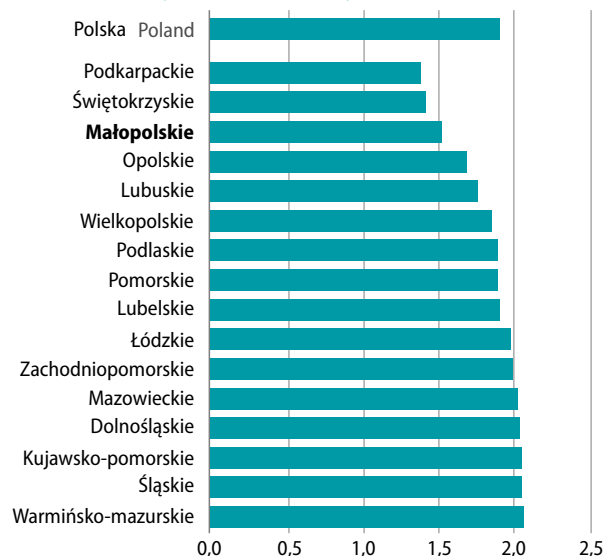
Wykres 54. Małżeństwa na 1000 ludności według województw w 2023 r.

Chart. 54. Marriages per 1000 population by voivodships in 2023

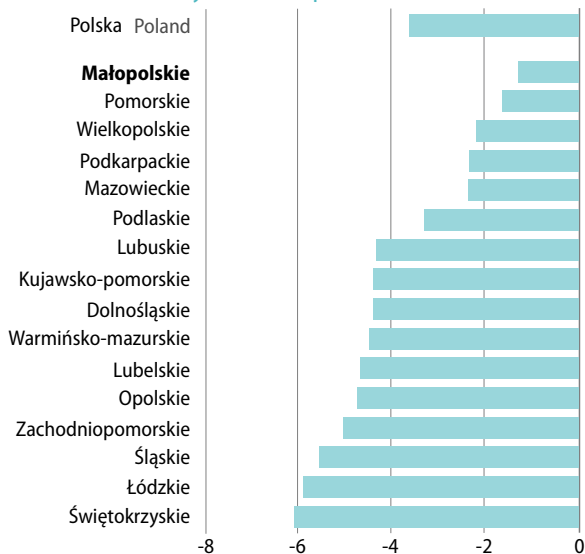
Wykres 55. Rozwody na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej według województw w 2023 r.

Chart 55. Divorces per 1000 population aged 20 years and more by voivodships in 2023

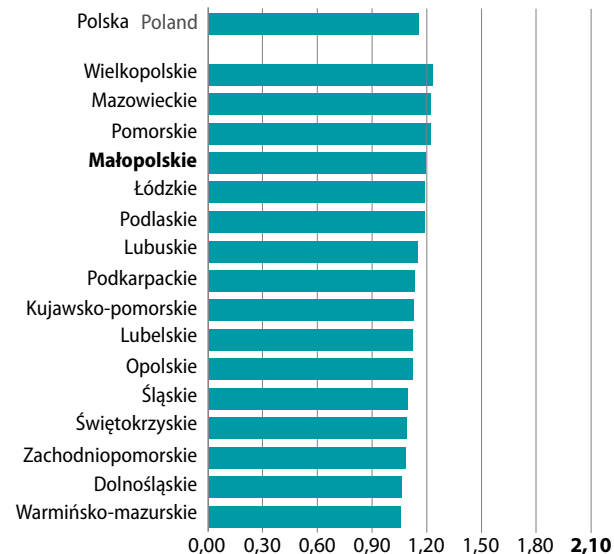
Wykres 56. Przyrost naturalny na 1000 ludności według województw w 2023 r.

Chart. 56. Natural increase per 1000 population by voivodships in 2023

Wykres 57. Współczynnik dzietności ogólnej według województw w 2023 r.

Chart 57. Total fertility rate by voivodships in 2023

poniżej poziomu urodzeń gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń
below the level of births that does guarantee a simple replacement of generations

Rozdział 4 Chapter 4

Migracje Migration

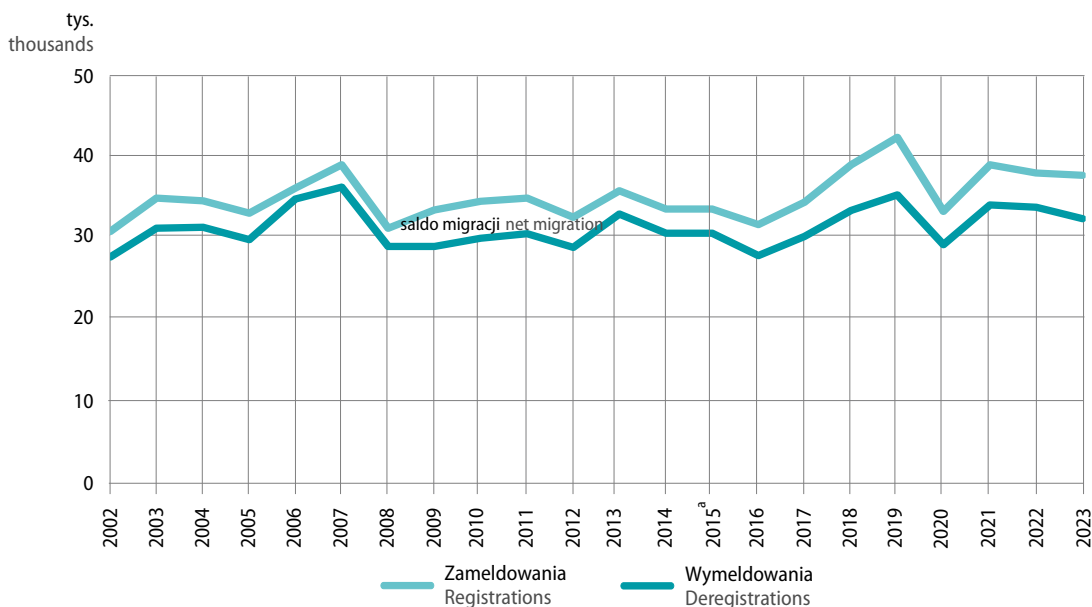
W wielu zjawiskach kształtujących ruch wędrowną ludności w województwie małopolskim obserwowano korzystne zmiany. Więcej osób podjęło decyzję o zameldowaniu na pobyt stały niż o wymeldowaniu.

Liczba mieszkańców, którzy przybyli z innych województw, była wyższa od liczby mieszkańców opuszczających województwo. Nadwyżka liczby imigrantów nad liczbą emigrantów spowodowała dodatnie saldo migracji zagranicznej.

Saldo migracji czasowej, które wynika z różnicy zameldowań na pobyt czasowy, a czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania ponad 3 miesiące, było dodatnie, lecz niższe w porównaniu z poprzednim rokiem.

W 2023 r. na pobyt stały zameldowało się 37,0 tys. osób, a wymeldowało się 31,8 tys. osób. Dodatkowo ogólne saldo migracji stałej wyniosło 5,2 tys. osób wobec 4,1 tys. osób w roku poprzednim. W przeliczeniu na tysiąc ludności wyniosło 1,5 (w kraju – 0,2) wobec 1,2 w poprzednim roku. Zarówno w miastach, jak też na obszarach wiejskich współczynnik był dodatni i wyniósł odpowiednio 0,5 i 2,4.

Wykres 58. Migracje ludności
Chart 58. Migration of population

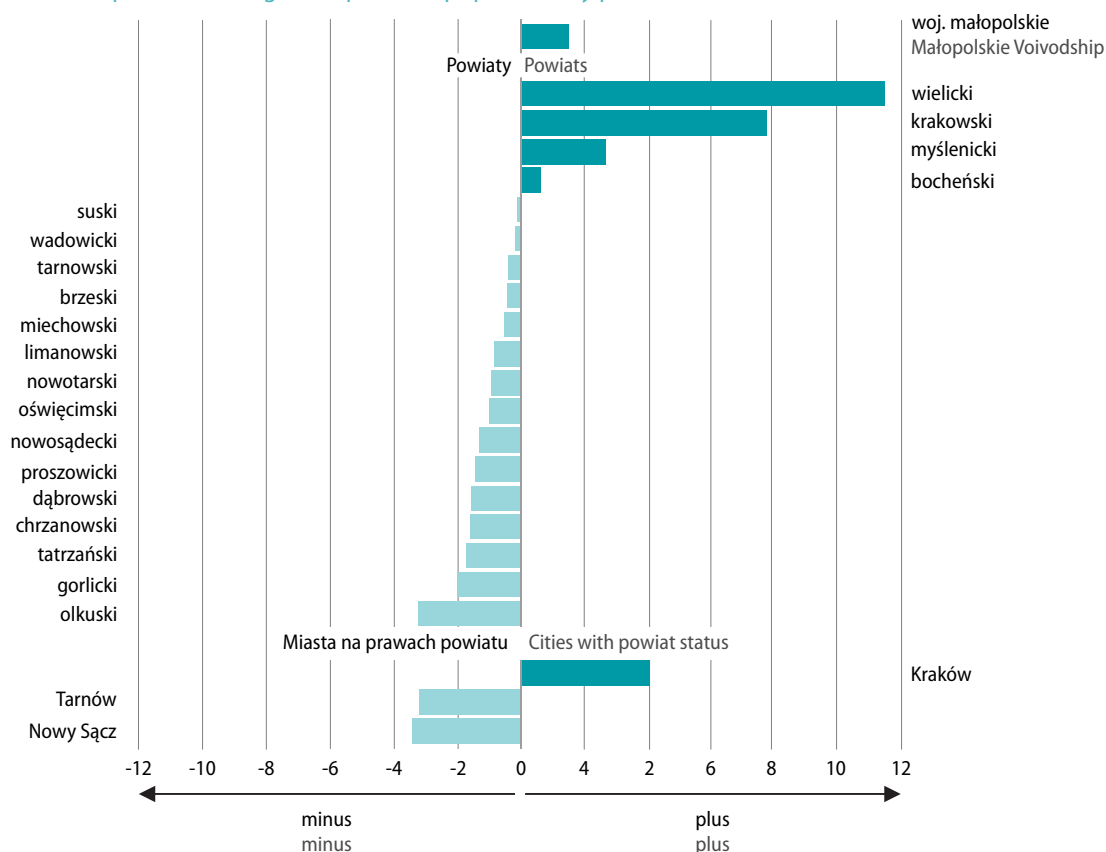

a Z powodu niedostatecznej jakości danych (brak kompletności) za 2015 r., na wykresie zaprezentowano dane dla 2014 r. zgodnie z tablicą bilansową za 2015 r.

a Due to insufficient data quality (lack of completeness) for 2015, the chart presents data for 2014 in accordance with the balance sheet for 2015.

Saldo migracji stałej to różnica między liczbą osób, które przybyły na stałe do danej jednostki administracyjnej/kraju w danym okresie, a liczbą osób, które wyjechały na stałe z danej jednostki administracyjnej/kraju w danym okresie.

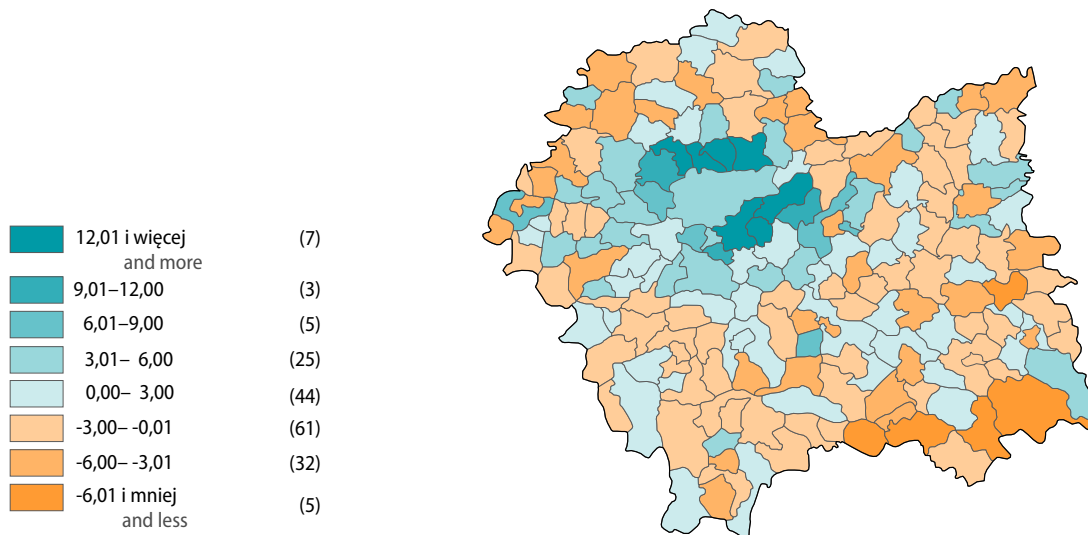
Wykres 59. Ogólne saldo migracji stałej na 1000 ludności według powiatów w 2023 r.
Chart 59. Total net permanent migration per 1000 population by powiats in 2023

W pięciu powiatach: bocheńskim, krakowskim, Krakowie, myślenickim i wielickim liczba zameldowań przewyższyła liczbę wymeldowań. Najwyższe saldo migracji stałej na tysiąc ludności odnotowano w powiecie wielickim (11,4), a najniższe w Nowym Sączu (minus 3,4).

W 84 gminach ogólne saldo migracji stałej na tysiąc ludności było dodatnie, a najwyższe odnotowano w gminie wiejskiej Wielka Wieś (pow. krakowski) – 27,5. W pozostałych gminach współczynnik ogólnego salda migracji był ujemny, przy czym najniższy odnotowano w gminie wiejskiej Rzepienniku Strzyżewskim (pow. tarnowski) – minus 7,6.

Mapa 15. Ogólne saldo migracji stałej na 1000 ludności według gmin w 2023 r.
 Map 15. Total net permanent migration per 1000 population by gminas in 2023

4.1. Migracje wewnętrzne stałe

4.1. Permanent internal migration

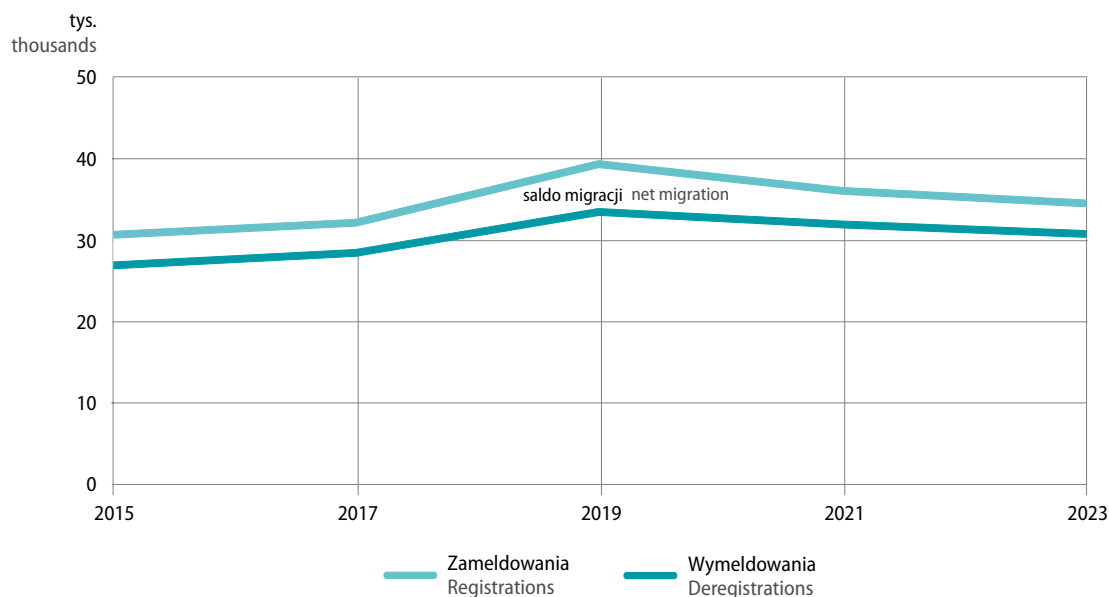
Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w ruchu wewnętrznym wyniosła 34,7 tys. osób i w porównaniu z 2022 r. spadła o 1,5%. Na obszarach wiejskich zameldowało się 18,4 tys. osób, tj. o 13,7% więcej niż w miastach. Decyzję o wymeldowaniu na stałe podjęło 30,9 tys. mieszkańców, tj. o 2,5% mniej niż w poprzednim roku. Z miast wymeldowało się 16,4 tys. osób, tj. o 12,8% więcej niż z obszarów wiejskich.

Saldo migracji wewnętrznych było dodatnie i wyniosło 3,8 tys. osób (wobec 3,6 tys. w 2022 r.), przy czym w miastach było ujemne – minus 0,1 tys., a na obszarach wiejskich dodatnie – 3,9 tys.

Współczynnik salda migracji był dodatni i wyniósł 1,1. W miastach był ujemny (minus 0,1), a na wsi dodatni (2,2).

Migracje wewnętrzne – zmiany miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy, w tym: – w przypadku gmin miejsko-wiejskich, – zmiany miejsca zamieszkania w obrębie gminy – z terenów wiejskich na miejskie lub odwrotnie.

Wykres 60. Migracje wewnętrzne ludności
 Chart 60. Internal migration of population

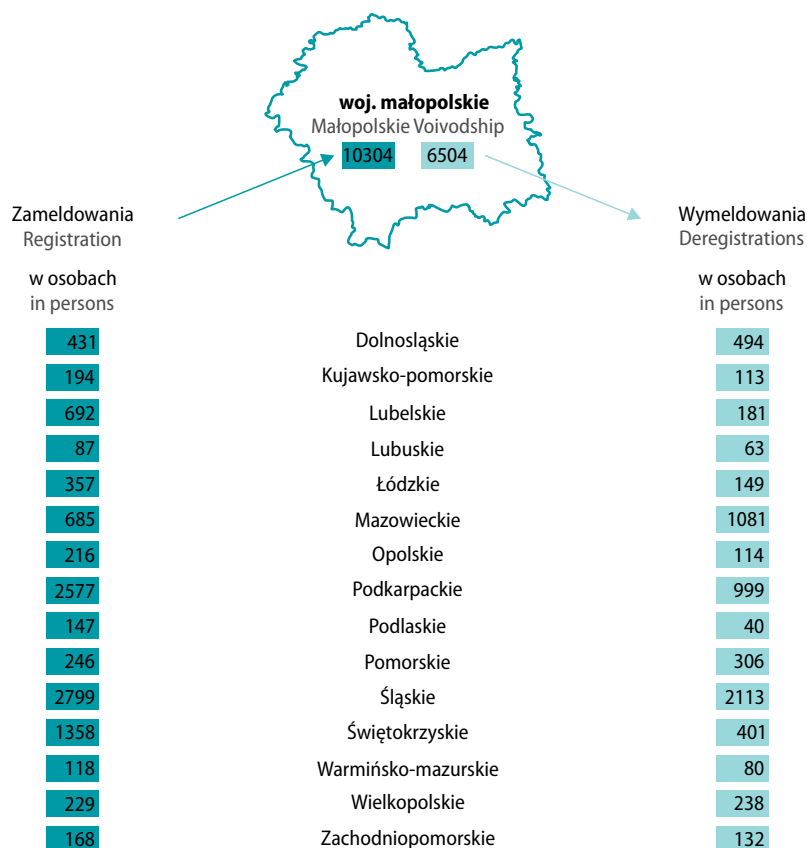
Dodatknie saldo migracji wewnętrznej odnotowano w pięciu powiatach: Krakowie (2,3 tys. osób), krakowskim (2,2 tys. osób), wielickim (1,5 tys. osób), myślenickim (0,3 tys. osób) oraz bocheńskim (0,1 tys. osób). W pozostałych powiatach wystąpiło ujemne saldo migracji, najniższe w powiecie olkuskim (minus 0,3 tys. osób).

W województwie małopolskim zameldowało się na stałe 10,3 tys. osób z terenu innych województw, a do innych województw wymeldowało się 6,5 tys. mieszkańców. Najwięcej osób na stałe meldowało się z województw graniczących z małopolskim: śląskiego (2,8 tys. osób), podkarpackiego (2,6 tys. osób) i świętokrzyskiego (1,4 tys. osób). Opuszczający województwo na miejsce stałego pobytu najczęściej wybierali województwo śląskie (2,1 tys. osób).

Migranci z innych województw najliczniej osiedlali się w Krakowie (5,3 tys. osób) oraz w powiatach graniczących z Krakowem, tj. krakowskim (1,0 tys. osób) i wielickim (0,5 tys. osób). Do innego województwa najwięcej osób wymeldowało się z Krakowa (2,0 tys.).

Rysunek 1. Zameldowania ludności z innych województw i wymeldowania ludności do innych województw w 2023 r.

Figure 1. Population registrations from other voivodships and population deregistrations to other voivodships in 2023

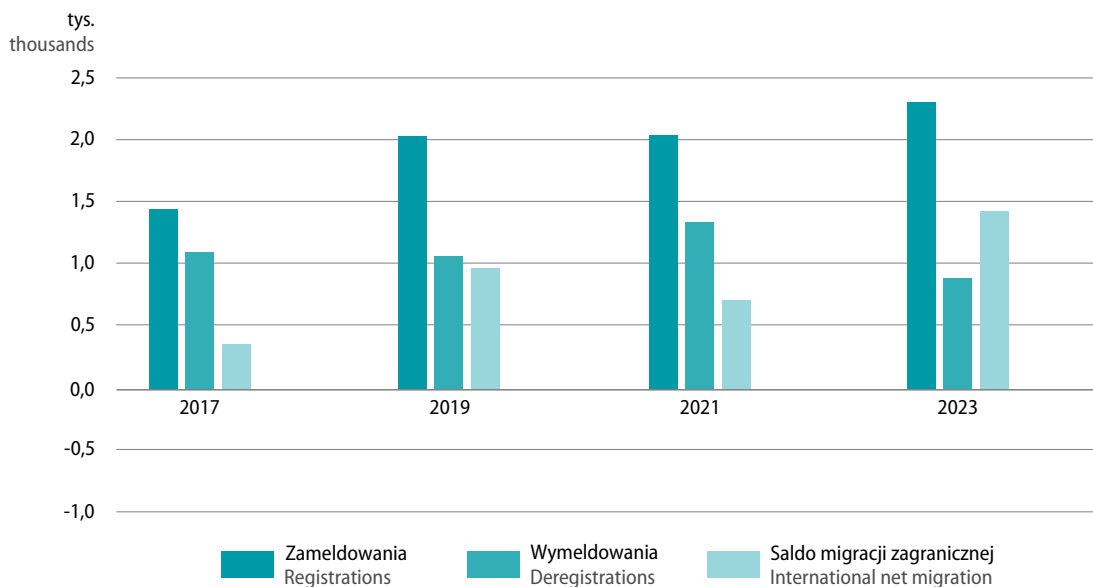
4.2. Migracje zagraniczne

4.2. International migration

Dane dotyczące migracji zagranicznych, opracowane na podstawie bilansów stanu i struktury ludności, nie obejmują wszystkich emigrantów i imigrantów. Powodem jest niedokonywanie formalności związanych z zameldowaniem i wymeldowaniem przez osoby migrujące, przy znacznym, swobodnym przepływie ludności.

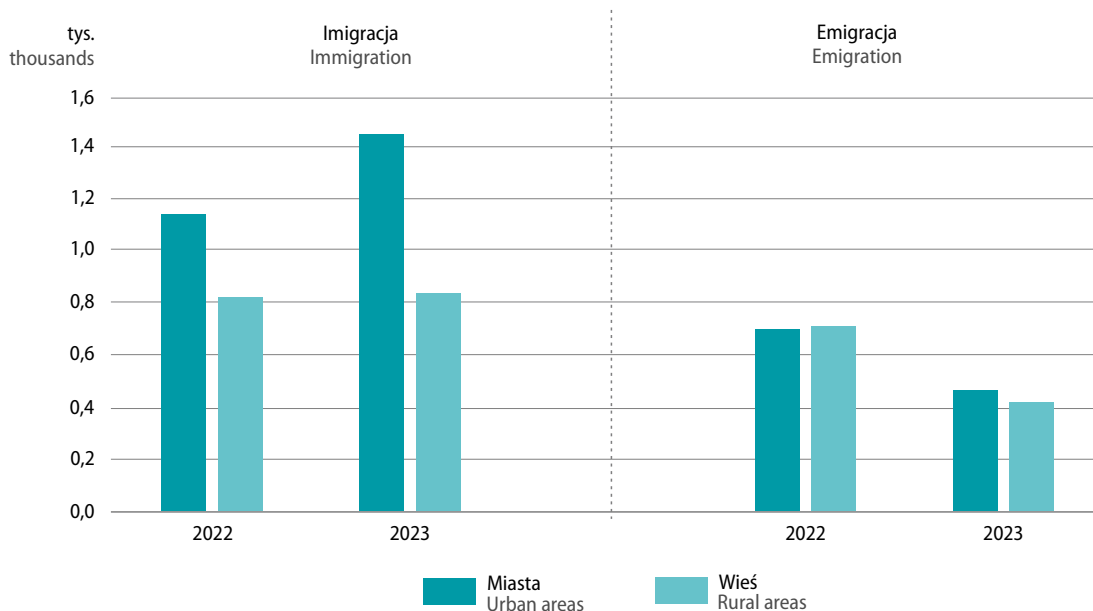
W 2023 r. na pobyt stały z zagranicy przybyło 2,3 tys. osób. Mniej osób (0,9 tys.) podjęło decyzję o emigracji. Saldo migracji zagranicznych było dodatnie i wyniosło 1,4 tys. wobec 0,6 tys. w 2022 r. W przeliczeniu na tysiąc ludności liczba migracji zagranicznych wyniosła 0,4. Najwięcej imigrantów na stałe miejsce zamieszkania wybrało Kraków – 1,1 tys. osób. Najniższe saldo migracji zagranicznej wystąpiło w Tarnowie – minus 28 osób.

Wykres 61. Migracje zagraniczne ludności
Chart 61. International migration of population

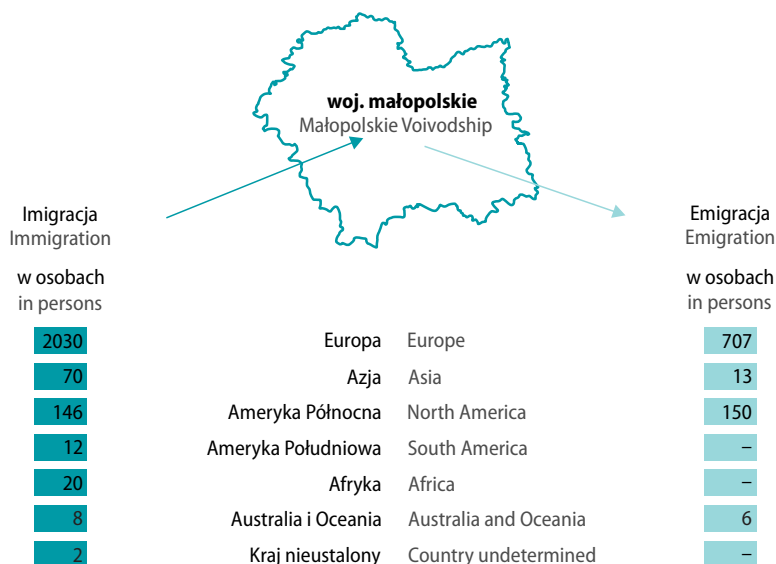

Liczba zameldowań z zagranicy była większa w miastach niż na wsi. W omawianym roku w województwie małopolskim na pobyt stały w miastach osiedliło się o 73,7% więcej imigrantów niż na wsi, a o 11,1% więcej osób emigrowało z miast niż z terenów wiejskich.

Wykres 62. Migracje zagraniczne ludności według miejsca zamieszkania
Chart 62. International migration of population by the place of residence

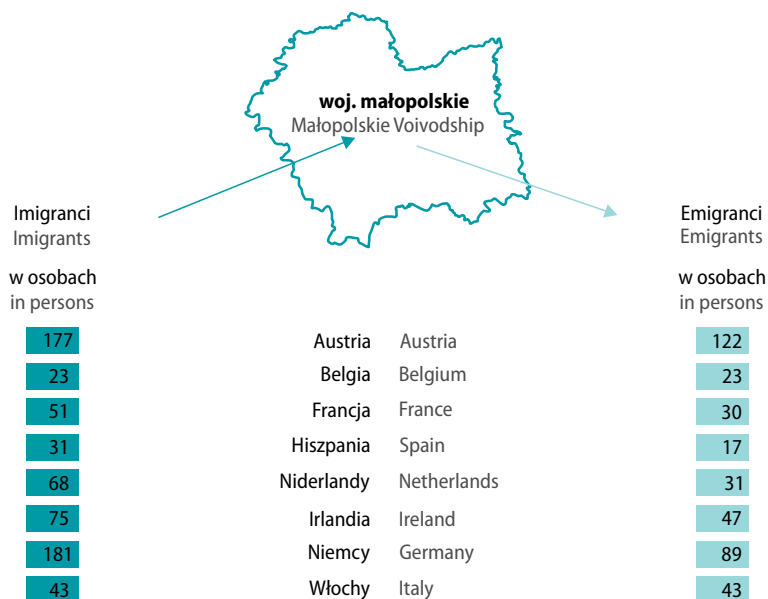
Rysunek 2. Kierunki migracji na pobyt stały według kontynentów w 2023 r.
Figure 2. Directions of migration for permanent residence by continents in 2023

Największy udział imigrantów w liczbie zameldowań z zagranicy (88,7%) stanowiły osoby przybyłe z innych państw europejskich. Najwięcej osób, które osiedliło się na pobyt stały w województwie małopolskim, pochodziło z Ukrainy (592 osoby). Podobnie, najwięcej wymeldowań na pobyt stały obserwowano do innych krajów europejskich (80,7%). Krajem, do którego wyemigrowało najwięcej osób była Wielka Brytania (169 osób).

Rysunek 3. Kierunki migracji na pobyt stały według wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej w 2023 r.

Figure 3. Directions of migration for permanent residence by selected member states of the European Union in 2023

Najlichnieszta grupa imigrantów (powyżej 100 osób) na pobyt stały wybrała Kraków (1,1 tys. osób) oraz powiaty: nowotarski (141), krakowski (138), tarnowski (125), nowosądecki (113) oraz wielicki (105). Saldo migracji zagranicznej w tych powiatach było dodatnie i wyniosło odpowiednio: 934, 30, 100, 9, 48, 84.

Do powiatów, z których na pobyt stały wyemigrowało 100 osób i więcej, należał Kraków (165).

W 2023 r. w województwie małopolskim w 20 gminach nie notowano żadnego zagranicznego ruchu migracyjnego, w 23 gminach nie zameldowano imigrantów, a z 82 gmin nikt nie podjął decyzji o emigracji. W dziewięciu gminach liczba imigrantów i emigrantów równoważyła się.

4.3. Osoby zameldowane na pobyt czasowy oraz mieszkańcy czasowo nieobecni

4.3. Persons registered temporarily and residents temporarily absent

Do ruchu wędrownego ludności zalicza się nie tylko migracje na pobyt stały, ale także migracje na pobyt czasowy. Według stanu w dniu 31 grudnia 2023 r. na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące w województwie zameldowało się 37,8 tys. osób, tj. o 2,6% mniej w porównaniu z 2022 r. Podobnie jak w całym kraju, więcej zameldowań odnotowano w miastach (23,4 tys.) niż na wsi (14,4 tys. osób).

W województwie zarejestrowano 34,6 tys. osób czasowo nieobecnych w miejscu stałego zamieszkania, tj. o 2,5% mniej niż w 2022 r.

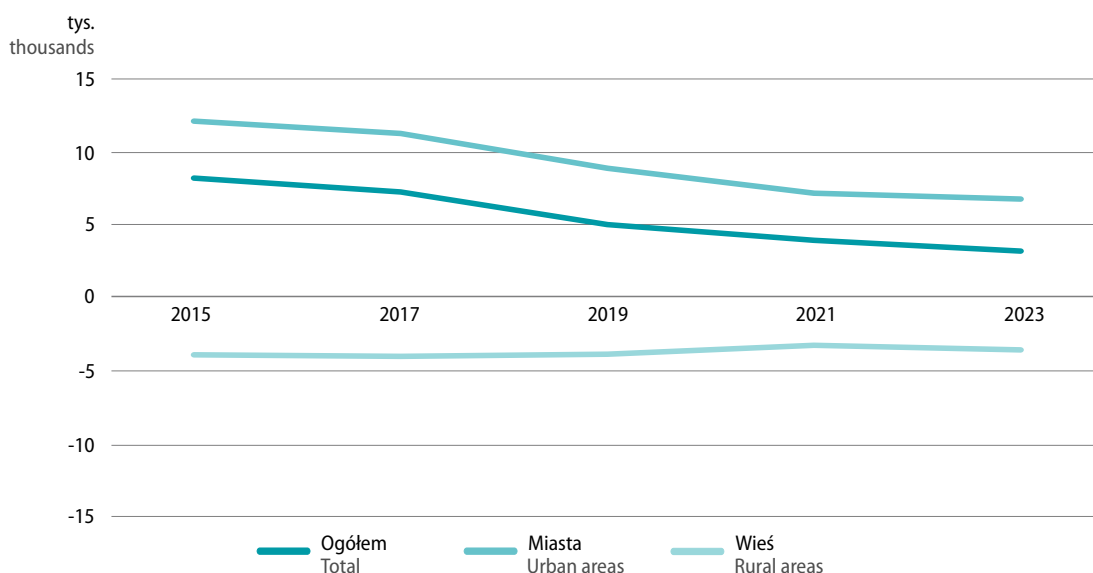
Dodatnie saldo migracji czasowej wynikające z różnicy zameldowań na pobyt czasowy, a czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania ponad 3 miesiące wyniosło 3,2 tys. osób. Zróżnicowanie salda migracji czasowej zaobserwowano na poziomie miast i wsi. Od wielu lat w miastach województwa odnotowuje się dodatnie saldo, które w 2023 r. wyniosło 6,8 tys. osób, natomiast na wsi utrzymuje się ujemne saldo, które w omawianym roku wyniosło minus 3,6 tys. osób.

Wykres 63. Saldo migracji czasowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 63. Net temporary migration

As of 31 December

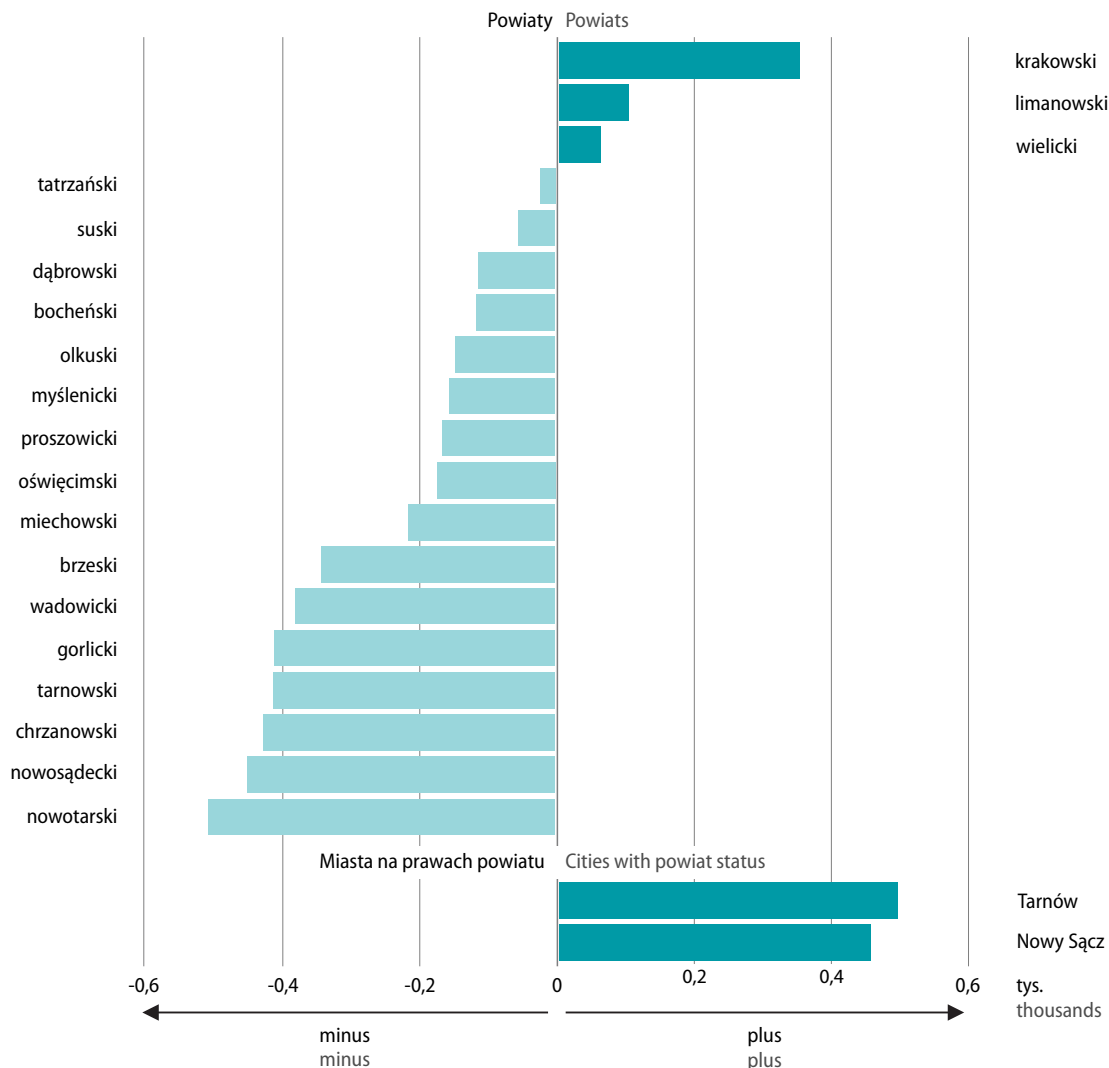
Dodatnie saldo migracji czasowych odnotowano w sześciu powiatach, w tym najwyższe w Krakowie (5,8 tys. osób). W pozostałych powiatach saldo było ujemne.

Wykres 64. Saldo migracji czasowej^a według powiatów w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 64. Net temporary migration^a by powiats in 2023

As of 31 December

a Na wykresie nie przedstawiono danych dla woj. małopolskiego (3,2 tys. osób) i Krakowa (5,8 tys. osób), ze względu na wysokie wartości salda w porównaniu z pozostałymi powiatami i miastami na prawach powiatu.

a The chart does not present data for Małopolskie Voivodship (3.2 thousand persons) and Kraków (5.8 thousand persons), due to high values of net migration compared to other powiats and cities with powiat status.

Z wyłączeniem Krakowa, gminą w której na pobyt czasowy zameldowało się najwięcej w województwie (506 osób) była Wieliczka (pow. wielicki). Najmniej tj. 9 osób zameldowało się w gminie powiatu oświęcimskiego – Polance Wielkiej.

Mapa 16. Dynamika liczby ludności zameldowanej na pobyt czasowy według gmin w 2023 r.

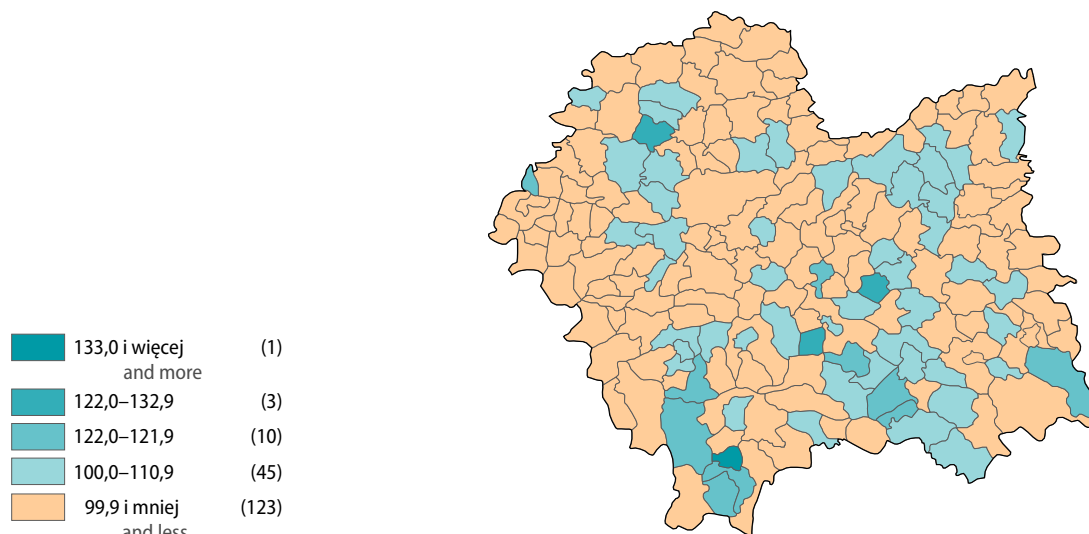
2022=100

Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Dynamics of the number of population registered for temporary stay by gminas in 2023

2022=100

As of 31 December

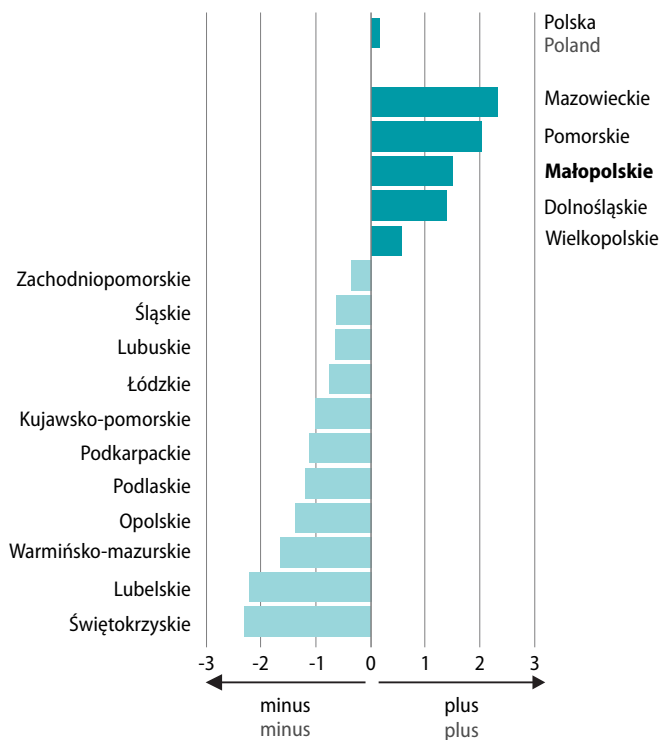
W porównaniu z poprzednim rokiem liczba ludności zameldowanej na pobyt czasowy spadła w 123 gminach (dynamika wyniosła 99,9 i mniej). W trzech gminach: Radgoszczy (pow. dąbrowski), Muszynie (pow. nowosądecki) i gminie powiatu olkuskiego – Trzyciążu dynamika była równa 100,0. Oznacza to, że liczba zameldowań na pobyt czasowy była taka sama w obu latach. W pozostałych gminach odnotowano wzrost liczby ludności, w tym najwyższy w gminie powiatu tatrzańskiego – Białym Dunajcu (34,1%).

Województwo na tle kraju i pozostałych województw – migracje

Voivodship against the background of the country and other voivodships – migration

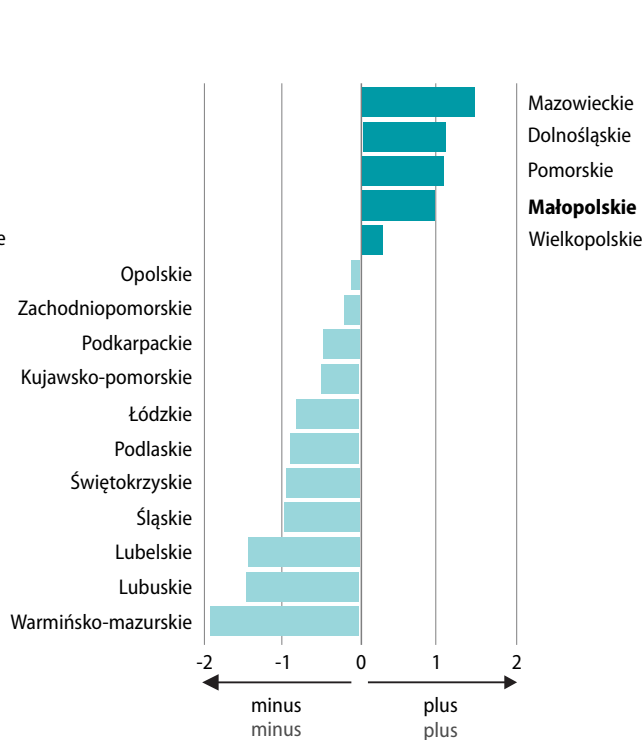
Wykres 65. Saldo migracji stałej na 1000 ludności według województw w 2023 r.

Chart. 65. Net permanent migration per 1000 population by voivodships in 2023

Wykres 66. Saldo migracji czasowej na 1000 ludności według województw w 2023 r.

Chart 66. Net temporary migration per 1000 population by voivodships in 2023
As of 31 December

Uwagi metodologiczne

1. Dane za lata 2020–2021 zostały opracowane na podstawie NSP 2021, natomiast lata wcześniejsze bazują na NSP 2011.
2. Dane o liczbie ludności i strukturze zostały opracowane **metodą bilansową**, według następującego schematu:

Stan ludności na początek roku

+ urodzenia żywe

– zgony

+ zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)

– wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału terytorialnego i za granicę)

+ zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału terytorialnego)

– wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału terytorialnego)

+(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych

= Stan ludności na koniec roku.

3. Informacje o liczbie i strukturze ludności prezentowane w tej publikacji opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności). Od 2010 r. do 2019 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2011 r., natomiast dla lat 2020–2021 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2021 r. Dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.
4. **Przy przeliczaniu na 1 tys. ludności** (100 tys. ludności) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 czerwca.
5. **Współczynnik zgonów niemowląt** jest liczony w odniesieniu do liczby urodzeń żywych z tego samego okresu.
6. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. 0–17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.
7. **Biologiczne grupy wieku:**
 - 0–14 lat;
 - 15–64 lat;
 - 65 lat i więcej.

8. Edukacyjne grupy wieku:

- 3–6 lat;
- 7–12 lat;
- 13–15 lat;
- 16–18 lat;
- 19–24 lat.

W publikacji zaprezentowano grupę dzieci w wieku 0–2 lata, które nie są zaliczane do wieku edukacyjnego. Liczba dzieci w wieku żłobkowym 0–2 lata określa wielkość zapotrzebowania na usługi związane z koniecznością zapewnienia opieki dostosowanej do ich potrzeb rozwojowych.

9. Ze względu na metodę obliczania mediana wieku, dla niektórych powiatów może nieznacznie różnić się od wcześniej opublikowanej w innych opracowaniach.
10. Medianę wieku według gmin wyliczono z okresów pięcioletnich.
11. **Przeciętne dalsze trwanie życia osób w wieku x** – podstawowy element tablicy trwania życia wyrażający średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x przy założeniu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.
12. Dane o **ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym** opracowano:
 - urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
 - zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej;
 - małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjęto miejsce zameldowania żony przed ślubem);
 - rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo o rozwód (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszkała za granicą, przyjęto miejsce zamieszkania współmałżonka; jeżeli oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą, takich przypadków nie uwzględnia się);
 - separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszkała za granicą, przyjęto miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża; jeżeli oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą, takich przypadków nie uwzględnia się).
13. Prezentowane dane o urodzeniach dotyczą urodzeń żywych.
14. **Prognoza ludności na lata 2023–2060** zawiera analizę i założenia dotyczące przewidywanych trendów zmian w przebiegu procesów demograficznych – dzietności, umieralności oraz ruchów migracyjnych (wewnętrznych i zagranicznych), jak również wyniki prognozy ludności do 2060 r. [Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Ludność / Prognoza ludności / Prognoza ludności na lata 2023–2060](#)
15. Do przedstawienia procesów starzenia się społeczeństwa w układzie terytorialnym (powiatów i gmin) zastosowano typologię **trójkąta Osanna**. Trójkąt Osanna zbudowano w układzie współrzędnych, którego osiami są boki trójkąta równobocznego charakteryzujące jedną z grup wiekowych osób. Osie wyskalowane od 0% do 100%. Dla każdego powiatu lub gminy jako kryterium podziału ludności na sześć typów zastosowano przeciętne udziały (bez zaokrągleń) poszczególnych grup wiekowych osób (położenie punktu wewnątrz trójkąta informuje o udziale poszczególnych grup wieku w ogólnej liczbie ludności). Typy wieku ludności pogrupowano klasyfikując powiaty i gminy według struktur wieku ludności jako młode demograficznie, stabilne demograficznie, starzejące się demograficznie.

16. Do **typologii demograficznej Webba** wzięto pod uwagę przyrost naturalny i saldo migracji stałej.

Typy demograficzne według Webba dla jednostek AKTYWNYCH:

- Typ A – dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji,
- Typ B – dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji,
- Typ C – dodatni przyrost naturalny jest niższy od dodatniego salda migracji,
- Typ D – ujemny przyrost naturalny jest kompensowany przez dodatnie saldo migracji.

Typy demograficzne według Webba dla jednostek NIEAKTYWNYCH:

- Typ E – ujemny przyrost naturalny nie jest kompensowany przez dodatnie saldo migracji,
- Typ F – ubytek ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji,
- Typ G – ubytek ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym,
- Typ H – dodatni przyrost naturalny nie kompensuje ujemnego salda migracji.

17. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym kraju.

18. Do prezentacji danych w publikacji został zastosowany System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych (KTS). Jest to przyjęty na potrzeby baz danych i systemów informatycznych statystyki publicznej jednolity wykaz kodów i nazw jednostek zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa oraz jednostek terytorialnych do celów statystycznych (klasyfikacja NUTS). System KTS wprowadzony został Zarządzeniem wewnętrznym nr 22 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych. Zastępuje on, na potrzeby statystyki publicznej Nomenklaturę Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), zniesioną z dniem 1 stycznia 2018 r. System KTS został opracowany na podstawie krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (TERYT) oraz stosowanej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS). Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS ma zastosowanie w procesie zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych. Klasyfikacja NUTS służy również kształtowaniu regionalnych polityk krajów Unii Europejskiej i jest niezbędna do przeprowadzania analiz stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego regionów. System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych (KTS) dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na siedmiu poziomach.

Poziomy terytorialne systemu KTS obejmują:

- Poziom KTS 0 – Polska,
- Poziom KTS 1 – Makroregiony (czyli jednostki NUTS 1),
- Poziom KTS 2 – Województwa,
- Poziom KTS 3 – Regiony (czyli jednostki NUTS 2),
- Poziom KTS 4 – Podregiony (czyli jednostki NUTS 3),
- Poziom KTS 5 – Powiaty (wraz z miastami na prawach powiatu – analogicznie jak w Rejestrze TERYT),
- Poziom KTS 6 – Gminy (wraz z częściami miejskimi gmin miejsko-wiejskich, częściami wiejskimi gmin miejsko-wiejskich, dzielnicami Warszawy, delegaturami Krakowa, Łodzi, Poznania i Wrocławia – analogicznie jak w Rejestrze TERYT).

19. W tablicach zawierających informacje w podziale na miasta i wieś, przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.
20. Użyte w tekście i w tablicach określenia „napływ” i „odpływ” należy rozumieć odpowiednio jako zameldowania na pobyt stały i wymeldowania z pobytu stałego.
21. Liczby względne (wskaźniki, odsetki), obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
22. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.
23. Na wykresach dane dla cech statystycznych, które są stymulantami uporządkowano malejąco, a destymulanty uporządkowano rosnąco.

Stymulanta (S) – cecha, której wyższa wartość ma pozytywny wpływ na podmiot, który opisuje.

- ludność na 1 km²,
- urodzenia żywe na 1 tys. ludności,
- przyrost naturalny na 1 tys. ludności,
- saldo migracji stałej na 1 tys. ludności,
- małżeństwa na 1 tys. ludności.

Destymulanta (D) – cecha, której wyższa wartość ma negatywny wpływ na podmiot, który opisuje.

- zgony na 1 tys. ludności,
- kobiety na 100 mężczyzn,
- ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- mediana wieku,
- rozwody na 1 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej.

24. Wymieniając kolejno województwa, powiaty lub gminy wzięto pod uwagę ich wartości, a nie układ alfabetyczny.

Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:

1. [Zeszyt metodologiczny – Ruch naturalny. Bilanse ludności](#),
2. [Zeszyt metodologiczny – Migracje ludności](#),
3. [Publikacja GUS „Trwanie życia w 2022 r.”](#),
4. [Rocznik demograficzny 2023](#),
5. [Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#).

Methodological notes

1. The data for 2020–2021 is based on the Census 2021, while the earlier years are based on the Census 2011.
2. Data on size of population have been prepared using the **balance method**, according to the following pattern:
Size of population at the beginning of the year
+ life births
– deaths
+ registrations for permanent residence (from other units of territorial division and from abroad)
– deregistrations from permanent residence (to other units of territorial division and abroad)
+ registrations for temporary stay above 3 months (from other units of territorial division)
– deregistrations from temporary stay above 3 months (to other units of territorial division)
+(-) population shifts due to administrative changes
= Size of population at the end of the year.
3. Information on the number and structure of population presented in this publication have been compiled according to the national definition of residence. This means that the population balance does not include persons who have arrived from abroad for temporary stay (regardless of the duration of their temporary stay), but includes permanent residents of Poland (of the voivodship) temporarily staying abroad (regardless of the duration of their absence). From 2010 to 2019, the basis (baseline) of the balance sheet is the results of the National Population and Housing Census of 31.03.2011, while for 2020-2021 the results of the National Population and Housing Census of 31.03.2021. The component data (births, deaths and migrations) come from the registers of the civil registry offices and the registration offices of the individual municipalities, as well as from the PESEL register.
4. **When computing per 1 thousand population** (100 thousand population) data as of the end of the year the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon during the year – as of 30 June.
5. The **infant death rate** is calculated in relation to live births in the same period.
6. The **working age** population refers to population at the age of ability to work. For males, 18–64 years were adopted and for females – 18–59 years. Among the working age population the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The non-working age population refers to the **pre-working age** population, i.e., 0–17 and the **post-working age** population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.
7. **Biological age groups:**
 - 0–14 years;
 - 15–64 years;
 - 64 years and more.

8. **Educational age groups:**

- 3–6 years;
- 7–12 years;
- 13–15 years;
- 16–18 years;
- 19–24 years.

In the publication a group of children aged 0–2 years was presented, who are not included into educational age groups. The number of children at nursery age 0–2 defines the size of specific needs to provide care adopted to their developmental needs.

9. Due to the method of calculation, the median age for some powiats may differ slightly from that previously published in other publications.
10. The median age by gminas was calculated from five-year periods.
11. **The average life expectancy of persons at the age of x** – the basic element of the life expectancy table, expressing the average number of years that a person of the age of x has yet to live with the assumption of mortality from the period for which life expectancy tables were compiled.
12. Data on **vital statistics** are presented in the following **territorial division**:
- births – by the place of permanent residence of the new born child’s mother,
 - deaths – by the place of permanent residence of the deceased,
 - marriages – by the place of permanent residence of the husband before the wedding (in case when the husband before the wedding lived abroad, the place of residence of the wife before the wedding was adopted),
 - divorces – by the place of residence of person filing petition for divorce (in case when the person filing petition for divorce lived abroad, the place of residence of the person’s spouse was adopted; if both spouses at the time of filing petition lived abroad, such cases are not included);
 - separations – by place the of residence of the person filing petition (in case when the person filing petition lived abroad, the place of residence of the person’s spouse was adopted; in case of unanimous petition of both spouses – the place of residence of husband is adopted; if both spouses at the time of filing petition lived abroad, such cases are not included).
13. Presented data on births refer to live births.
14. **Population projection 2023–2060** contains an analysis and assumptions regarding the expected development of demographic processes – fertility, mortality and migration movements (internal and international), as well as the results of the population projection until 2060.
[Statistics Poland / Topics / Population / Population projection/ Population projection 2023–2060](#)
15. For presenting ageing processes of the population in a territorial layout (of powiats and gminas) **Osanna triangle** was used. The Osanna triangle was built in a coordinate system, which axes are sides of equilateral triangle characterising one of age groups of persons. Axes were scaled from 0% to 100%. For each powiat or gmina average shares of particular age groups of persons were used as a criterion of a division of the population on six types (a place of a point in the triangle indicates a share of particular age groups in total number of the population). Types of age of the population were grouped classifying powiats and gminas by structures of age of the population as demographically young, demographically stable and demographically ageing.

16. Natural increase and permanent net migration have been taken into account for the **demographic typology of Webb**.

Demographic types according to Webb for ACTIVE units:

- A-type – positive natural increase surpasses negative net migration,
- B-type – positive natural increase is higher than positive net migration,
- C-type – positive natural increase is lower than positive net migration,
- D-type – negative natural increase is compensated by positive net migration.

Demographic types according to Webb for NON-ACTIVE units:

- E-type – negative natural increase is not compensated by positive net migration,
- F-type – population loss is caused to a greater extent by negative natural increase than negative net migration,
- G-type – population loss is caused to a greater extent by negative net migration than negative natural increase,
- H-type – positive natural increase does not compensate negative net migration.

17. Data included in the publication – unless otherwise stated – are given in each administrative division of the country.

18. For the presentation of data in the publication, the Coding system for Territorial and Statistical Units (KTS) was used. It is adopted for the purposes of databases and information systems of public statistics a uniform list of codes and names of basic units of the three-tier territorial division of the state and territorial units for statistical purposes (NUTS classification). The KTS system was introduced by internal Regulation No. 22 of the President of the Statistics Poland of 24 August 2017 on the introduction of the Coding System for Territorial and Statistical Units. It replaces, for the purposes of official statistics, the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NTS), abolished on 1 January 2018. The KTS system was developed on the basis of the national register of the official territorial division of the country (TERYT) and the classification of Territorial Units for Statistical Purposes (NUTS). The classification of Territorial Units for Statistical Purposes NUTS is applicable in the process of collecting, compiling and disseminating within the European Union comparable data for specific regional statistics. The NUTS classification is also used to shape regional policies of European Union countries and is necessary to carry out analyses of the level of socio-economic development of regions. The Coding system for Territorial and Statistical Units (KTS) divides Poland into territorial, hierarchically related units on seven levels.

The territorial levels of the KTS system include:

- Level KTS 0 – Poland,
- Level KTS 1 – Macroregions (i.e. NUTS 1 units),
- Level KTS 2 – Voivodships,
- Level KTS 3 – Regions (or NUTS 2 units),
- Level KTS 4 – Subregions (i.e. NUTS 3 units),
- Level KTS 5 – Powiats (including cities with powiat status – analogically to the TERYT Register),
- Level KTS 6 – Gminas (including urban parts of urban-rural gminas, rural parts of urban-rural gminas, districts of Warszawa, delegatures of Kraków, Łódź, Poznań and Wrocław – analogically to the TERYT Register).

19. In tables including information in a division on urban and rural areas the term "urban areas" is understood as urban gminas and cities in urban-rural gminas, the term "rural areas" – rural gminas and rural areas in urban-rural gminas.
20. The terms "inflow" and "outflow" used in the text and in the tables should be understood as registrations for permanent residence and deregistrations from permanent residence, respectively.
21. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
22. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".
23. In the charts, data for statistical features, which are stimulants were ordered decreasingly, and destimulants were ordered increasingly.

Stimulant (S) – feature, which the higher value has a positive effect on the subject it describes.

- population per 1 km²,
- live births per 1 thousand population,
- natural increase per 1 thousand population,
- net permanent migration per 1 thousand population,
- marriages per 1 thousand population.

Destimulant (D) – feature, which the higher value has a negative effect on the subject it describes.

- deaths per 1 thousand population,
- females per 100 males,
- non-working age population per 100 persons of working age,
- median age,
- divorces per 1 thousand population aged 20 and more.

24. Listing respectively voivodships, powiats or gminas their values were taken into account not alphabetical order.

Detailed methodological information and statistical concepts have been published in the following elaborations:

1. [Methodological report – Vital statistics. Population balances](#),
2. [Methodological report – Migration of population](#),
3. [Publication of the Statistics Poland "Life expectancy in 2022"](#),
4. [Demographic Yearbook 2023](#),
5. [Terms used in official statistics](#).